COLECȚIA SFINX

D. GHERGUȚ E. GEORGESCU

PLANUL „FURTUNA"

D. Ghergut si E. Georgescu
Planul „Furtuna”
Povestiri

Cuvânt înainte

De ce nu un roman?

Lucrarea de față nu este un roman de spionaj. Roman care se bazează mult pe fantezie, înarmează pe eroi cu instrumente și posibilități tehnice apropiate de limitele fantasticului, narează peripeții extraordinare și face totul pentru a crea în cititor emoția și nerăbdarea aventurii. Am preferat o altă cale, aceea a relatării unor fapte ale căror personaje sunt luate din rândul oamenilor obișnuiți; am evitat „mitul” superspionului și superagentului, am ocolit povestea desfășurată „ca-n filme” și am relatat întâmplări mai apropiate de viața de toate zilele, împrejurări ai căror martori sau eroi putem deveni, oricând, noi înșine.

În „cazurile” pe care le relatăm, cu un minimum de ficțiune și cu schimbarea unor nume proprii, denumiri geografice etc., este evidentă activitatea febrila a oficinelor de spionaj imperialiste pe de o parte, iar pe de altă parte, calitățile morale ale militarilor, ale tuturor cetățenilor cinstiți, care dejoacă, prin vigilența și

ingeniozitatea lor, activitatea dușmanilor patriei. Am pus mai puțin accent pe „aventura” propriu-zisă și am încercat să ne oprim asupra fizionomiei morale a personajelor, cu dorința ca fiecare cititor să poată trage de aici anumite concluzii și să găsească, eventual, răspunsul la întrebarea: „Eu cum aș fi procedat în cazul respectiv?”.

Pentru că realitatea însăși e mai puțin extraordinara decât imaginează romancierii. „Superspionul” din filme nu este la modă în concepția actuală a serviciilor de spionaj imperialiste. În această epocă de progres tehnic rapid, spionajul a fost nevoit să-și revizuiască metodele. În locul unui agent înzestrat cu însușiri ieșite din comun, sunt folosiți, cu sau fără voia lor, zeci și sute de oameni de diferite profesii, care culeg informații aparent mărunte, de interes minor. Aceste informații însă, centralizate, recompun într-un întreg aspecte majore despre viața economică și socială, pregătirea și sistemele de apărare, progresele tehnice realizate, măsurile pe plan militar și multe altele.

Ce vrei să știi, domnule „X”?

Domnul „X”, în goană după informații, are scopuri precise. În multe cazuri, principala țintă a spionilor o constituie armata și sistemul de apărare a țării.

Experiența organelor de specialitate, care au zădărnicit o serie de acțiuni ale serviciilor de spionaj străine, vădește faptul că acestea caută să obțină cât mai multe informații din domeniul vieții militare, folosind în acest scop o gamă variată de forme și mijloace. Odată culese, informațiile sunt verificate cu grijă pe mai multe căi, sortate după anumite principii în funcție de valoarea, exactitatea sau gradul lor de probabilitate, apoi sintetizate și interpretate în modul cel mai riguros, cu ajutorul unor computere.

De aceea domnul spion „X”, înregistrând o convorbire pe care o aude într-o împrejurare dată, fotografiind discret o zonă care-l interesează, discutând cu diverse persoane întâlnite ocazional și asupra cărora caută să lase o impresie cât se poate mai bună, vizitând o expoziție, studiind cu febrilitate diverse publicații, realizând o relație amoroasă, călătorind cu trenul sau cu alte mijloace de transport în diverse regiuni ale țării, după un plan cu minuțiozitate stabilit, vrea să știe tot, absolut tot despre armată.

El știe că de cantitatea și valoarea informațiilor pe care le va duce „acasă” depinde mărimea sumelor pe care le va încasa și acesta este primul lucru care nu i e indiferent; modul cum va fi cotat de șefi, cum va fi privit în cercul său de relații.

De altfel spionajul militar își diseminează obiectivele

vizate în toate celelalte sfere de interes, indiferent că este vorba de domeniul politic, economic sau științific, din care cauză granițele dintre ceea ce se numea în mod tradițional *spionaj economic, spionaj militar* sau *spionaj politic* au devenit extrem de mobile, în practica serviciilor secrete căpătând tot mai mult teren concepția *spionajului total.*

Din anchetele efectuate rezultă că emisarii serviciilor de spionaj care vin în țara noastră sub diferite acoperiri acordă atenție tuturor zonelor geografice ale țarii, urmărind sa cunoască dispunerea întreprinderilor industriale și a obiectivelor social-culturale, rețeaua de căi ferate, rutiere și posibilitățile de dezvoltare a acestora, situația apelor curgătoare, caracteristicile solului și altele. De asemenea, ei caută să cunoască bogățiile subsolului, dispunerea și amplasarea lor, modul de exploatare, rezervele strategice și felul cum acestea sunt folosite, capacitatea energetică națională și modul cum toate acestea pot contribui la întărirea capacității de apărare.

În acest context este semnificativ cazul unui specialist în probleme de geografie militară, cunoscut cadru al unui serviciu de informații, care avea misiunea să procure hărți militare și alte documente topografice în legătură cu teritoriul României. Sosit în țara noastră, el a solicitat să facă o serie de vizite la instituții, îndeosebi

militare, precum și la institute de învățământ superior din București, Iași și Cluj. Prin discuții de specialitate, schimb de hărți și de alte documente, el a încercat să obțină ceea ce-l interesa. Ca urmare a vigilenței reprezentanților noștri, a renunțat însă la planurile cu care venise.

Cunoașterea potențialului economic și militar al statului nostru este un obiectiv urmărit cu asiduitate de către unele din serviciile de informații străine. Deoarece, potrivit doctrinei noastre militare, sarcina apărării patriei revine întregului popor, spionajul imperialist acordă o mare atenție cunoașterii gradului de pregătire militară a populației. În acest scop se încearcă culegerea de informații despre structura, componența și capacitatea combativă a gărzilor patriotice, modalitățile de instruire periodică a diferitelor contingente de rezerviști, starea moral-politică a poporului nostru și adeziunea acestuia la politica partidului și la măsurile luate pe linie de stat. Astfel, din întrebările ce i-au fost puse unui cetățean român aflat în străinătate rezultă că o centrală de informații este preocupată în mod expres de modul în care sunt organizate gărzile patriotice.

Iată, bunăoară, ce a declarat la reîntoarcerea în țara Albert Andrei, care a reușit să treacă frontiera clandestin, stabilindu-se, pentru o vreme, într-un stat

capitalist: *„În timp ce mă aflăm în lagărul „Latina" din Italia, am fost anchetat zilnic de către un ofițer cu numele de „Hans". Mi s-au cerut tot felul de date despre mine, despre părinți, rude apropiate, cunoscuți, la ce armă am făcut serviciul militar, cine erau comandanții, ce armament cunosc etc. Când i-am spus că am făcut armata la radiolocație, mi-a arătat o hartă, cerându-mi să precizez unde sunt dispuse unitățile pe care le cunosc. De asemenea, într-o zi mi s-au prezentat fotografiile a șase cetățeni. Am fost întrebat pe care dintre ei îi cunosc, dacă sunt ofițeri, dacă cunosc vreun pilot de reactoare pe nume „V „sau ofițeri care fac deplasări în străinătate cu mașina sau avionul".*

Emițătoare cât o aspirină…

Progresele înregistrate în domeniul miniaturizării electronice au permis crearea unei game extrem de largi de mijloace tehnice folosite de serviciile de spionaj. Astfel, există emițătoare cât o aspirină și care se aseamănă cu aceasta, magnetofoane minuscule care intră automat în funcțiune când vorbește cineva și se opresc când nu se mai aud voci. Există aparate care, situate la 25–50 m, înregistrează vibrațiile geamului de la o fereastră oarecare, apoi printr-un proces complex aceste vibrații sunt amplificate și conversația care a avut loc în încăperea respectivă devine perceptibilă. Putem

să mai amintim despre un gen de pistol care, de la o distanță apreciabilă, plasează pe ușa sau pe marginea unei ferestre un microemițător sau de un aparat acustic care poate înregistra o convorbire desfășurata la 100 de metri depărtare.

Tehnica fotografiatului s-a perfecționat și ea. Astăzi există aparate miniaturizate cu care se pot obține fotografii foarte clare la distanțe de 1 kilometru. Se remarca, de asemenea, o preocupare sporită pentru perfecționarea mijloacelor de televiziune în scopul obținerii de informații.

Dar oricât de evoluate și, adesea, greu de depistat se vădesc a fi mijloacele tehnice puse în slujba scopurilor tenebroase ale spionajului, lor li se găsește aproape invariabil antidotul. Serviciile secrete care încearcă să-și „plaseze” acțiunile în România nu fac excepție de la această regulă. De aceea, în ultima vreme se remarcă o anume reconsiderare a modalităților lor de lucru, în sensul revenirii la procedee mai vechi, dar relativ mai sigure. Este vorba de metoda contactului direct, vizând exploatarea informativă nemijlocită.

Gazde indiscrete

Deosebit de intens se acționează asupra celor care, dintr-un motiv sau altul, au părăsit țara.

Deși acestor fugari nu li se acordă mare încredere, pentru că nu au niciun fel de gir moral, ei sunt anchetați sistematic de către diverse servicii de informații, reprezentanții unor culte, emisarii postului de radio „Europa liberă”, reporteri ai unor ziare sau reviste, sau indivizi aparținând unor cercuri ai emigrației reacționare românești.

Din mărturisirile unor clemente din această categorie care s-au întors în țară, rezultă că în lagăre, la organele de poliție, sau în diverse alte locuri, fugarii sunt chestionați uneori săptămâni la rând asupra tuturor problemelor pe care le cunosc, insistându-se deseori asupra unor aspecte de ordin militar.

Este concludentă în acest sens declarația făcută la întoarcerea în țara de către DRAGU GHEORGHE, care a fost folosit ca translator: *„Am constatat că în cursul interogatoriilor care se luau fugarilor, pe lângă datele personale și chestiuni elementare se insista asupra aspectelor militare ca de exemplu: unde respectivul a făcut armata, artilerie, transmisiuni, marină, pe cine cunoaște, unde este dispusă unitatea, stradă, zonă, regiune, cu ce mijloace de transport se poate ajunge. Cei care spuneau date ce prezentau interes erau duși în alte birouri unde erau anchetați de experți militari veniți special pentru acest lucru”*.

Așadar, exploatând momentele de totala derută prin care trec acești oameni când sunt puși în fața unor

realități crude, rupți de familii și de țară, bizuindu-se pe faptul că sunt elemente cu un profil psihic șubred, viciați, torturați de credința că vor putea beneficia de o viață de lux dacă se vor dovedi cât mai „loiali”, împletind abil diverse promisiuni cu presiunile morale și fizice, împingându-i pe fugari în pragul deznădejdii, reprezentanții oficinelor de spionaj obțin o serie de informații pe care le folosesc în scopuri ostile.

Paralel cu culegerea de informații se face o selecție a fugarilor, după care „pensionarii” sunt „plasați”. Cum anume? Aflăm din declarația lui Firoiu Ștefan, care mărturisește: *„După ce am gustat pâinea amară din diverse lagăre, am fost selecționat și trimis într-o unitate de mercenari în vederea instruirii. Aici mă antrenam la trageri cu pistolul, la aruncarea grenadei, învățam diferite sisteme de luptă corp la corp, să minez sau să deminez…”.*

Atragerea în străinătate, prin diferite invitații, a unor cetățeni, sau acționarea asupra altora aflați în străinătate în scopuri personale este, de asemenea, un procedeu tot mai des folosit în ultima vreme. De pildă, un militar din armata noastră, aflându-se în străinătate, a fost acostat de către doi transfugi care, arborând figuri de compatrioți binevoitori, au început să-i facă diverse oferte cu privire la vizitarea unor locuri istorice, promenade în regiuni pitorești, frecventarea unor restaurante de lux etc.

În timpul acestor plimbări, militarul a sesizat că noii săi „amici” îi puneau tot felul de întrebări, cu intenția vădită de a obține cât mai multe date cu caracter militar. El a reușit să pareze cu pricepere aceste încercări și, convingându-se tot mai mult că cei doi urmăresc un scop precis, a căutat să-i evite. Agenții, nemulțumiți de eșecul lor, nu s-au lăsat păgubași. Ei au trecut la o formă mai „dură” pentru a-l determina pe militar să-și trădeze patria. Astfel a fost chemat la poliție pentru verificarea actelor, cu care ocazie s-a „constatat” o serie de „nereguli grave”. Acționând cu fermitate, militarul a respins provocarea. Văzând că astfel nu pot obține nimic, emisarii serviciului de spionaj respectiv au schimbat iarăși tactica, încercând să-l corupă cu tot felul de oferte de a rămâne în străinătate, unde i s-ar fi asigurat chipurile o existență „princiara”. E de la sine înțeles că eforturile lor au fost zadarnice…

Sunt frecvente, pe de altă parte, situațiile când serviciile de spionaj ca atare nu apar pe prim plan, ci intervin misiții lor, reprezentanții diverselor organizații ale transfugilor. Jonglând cu așa-zise „sentimente naționale”, aceștia caută să obțină informații secrete despre țara noastră, îndeosebi din domeniul militar. Un singur exemplu: organizația „Comitetul Național pentru Europa liberă” manifesta un interes deosebit pentru situația economică și politico-militară a țării

noastre. Astfel, transfugul Mihai Cismărescu, redactor la postul de radio „Europa liberă”, face deplasări în toate țările vest-europene, spre a sta de vorbă cu cetățenii români aflați în diverse misiuni. Stăpânii lui Cismărescu, respectiv serviciile secrete, îi cer să contacteze și să obțină informații de la oameni de știință, ingineri și în special militari. Încercări de același fel sunt puși să întreprindă, de asemenea, transfugii Nicolae Munteanu și Emilian Ioan.

O sursă ieftină de informații: palavragiii

Pe lângă cele arătate mai sus, trebuie menționat ca serviciile occidentale de spionaj caută cu precădere persoane care suferă de mania pălăvrăgelii, acestea fiind, pe drept cuvânt, socotite o sursă ieftină de informații. Edificator în acest sens este modul cum a procedat spionul Ed. Long, arestat de către organele noastre. Iată câteva fragmente din mărturiile făcute de el ofițerului anchetator:

Anchetatorul: Ce procedee vi s-au indicat pentru a intra în legătură cu diverse persoane? Referiți-vă îndeosebi la militarul din tren.

Long: într-o stație din Transilvania a intrat în cușeta mea un militar. Și-a lăsat bagajele și a plecat la vagonul restaurant. Deoarece fusesem instruit ca în astfel de

împrejurări să acționez neîntârziat, am plecat imediat pe urmele lui. M-am grăbit chiar să ocup locul liber de lângă el. Am comandat ceva de băut, încercând apoi sa leg o discuție banală, eu prezentându-mă, bineînțeles, drept cetățean român. Am spus pe loc o poveste despre „locul meu de muncă", „destăinuindu-i" unele amănunte despre un nou produs militar românesc. De fapt nu făcusem altceva decât să-i înșir ceea ce știam despre proiectele privind producția militară a României, urmărind prin aceasta să verific aceste date. Treptat, militarul a devenit comunicativ și, în cele din urmă, mi-a relatat și el o scrie de amănunte din domeniul care mă interesa.

Anchetatorul: întreaga discuție a fost înregistrată, nu?

Long: Desigur, banda de magnetofon pe care mi-ați confiscat-o dovedește acest lucru.

Anchetatorul: Cu ce concluzii v-ați fi prezentat la întoarcere, evident dacă ne-ați fi scăpat, desprinse din procedeul folosit în cazul acelui militar și din discuțiile purtate?

Long: Discuțiile cu el, ca și cele întâmplate în diferite alte orașe, au confirmat teza cu care suntem obișnuiți în școala de spionaj, că există și trebuie folosite și ocaziile care oferă posibilitatea să acționezi cu maximum de eficiență și risc minim. În toiul discuției am încercat să aduc vorba despre înzestrarea armatei române cu

rachete.

Întrucât la plecarea spre România am fost pus la curent cu faptul că armata română dispune de diferite tipuri de rachete de fabricație străină, am declanșat o discuție pe aceasta temă. Militarul mi-a confirmat că unitățile din garnizoana „N” au în dotare rachete. În felul acesta am obținut o confirmare a prezumțiilor emise de serviciul de informații. Pot să vă spun că în asemenea situații serviciul de spionaj în slujba căruia mă aflu ia și alte măsuri de verificare și confirmare a datelor pe care le deținem. În ce mă privește, m-am deplasat în garnizoana „N” și, după specificul construcțiilor, ghidându-mă după grade, semne de armă și aspectul vehiculelor care intrau și ieșeau, am identificat unitățile despre care mi se vorbise.

Anchetatorul: Cum ați acționat la Cluj și Brașov?

Long: La Cluj am depistat restaurante frecventate de militari. Apoi mă instalam în apropierea meselor lor și nu făceam altceva decât să pun în funcțiune minifonul. În ceea ce privește Brașovul, trebuie să vă spun că am aplicat indicațiile primite în școală potrivit cărora trebuie folosite toate căile de realizare a unor legături cu diverși cetățeni, inclusiv militari, speculând de pildă viciul, anumite interese, făcând uz de amabilitate. La Brașov, cum știți, am contactat un militar care s-a dovedit a fi extrem de comunicativ. L-am flatat, l-am

invitat la o plimbare cu mașina, dar mare lucru n-am putut obține, deoarece ați intervenit dumneavoastră…

„Promovat” în funcția de spion

Pentru a putea să culeagă informații sau sa comită alte acte ostile, serviciile de spionaj acordă o deosebită importanță pregătirii agenților. Pregătirea se realizează de obicei în școli speciale, cu o durată ce variază între doi și cinci ani. Trebuie să subliniem că „elevii”, proveniți din diverse medii sociale având ca numitor comun repulsia față de muncă, de cinste și corectitudine, sunt instruiți atât teoretic cât și practic de către instructori cu o îndelungată experiență; în paralel, ei sunt supuși sistematic la numeroase teste și probe cu caracter selectiv. Numai cei care în timpul cursurilor dovedesc calitățile și aptitudinile stabilite în baremele școlilor respective sunt declarați absolvenți. Din unele date rezultă că aceste bareme sunt atât de ridicate, încât doar 20–30 la sută din cei ce participă la cursuri sunt „promovați” în funcția de spion.

Cum arată „școala de spioni”? Pentru a da cititorului o imagine a acestei sumbre instituții vom apela la mărturisirile unuia dintre absolvenții care, odată ajunși în România, au fost nevoiți să încheie „conturile” cu meseria lor. Este vorba de Walter Jonas, agent al

serviciilor secrete occidentale, care și-a încheiat cariera pe meleagurile noastre în iulie 1970. Cum a ajuns Walter în școala de spionaj? Un serviciu secret din occident a speculat dorința lui de a-și vizita rudele din România. După ce a fost tracasat cu tot felul de amânări la obținerea pașaportului și chestionat în legătură cu „sentimentele care îl leagă de România”, a fost din nou invitat la poliție, unde i s-a cerut să completeze un chestionar. Acest document, după expresia lui Walter Jonas „operă comună a unor psihologi, juriști, specialiști în criminalistică și în domeniul spionajului”, conținea un număr de 143 de întrebări formulate de așa natură încât, răspunzând la ele, nu mai putea rămâne vreo cuta nedesfăcută din viața oricărui om. Investigarea ce se realiza prin menționatul chestionar viza, pe lângă obișnuitele date biografice ale celui în cauză și ale rudelor acestuia, până la colaterale de gradul doi, și eventualul comportament în cazul că i s-ar fi eliberat pașaportul.

Socotindu-se că răspunsurile date sunt mulțumitoare, Walter Jonas a fost chemat din nou la sediul poliției, condiționându-i-se plecarea în România de „soluționarea unor probleme importante”. Acestea constau în semnarea unui angajament de a intra în serviciul unei centrale de spionaj și de a urma o școală specială de informații cu durata de șase luni…

Dăm iarăși cuvântul mărturiei directe, pe care Walter a făcut-o în fața organelor noastre de anchetă după capturarea lui.

Anchetatorul: Ce program aveați și ce discipline vi se predau în școală?

J. Walter: în principiu, programul se desfășura astfel: dimineața, limbi străine, firește, limba țării unde agentul făcea deplasarea; informări privind situația economică, social-politică și de ansamblu a țării respective; geografie, istorie, științe sociale, printre care și teorie marxista. O atenție specială se acorda însușirii cunoștințelor de topografie. Făceam, de asemenea, antrenamente speciale de escaladări, luptă corp la corp etc.

Anchetatorul: Ce pregătire ați făcut în legătură cu procedeele de a culege informații?

J. Walter: în acest domeniu, instruirea se făcea pe două planuri, teoretic și practic. În orele de teoria culegerii informațiilor mi s-au pus la dispoziție documente, dosare și toate datele ce se cunoșteau în legătură cu industria, agricultura, transporturile, telecomunicațiile, comerțul, armata și multe alte amănunte despre România. Obiectivele și datele principale erau localizate pe hărți sinoptice, realizate foarte expresiv pentru a ușura memorizarea lor. Pe aceste hărți, datele militare erau înfățișate în următoarea maniera: *informațiile certe,*

cu culoare verde, *informațiile incerte,* cu culoare alba. În partea teoretică a pregătirii, instructorii insistau să ne însușim și să cunoaștem cu maximă exactitate harta „perelor albe”, traseele și posibilitățile de a ajunge la ele și a le identifica. Partea cea mai grea a pregătirii teoretice este memorarea unor informații. Eram puși să memoram pagini întregi cu fel de fel de date.

Anchetatorul: în ce consta instruirea practică?

J. Walter: Practica era mai puțin comodă, deoarece făceam exerciții și efectuam munci de-a dreptul chinuitoare, insuportabile. De pildă, ni se dădea un itinerar ce trebuia parcurs într-un anumit timp, concomitent cu îndeplinirea unor misiuni, ca de pildă realizarea unor legături cu diverși indivizi, observarea activității în anumite întreprinderi etc. Pătrunderea în întreprinderile respective trebuia făcută „ilegal”, folosind diferite șiretlicuri. Odată ajuns înăuntru trebuia să observi și să memorezi totul. Pe parcursul itinerarului mai eram obligați să ne schimbăm înfățișarea prin machiaj, să ne schimbăm ținuta, să scăpăm de urmăritori, să facem inofensive persoanele devenite indezirabile în cadrul îndeplinirii misiunii noastre. Verificarea „elevului” se făcea de către un instructor pe care nu-l cunoștea, instructor care marca rezultatele și făcea aprecierile de rigoare. Cea mai dramatică probă era „descoperirea de către poliție”. Noi

nu aveam voie să ne dezvăluim identitatea reală și poliția recurgea la anchete lungi, obositoare, la presiuni și constrângeri fizice pentru a ni se determina gradul de rezistență.

Cel ce nu putea suporta prezenta o parolă și era pus în libertate, primind însă calificativul „necorespunzător". În asemenea situații, cel în cauză lua pregătirea de la capăt. De asemenea, eram puși să realizăm pătrunderi în unele instituții particulare sau de stat. Pentru aceasta trebuia să avem ținuta și înfățișarea unor zugravi, electricieni, instalatori, depanatori de radio și televiziune și să posedăm minimum de cunoștințe în aceste meserii. La terminarea cursului, după un sever examen teoretic și testări practice, primind calificativul „apt", am fost trimis în România.

Anchetatorul: Misiunea dumneavoastră aici ne este bine cunoscută. Vorbiți-ne acum despre indicațiile ce vi s-au dat în legătură cu modul de comportare și informațiile ce trebuiau culese.

J. Walter: Din codul ce trebuia însușit de către orice agent care absolvea cursurile școlii în care am fost eu, am să relatez ceea ce am reușit să memorez. Așa, de pildă, potrivit acestui cod, informațiile referitoare la armată trebuie să reprezinte preocuparea principală a agentului, fără a le subestima pe celelalte; activitatea

trebuie desfășurată, pe cât posibil, în deplină conformitate cu legile statului în care ești trimis, pentru a evita orice contact cu autoritățile. Agentul nu trebuie să și noteze nimic în agende, pe batiste, prosoape, cămăși, deoarece acestea pot fi relevate și depistate cu ușurința prin 6ubstanțe chimice…

Din aspectele arătate aici se poate alcătui, credem, o imagine a ceea ce înseamnă activitatea de spionaj. Spionul este un om bine pregătit, arc noțiuni despre diferite meserii, știe să se dea drept altcineva, să-și schimbe înfățișarea exterioară, să stimuleze destăinuirile unui guraliv, să memoreze cifre și date, să aprecieze și să selecteze informații, să mintă și să ucidă. Vine sub masca unui om pașnic, intra în vorbă cu unul și cu altul, pune întrebări indiscrete, mânuiește aparate miniaturizate, încearcă pe toate căile să-și atingă țelul odios.

Va reuși?…

În calea lui sta un *adversar* ingenios, bine pregătit. Dragostea de țară, spiritul de sacrificiu, vigilența în slujba poporului său, sprijinul pe care i-l acordă oamenii cinstiți, toate acestea sunt calități ale ofițerului de contrainformații de care agentul aflat în solda oficinelor imperialiste nu va dispune niciodată. De aceea, sfârșitul „luptei” este unul singur, mereu același…

Trusa de desen

1

Fiatul rula lin pe autostrada ce leagă Padova de Brescia. Fredonând o arie din „Liliacul[1]”, bărbatul de la volan admira peisajul câmpiei Padului. Femeia de lângă el îl trezi din reverie, rezemându-și ușor capul pe umărul lui puternic. În zare prindea contur orașul Milano.

Un sfert de oră mai târziu, cei doi parcau mașina pe o stradă din apropierea elegantului hotel „Rinascita”, de unde se strecurară prin imensul furnicar până la restaurantul „Latinium”. Aici se așezară la una din mese. Un „menu” încadrat cu motive rustice dezvăluia bucătăria „aleasă și pe toate gusturile” a acestui vestit restaurant. Dejunul celor doi decurse monoton, până când, de la o masă alăturată, un bărbat în vârstă li se adresă, abordând o politețe exagerată:

— Fie-mi iertat, dacă inoportunez! Sunteți români, din câte ne-am dat seama, nu?

---

[1] Liliacul este o operetă în trei acte de Johann Strauss-fiul. Libretul: Karl Haffner și Richard Genée, după nuvela „Le Reveillon” de Henri Melhac și Ludovic Halévy. Premiera a avut loc la Viena, la „Theater an der Wien”, pe data de 5 aprilie 1874.

— Da, așa este, răspunse bărbatul surprins.

— Sunt Dragomir Turtureanu. Încă din clipa când am auzit ca vorbiți românește mi-am pus în gând să vă deranjez, scumpi compatrioți… M-a temperat însă Sergio, fratele meu… Sunt unii, printre românii aflați aici, care susțin că noi, cei ce ne-am părăsit țara, am avea o… „patrie de elecție[2]” sau ca ar trebui să ne resemnăm la condiția de apatrizi… Auziți enormitate, „patrie de elecție”, apatrid! Ca și cum sufletul ar putea fi mutat în altă matcă! Ca și cum ceea ce există și vorbește în noi prin șirul generațiilor s-ar putea nega vreodată…

După o amplă introducere, în care accentele de fanfaronadă se împleteau cu o poveste bine ticluită despre „circumstanțele nedorite” ale părăsirii neuitatului oraș natal de pe Mureș, Dragomir Turtureanu manevră discuția în așa fel, încât cei doi soți se simțiră obligați să-i invite, pe el și pe fratele său Sergio, la masa lor.

Prânzul se prelungi ore în șir. S-au băut vinuri dintre cele mai alese, iar pe fondul euforiei ce-i cuprinsese pe cei patru au fost puse la punct mici modificări în planul excursiei: frații Turtureanu se oferiseră să-i însoțească prin cele mai vestite orașe ale Italiei.

---

2 Alegere.

În drum spre Roma, mașina soților Neacșu străbătea Apeninii Toscani. În față, la câteva sute de metri, le deschidea calea Mercedesul fraților Turtureanu. Totul decurse normal, până în apropierea Perugiei, unde mașina familiei Neacșu se opri brusc. Încercările de a mai porni motorul se dovediră fără rezultat. Un „auto-service” sosit la fața locului dădu verdictul, lagărele topite ca urmare a blocării pompei de ulei. Pentru turiștii români, situația devenise evident neplăcută.

— Nu-ți face atâtea griji, scumpul meu amic, atât timp cât ești cu noi. Interveni protector Dragomir Turtureanu. Fii pe pace. Doar o zi de „internare” și va fi ca nouă. Restul lasă pe noi…

Mașina fu dusă la cel mai apropiat atelier și reparată într-un timp record. Așa cum promisese, Dragomir Turtureanu suportă cu un aer princiar costul reparației. Tot el achita de fiecare dată, cu generozitate, nota de plată la restaurantele și motelurile unde găzduiau în cursul călătoriei.

— A fost o excursie minunată, spuse Teodor Neacșu la despărțire. Mai puțin incidentul cu mașina. Vă rămânem profund recunoscători. Dacă nu erați dumneavoastră, am fi fost nevoiți să întrerupem excursia. Mii de mulțumiri!

— Am vrea să ne revanșăm într-un fel, adăugă soția. Vă invităm, oricând doriți, să ne faceți o vizită în România.

Dragomir Turtureanu mulțumi, cu un zâmbet amabil.

— Vom da curs acestei invitații, spuse el. Sunteți oameni simpatici și ne face plăcere să…

Fratele său încuviință din cap. Era un om tăcut, care-și exprima cu zgârcenie sentimentele.

— Vă așteptăm, pe curând! repetă Teodor Neacșu în timp ce pornea motorul.

3

— Suntem în întârziere, spuse colonelul Negoiță nemulțumit. Se apropie termenul de verificare a lucrării și noi…

— De fapt e vina mea, recunoscu maiorul inginer Teodor Neacșu. Am întârziat cu schemele electronice.

— Nu-ți puteam amâna concediul, ripostă colonelul. Principalul e să găsim o soluție.

Scoase din casa de fier un sul de calc. Îl desfășura pe masa lungă, de consiliu, și cei de față se aplecară asupra schemei. Inginerul Neacșu netezi ușor cu palma hârtia, deasupra titlului: „Punct de comandă automatizat”.

— Cred că-mi ajung câteva zile, spuse el. Și… nopți, bineînțeles. Lucrarea va fi gata la timp!

Lucrările la noul proiect erau în plină desfășurare. În scurtele pauze pe care și le îngăduia, maiorul Neacșu exclama uneori: „Noroc că am găsit scula asta la Milano!” Și mângâia cu degetele trusa de desen procurată de Dragomir Turtureanu direct de la firma producătoare…

4

Tocmai acum, când am atâta de lucru, gândi maiorul Neacșu când citi telegrama. Dragomir Turtureanu își anunța vizita pentru săptămâna următoare.

A doua zi, abia se întorsese de la serviciu, când maiorul Neacșu auzi soneria. N-o fi Dragomir Turtureanu? gândi el pe când deschidea ușa.

— Buna ziua, domnule Neacșu.

— Bună ziua. Cu cine am onoarea?

— Complimente de la Turtureanu.

— Mulțumesc. A venit și el cu dumneavoastră?

— Nu. Dar fiindcă vă e prieten, mi-a dat adresa dumneavoastră. Știți, aș avea o mică rugăminte…

— Cu plăcere, dacă pot să vă fiu de folos. Poftiți înăuntru.

După ce făcu câteva complimente la adresa locuinței lui Neacșu, vizitatorul se destăinui: colindase prin țară, furat de frumusețea peisajului, și-și cam neglijase

treburile pentru care venise. Așa că avea nevoie de o prelungire a pașaportului și-l ruga pe Neacșu să-l ajute.

— N-am nicio posibilitate, cu părere de rău v-o spun. Trebuie să vă adresați instituției la care ați venit…

— Vai ce mult regret. Într-o săptămână cât mai stau este imposibil să rezolv afacerile. Cum vă merge trusa oferita de domnul Turtureanu?

— Destul de bine, răspunse ofițerul, pipăindu-și servieta să vadă dacă nu cumva a uitat-o la serviciu. Doriți să vă servesc cu ceva?

— O cafea dacă se poate. Sunt puțin obosit.

— Imediat. Mai dulce sau mai amară? întrebă Neacșu, scuzându-se că trebuie să-l lase câteva clipe singur…

— Potrivită, potrivită, răspunse străinul satisfăcut.

5

Constantin Bărbuș era considerat un as în cercul radioamatorilor. Indicativul său devenise cunoscut multor radioamatori din lume. Într-o seară, pe când își fixa receptorul pe frecvența unuia dintre corespondenți, Bărbuș sesiză o emisie ciudată, ca un fel de fluierătură cu durata de câteva secunde, urmată de un soi de păcănituri foarte rapide. Toate încercările lui ulterioare de a mai recepționa emisia în cauză au fost infructuoase. Abia după cinci zile, la aceeași oră, minut, secundă,

semnalul s-a auzit din nou. De data aceasta, ambițiosul radio amator, care-și pregătise cele necesare, a imprimat-o pe bandă. După mai multe încercări nereușite de a descifra presupusul mesaj, Bărbuș trimise banda organelor securității statului.

6

— Gata misterul, frate Ștefănescule?

— Tovarășe colonel, ceva din el am descifrat. Este un mesaj radiotelegrafic comprimat la diverse viteze, mesaj care sună astfel: „Eu nu strivesc corola de lumini…”.

După ore de muncă încordată, căpitanul Ștefănescu extrase din amintitul vers al lui Lucian Blaga o variantă cu totul nouă, infinit mai… prozaică: „Reuniunea are loc vineri seara”. Apoi stabili că prin cuvintele amintite cineva făcea cunoscut prin radio ca în ziua de 26 iulie, între orele 5–6, va avea loc probabil un eveniment care interesează pe autorii emisiei. Se ajunsese aici prin analiza amănunțită a unor relații, cât și printr-o scrie de deducții logice. De exemplu, între versul lui Lucian Blaga și mesajul decupat din el era o anumită legătură: ambele erau compuse din 26 de cifre. Un alt specialist cu îndelungată experiență, maiorul Voicu, a observat că și între numele, prenumele și locul de naștere al autorului versului există, de asemenea, o relație: Blaga,

Lucian și Lăncram sunt cuvinte formate din cinci, șase și respectiv șapte cifre. De aici s-a realizat cifra de 56726 care, interpretată logic, s-a tradus în ziua de 26, luna șaptea, orele 5–6.

7

Câteva zile mai târziu, locotenentul-colonel Bucur Vasile intră în biroul lui Neacșu:

— Tovarășe maior, dumneavoastră ați discutat cu cineva despre data când va avea loc verificarea noii invenții? Este foarte important să răspundeți precis.

— Absolut cu nimeni, vă garantez, răspunse prompt inginerul. Desigur, am făcut-o numai cu colegii, aici, și o singură dată, de acasă, la telefon, cu tovarășul colonel Negoiță, șeful proiectului.

— V-a vizitat cineva în această perioada? mai întrebă Bucur.

— Câțiva cunoscuți… răspunse Neacșu cu un pic de amărăciune.

— Vă mulțumesc foarte mult, tovarășe Neacșu.

8

Zona pădurii Sirești. Pregătirile în vederea experimentării punctului de comandă automatizat

fuseseră încheiate. Locotenent-colonelul Bucur ceru permisiunea să mai facă o verificare asupra respectării măsurilor de securitate și de păstrarea secretului. Cu această ocazie, în apropierea unui fir telefonic, se găsi un ciot de lemn, aruncat ca din întâmplare. Bucata de lemn ascundea un container special de interceptare a convorbirilor din zonă.

9

— Așadar, domnule „Hary”, recunoașteți în întregime faptele?

— Evident, domnule anchetator.

— Să le luăm totuși pe rând. Recunoașteți că ați sustras de la domiciliul maiorului Neacșu o trusă de desen, care este de fapt un aparat superminiaturizat de luat imagini, înlocuind-o cu aceasta care-i neofensivă?

— Da.

— La ce v-a folosit acest pistol cu aer comprimat?

— Cu el am „aruncat” de acolo de unde m-ați găsit, în perimetrul raionului de experimentare al punctului de comandă, ciotul de lemn conținând containerul.

— Bine. Rămâneți pe loc pentru confruntări. Și chemând sergentul de pe culoar, anchetatorul ordonă să fie introdus Dragomir Turtureanu.

Pe ușă intră un ins cu o înfățișare gravă, luă loc pe

scaun cu greutate și, după ce se căută prin buzunare, întrebă:

— Pot fuma o țigară?

— Dacă vă stimulează să ne spuneți adevărul, cu plăcere.

— N-am ce ascunde!

Apoi ofițerul scoase pe masă trusa de desen și un microfilm. Trântindu-le într-un anumit fel a privit câteva clipe pe Turtureanu care rămăsese stană.

— De unde ați luat aceste obiecte, domnule Turtureanu?

— Mi le-a predat Hary.

— V-aș ruga să relatați cum s-a întâmplat.

După ce trase cu putere de trei ori din țigară, strângându-și într-un anumit fel haina ca și când l-ar fi apucat frigul, Turtureanu începu:

— Serviciul de informații știa că inginerul Neacșu lucrează la o invenție foarte importantă. Știind că face o excursie în Italia, am căutat să-l întâlnim. Ne-am împrietenit. În timpul excursiei i-am oferit cadou această trusă de desen care are un aparat miniaturizat cu 500 de micropoziții… Când se închide sau deschide capacul, el intră în funcțiune.

— Știm asta! De ce ați venit în țară? Trusa v-o putea aduce Hary.

— Hary avea sarcina să sustragă trusa inginerului și

să developeze rolfilmul, pentru a stabili dacă sunt micropoziții utile și data când urma să se verifice instalația, urmând ca în funcție de aceasta să putem acționa. Din cele 500 de micropoziții 300 au fost bune. Data verificării era scrisă pe o schiță. Micropozițiile utile urma să le depunem într-o carte de istorie cu un loc special amenajat în coperte, pe care am cumpărat-o din țară…

10

— Tovarășe colonel, nu înțeleg cum de ați bănuit că în trusa aceea se afla un aparat foto minuscul, așa de ingenios.

— Cu ajutorul dumneavoastră, tovarășe Neacșu.

— Asta n-o mai cred. Cum?

— Foarte simplu: pentru că ne-ați povestit ce vi s-a întâmplat în străinătate.

Pariul

Se furișase printre arbuști, când alergând în salturi scurte, când mergând târâș, așa cum se înțelesese cu Sally la bar.

— De unde să știu, tovarășe căpitan, că acolo e unitate militară? Ne-am suit în mașină, mi-a dat cinci foi avans

și m-a debarcat în locul acela. A zis că el stă mai încolo, cu amica lui, să vadă dacă respect pariul.

— Ce pariu ați pus? îl întrebă ofițerul pe tânărul care stătea acum spășit în fața biroului său.

— Păi, m-a zgândărit cu o chestie: zicea că n-am curaj să mă strecor neobservat ziua printr-o pădurice. Asta m-a înfuriat tare. Cum am coborât din Mercedes, m-am apucat de treabă, dar n-am terminat-o, că m-a somat santinela.

— Spune-mi, îi întrerupse căpitanul Negreanu relatarea, l-ai recunoaște pe acest Sally de care vorbești?

— Să mor dacă nu vi-l dau în suc propriu! Lăsați-mă numa' să mă duc la barul ăla unde vine de obicei!

În zadar l-a căutat Bontu pe amicul său de o zi. Nici Sally și nici blonda, cu care stătea ore întregi la bar , nu și-au mai făcut apariția. Pentru căpitanul Negreanu și colaboratorii lui rămăsese o singură pistă, cercetarea locului săvârșirii faptei, acțiune la care au și trecut neîntârziat.

De la început se impuse atenției o constatare prețioasă pentru întreaga evoluție a cercetărilor: individul pe care Bontu îl numea Sally nu urmărise „pariul" din apropiere, ci, curios, se deplasase cu mașina de cealaltă parte a cazărmii, unde terenul era ceva mai ridicat.

Dovadă, urmele cauciucurilor mașinii, conservate ideal deoarece pământul era umed. Echipa condusă de căpitan procedă imediat la ridicarea acestor urme prin mulaje și fotografiere. Au urmat apoi măsurătorile care au confirmat spusele lui Bontu cu privire la tipul mașinii. Distanța dintre osii și cea dintre roți indicau cu precizie că era vorba de un Mercedes-220.

Expertiza criminalistică a urmelor ridicate dădu un nou impuls investigațiilor. Specialiștii laboratorului descoperiră, atât în mulaj, cât și în fotografia urmei uneia dintre roțile din spate, cea din dreapta, un detaliu ce nu apare în mod obișnuit în desenul acestor anvelope. Detaliul prezenta forma unei crestături, probabil un defect de fabricație.

— Sunt ceva noutăți, tovarășe Negreanu? îl întâmpină pe căpitan șeful său, colonelul Paveliu.

— Tovarășe colonel, de la punctul de frontieră „C”, ni se anunță că, printre mașinile aflate de câteva minute în vamă în vederea părăsirii teritoriului nostru, se află trei Mercedesuri aparținând unor turiști străini. Una din aceste limuzine este de tipul care ne interesează, Mercedes-220. În plus, are culoarea roșu închis, adică cea precizată de Bontu. Cerem aprobarea pentru a confrunta urmele pneurilor.

La început, când fu invitat să mai zăbovească puțin la punctul de frontieră, Moabit Garrah Savelly, proprietarul Mercedesului, reacționă printr-un fel de nedumerire degajată. A fost suficient însă ca maiorul de grăniceri Vlădescu să-l întrebe cum și-a petrecut ultimele 48 de ore, ca tânărul să-și schimbe subit atitudinea, lansându-se într-o serie de reproșuri privind încălcarea „libertății persoanei” și „imunității” ce i-o conferă pașaportul… Tirada lui Moabit Savelly fu întreruptă de apariția unui bărbat în civil care îi relată ofițerului, mai mult din priviri, rezultatul expertizei: urma mașinii era identică cu cea căutată…

Două zile mai târziu, în cabinetul colonelului Paveliu. Era de față întreaga echipa a căpitanului Negreanu, precum și comandantul unității din zona „M”. Aici se consuma ultimul capitol al investigațiilor declanșate de pătrunderea lui Gigi Bontu în zona interzisă.

— Să fie adus arestatul, spuse colonelul Paveliu. Între timp, distrați-vă cu pozele astea…

Ofițerii priviră cu atenție fotografiile executate în zona interzisă. Curând ușa se deschise și fu introdus Moabit Savelly.

— Domnule Savelly, i se adresă colonelul. În mașină am găsit un aparat fotografic cu imagini ale cazărmii din zona „M”. Sunt tot atâtea dovezi ale intențiilor și

faptelor dumitale ostile țării noastre. Știm, ai și recunoscut, că pe Bontu l-ai dus în zonă spre a distrage atenția santinelelor. A rămas de lămurit un amănunt: cum ai aflat că unitatea militară are un profil deosebit?

— Prin telefon. Prietena mea mi-a dat numărul centralei. Îl avea de la un militar care o cunoscuse cândva. Am sunat, dându-mi drept colonelul Popescu de la marea unitate, după care am cerut să vorbesc cu comandantul. Centralistul mi-a spus că e plecat. M-am folosit de un truc, zicându-i într-o doară. „Probabil s-a dus să ridice tehnica nouă!” Militarul mi-a răspuns afirmativ. De fapt verificam astfel o altă informație pe care o obținusem cu o săptămână înainte, în cursa locală, trăgând cu urechea la discuția dintre doi caporali. Aceștia erau supărați că nu puteau pleca în concediu, deoarece se aduceau „niște lulele noi”, iar ceilalți gradați, în afară de ei, nu știau „să le aprindă”. În felul acesta am dedus că unitatea are an caracter special.

— Amănunte, spuse colonelul după ce arestatul I u scos din încăpere. O vorbă de-aici, alta de dincolo…

Ceilalți ofițeri examinară în tăcere fotografiile acelea clare, luate cu un aparat de bună calitate…

Adevărata identitate a lui Walter Horst

Pe șoseaua ce duce de la Constanța la Eforie, înainte de intrarea în Agigea, se află un cimitir străvechi, monument istoric. Într-o vară a anului 196… prin partea locului și-a făcut apariția un pasionat cercetător. Înarmat cu unelte speciale și un aparat de observare, noul sosit studia atent diferitele fragmente de înscrisuri dăltuite pe pietrele funerare, notându-și de fiecare dată observațiile. Posesor al unei bărbi respectabile, zelosul arheolog avea o înfățișare care impunea respect. Deși nu arăta prea înaintat în vârstă, o anumită încetineală în mișcări și în mers sugera un început de bătrânețe. Uneori părăsea cimitirul și, după ce asculta povestirile unor oameni d: n localitate, o pornea prin împrejurimi, să studieze ruinele unor clădiri vechi sau să măsoare, cu ajutorul unor aparate, dimensiunile acelor movile străvechi despre care se spune că sunt morminte scitice.

Într-una din zile, instalat pe o înălțime din apropierea cimitirului, cercetătorul tot trebăluia în preajma instrumentelor sale. Deodată, din spate, de la câțiva pași, apăru ca din pământ un tânăr care, niciuna nici două, se uita prin obiectivul aparatului.

— Stai! De unde ai răsărit, măi? se răsti arheologul înșfăcându-l pe flăcău de ceafă.

— Ce frumos se vede marea! exclamă tânărul zbătându-se din răsputeri să-și mențină privirea în ocularul aparatului. Se zăresc și vapoarele… Uite și

numerele lor: 703, 714…

Băiatul nu mai putu însă continua lista navelor. O smucitură puternică îl aruncă la câțiva pași de prețiosul instrument.

— Ia spune, cine ești tu, măi băiete, de te bagi așa în sufletul omului?

— Suit flăcăul lui Vasile Nițu, cel care vă cară bagajele astea, răspunse tânărul.

— Păi așa spune, bre! Vezi că asta nu e ce crezi tu… Cu el descifrez înscrisurile de pe lespezi, lămuri arheologul, îndreptând obiectivul aparatului către un fragment de piatră funerară.

…„De ce s-o fi supărat pe mine…? Și apoi, cum citea el în pietrele cimitirului, când prin aparat se vedeau navele militare?” Aceste întrebări îl îndemnară pe Nițu să se sfătuiască cu prietenii săi, Mihai și Teodor.

— Aș avea ceva să vă raportez, tovarășe maior.

— Puteți veni acum?

— Într-o jumătate de ora sunt la dumneavoastră.

— Bine, vă aștept, tovarășe Iorgulescu.

Maiorul Ion Pavel n-avea cum să bănuiască folosul anunțatei discuții pentru cazul de care tocmai se ocupa ca urmare a perspicacității celor trei tineri din Agigea.

În așteptarea locotenentului Iorgulescu, ofițerul de contrainformații își mai arunca privirea pe fotografiile

din dosarul aflat pe birou. Deși executate în condiții operative de urmărire, imaginile reușeau să redea destul de bine figura arheologului. Locotenentul major Oprea, autorul fotografiilor, luase și un semiprofil drept. „Perfect realizat”, judecă maiorul examinând detaliile.

— Tovarășe maior, sunt locotenentul Iorgulescu Dan, raportă un tânăr ofițer care intră în birou.

— Luați loc. Și să vedem cu ce vă pot fi de folos.

— Știți, prietena mea, Béatrice Stroe, face serviciul la hotelul „Dacia”. Aseară aveam bilete la un spectacol. M-am dus s-o iau. Béatrice mi-a propus să renunțăm și să ne plimbăm pe faleză. Avea să-mi povestească ceva.

…Cu o săptămână în urmă, la hotel descinseseră, dintr-o eleganta „Lancia Flavia 2000”, o femeie blondă și un bărbat robust care purta barbă. După formalitățile obișnuite, blonda a cerut un apartament cu vedere la mare. Ceva mai târziu, proaspeții musafiri ai hotelului „Dacia” au telefonat la recepție, rugind să li se trimită un ghid, „cât mai complet și recent al litoralului, chiar al Dobrogei întregi, dacă este posibil”.

Odată satisfăcută și dorința aceasta, Diana și Walter Horst, cum se numeau cei doi, au reținut-o pe recepționară pentru câteva clipe ca să-i ofere o seric de articole cosmetice și o pereche de ochelari de soare.

— Serviciu, contra serviciu! Dacă ne refuzați ne

mutăm la alt hotel, a replicat soția bărbosului, când Béatrice a încercat să refuze.

— Bine, dar eu sunt salariată, a spus tânăra îmbujorată de rușine.

Totul a fost însă în zadar. Doamna Horst i-a îndesat pur și simplu obiectele în buzunarele halatului.

Tinerei fete i-a atras apoi atenția și modul bizar în care-și petreceau vacanța cei doi. Trei zile la rând, Walter Horst, încărcat cu o sumedenie de aparate, semănând cu acelea folosite de topografi, a plecat dis-de-dimineață, întorcându-se abia seara târziu. În tot acest răstimp, doamna nu a părăsit hotelul. Rămânea în apartament sau făcea plajă pe terasă.

— Cam asta e tot, tovarășe maior, zise locotenentul Iorgulescu… Dar, stați, era să uit: am adus aici și darurile soților Horst.

— Foarte bine ați procedat, sesizându-ne, i se adresă maiorul Pavel. Spuneți-mi, ce program are prietena dumneavoastră, tovarășe Iorgulescu?

— Azi, după-amiază, iar mâine, dimineață.

— Perfect. Diseară voi fi acolo. În ce vă privește, rămâneți în legătură cu noi. Cât despre cadouri, lăsați-le să le „admirăm” și noi. Cum terminăm, le restituim tovarășei Stroe.

— Am înțeles, spuse locotenentul salutând.

— Ah, încă un amănunt: ați reținut cumva numărul

apartamentului unde locuiesc soții Horst?

— Desigur. La etajul patru, numărul 482.

— E în regulă, spuse maiorul mulțumit.

Era o simplă coincidență sau impacientatul cercetător al relicvelor din Agigea și domnul Walter Horst erau una și aceeași persoană? Adept al rigorii principiilor și regulilor procedurale de anchetă, maiorul Pavel se hotărî să efectueze o identificare. Dar până una alta, să examinăm puțin cadourile, își spuse el. Scoase un briceag din sertar, desfăcu rujul, lărgi puțin învelișul de metal eloxat și… din fundul tubului sari o capsulă de material plastic, cu niște nervuri fine, aurii. În interior. Drace! Un emițător în funcțiune! gândi maiorul. Deci fiecare cuvânt rostit în preajma „cadoului" a ajuns la urechile familiei Horst! Familia, alarmata, își poate lua zborul în orice moment!

Răsuci briceagul în inima micului aparat, apoi se repezi pe ușă, strigându-l din mers pe ajutorul său.

După câteva minute, mașina condusă de locotenentul major Oprea stopa la intrarea hotelului.

— Rămâi pe fază, îi spuse maiorul coborând. S-ar putea să avem surprize.

Urca scările și intră în holul hotelului. La „recepție" nu era nimeni. Se apropie de ghișeul elegant, placat cu

marmură neagră, și cercetă dintr-o privire tabloul cu chei. La numărul 482 cheia lipsea și maiorul răsuflă ușurat: musafirii erau acasă deocamdată.

Se adresa unei liftiere zâmbitoare:

— Nu știți unde e tovarășa de la recepția?

— Vine imediat, spuse liftiera cu amabilitate.

— E plecata din hotel?

— Nu, nu. Adineaori am dus-o sus chiar eu.

— Sus?

— Da. La etajul patru.

Maiorul se neliniști. Rezemat de ghișeu, putea observa deopotrivă intrarea hotelului, cele două lifturi și scările deocamdată pustii. Deodată auzi pași apăsați pe scări. Întoarse capul, ca și cum ar fi studiat un afiș cu excursii, dar în realitate nu slăbea din ochi scara. Și avea și de ce: de sus cobora în goană un bărbat voinic, care ducea un trepied și alte obiecte de diferite mărimi, ambalate în huse.

N-avea loc în lift cu toată „marfa” asta, se gândi maiorul. Și seamănă grozav cu… Numai că și-a ras barba. Sau, mai corect, și-a… dat-o jos!

Îl așteptă să iasă pe ușă, apoi scoase emițătorul din buzunar și spuse cu glas scăzut:

— Oprea, fii atent că-ți vine un musafir. Nu-l slăbi din ochi!

— Am înțeles, spuse Oprea.

Maiorul se îndrepta spre liftiera și o ruga:

— Repede, la etajul patru!

În timp ce liftul pornea cu iuțeala în sus, în aparat se auzi glasul lui Oprea:

— S-a urcat lângă el o brunetă cu păr lung…

Liftiera holbă ochii. Pavel scoase emițătorul și spuse:

— Are perucă, fără îndoială. Urmărește-i și ține-mă la curent.

— Am înțeles.

Liftul se opri cu o zdruncinătură. Încă neînțelegând ce se petrece, liftiera deschide ușa cu un gest mecanic.

— Hai cu mine! îi porunci Pavel.

— Bine, dar…

— Miliția! adăugă maiorul și porni spre apartamentul 482.

Ușa era descuiată. Urmat de liftiera alba ca varul, maiorul intră în vestibul. De acolo, în sufrageria spațioasa. Draperia care masca ușa balconului se zbătu puțin. Dintr-un salt, maiorul ajunse acolo și trase perdeaua grea într-o parte. Liftiera scoase un țipăt: legata de un scaun, înfășurată într-un cearșaf, Béatrice Stroe încerca zadarnic să se elibereze.

— Desprinde-i leucoplastul de pe gură, spuse maiorul. Ai grijă, umblă încet, că doare.

Femeia făcu ce-i spunea. Între timp, maiorul scoase un aparat miniatură și fotografie nodurile cearșafului.

Noduri marinărești, pe cât se pare, gândi el. Era o primă constatare. Laboratorul de criminalistică, pe baza fotografiilor, avea s-o completeze cu date foarte importante pentru stabilirea identității reale a „arheologului”…

Două zile mai târziu, multe din necunoscutele „ecuației Horst” fuseseră aflate. În chiar seara fugit celor doi, maiorul Pavel îi ordonase lui Oprea să „închidă coletul”. Arheologul și femeia au fost arestați fără nicio dificultate, pe când încercau să dispară în mulțimea de pe faleza Constanței.

Între timp, cu fotografiile făcute de Oprea și de către maior, laboratorul de criminalistică și serviciul de înregistrare penală al miliției stabiliseră adevărata identitate a lui Walter Horst. Cu ajutorul nodurilor marinărești, aria investigațiilor s-a restrâns la un număr de suspecți, care lucraseră în decursul timpului în marină sau avuseseră tangență cu aceasta. Dintre aceștia, pe baza detaliilor anatomice ale urechii drepte, s-a ajuns la identificarea lui Walter Horst, care era de fapt Elizeu Zmirdoneanu, legionar fugit din țară în anul 1948. Femeia din compania lui Zmirdoneanu, Diana Horst, pe numele adevărat Simona Radner, era nepoata unui trădător de țară, aflat în slujba aceluiași serviciu de spionaj ca și „arheologul”. Bunicul fiind prea bătrân

pentru astfel de misiuni, își trimisese nepoata să-l ajute pe Zmirdoneanu.

La interogatoriu, cei doi făcură mărturisiri complete. Misiunea lor era să afle date despre marina militară românească, situația strategică a zonei și să atragă în activitatea de spionaj alte persoane, după o verificare atentă. Este ceea ce urmăreau să facă cu Béatrice Stroe.

— Ați procedat cam brutal cu ea, spuse rece maiorul Panait. Cum s-a întâmplat?

Falsul arheolog se răsuci pe scaun.

— Eram furios, domnule anchetator. Fata se purtase foarte drăguț cu noi, speram s-o… Când am auzit dialogul prin radio, am înțeles că ne-a trădat. I-am dat un telefon și am rugat-o să vină până sus. Știam că nu mai are emițătorul. Voiam doar atât, să nu vă semnaleze prea curând plecarea noastră. Dar, recunosc, ați fost foarte operativi.

— Totdeauna suntem foarte operativi, accentua maiorul.

Viforul

Valea vuia de parcă s-ar fi dezlănțuit o canonadă, cu așa putere ieșea vântul din defileul dinspre Crețești. În răstimpurile cât cupa uriașă se întorcea goală să muște iar din pământul înghețat, caporalul Vasilache își mai

arunca privirea prin ferestrele cabinei spre celelalte două excavatoare din vale. Deși îi mai trecuse necazul, tot îi mai invidia pe „norocoșii” repartizați să lucreze pe coloșii aceștia, mai grei de zece ori decât excavatorul lui. Unul dintre norocoși era chiar Titel, adică sergentul State Constantin, consăteanul lui. De fapt, căpitanul Dumitrescu, comandantul companiei, a cumpănit mult până sa aleagă între ei doi. Iar atunci când l-a trimis pe State la echipa maistrului Crețu, zicându-i „e mai bine așa, că tu o rupi în germana și te poți înțelege cu tehnicienii”, pe el l-a bătut pe umăr și i-a spus: „Pe excavatorul nr. 3 ești ca la tine acasă, Vasilache! Înainte de armată tot cu așa ceva ai lucrat”.

Viforul se întețise zdravăn. Ici-colo, grupuri mai mari sau mai mici de muncitori și militari lucrau de zor sfidând capriciile vremii. Caporalul Vasilache își văzu și el mai departe de ale lui.

Deodată, dintr-un grup de oameni aflați lângă excavatorul maistrului Crețu se desprinseră doi care o rupseră la fugă, ca și cum li s-ar fi dat plecarea într-o proba de viteză. Vasilache îi urmări atent. Se îndreptau în goană către rambleul săpăturilor din centru, încercând parcă să prindă din zbor ceva ca o pata albă, ca un zmeu șugubăț smucit încolo și încoace de către vânt. La un moment dat, unul dintre ei se opri brusc, ca

și cum s-ar fi împiedicat de ceva, și rămase întins pe zăpadă. Celălalt continuă să fugă până se pierdu după un dâmb. Restul grupului stătea în așteptare. După câtva timp își făcu apariția cel ce continuase cursa. Ajunse la cel căzut și, cu o mână sprijinindu-l pe acesta, iar în cealaltă ținând bucata albă după care alergase atât, se îndreptă și se contopi în grupul de lângă excavator…

Seara, Vasilache remarcă lipsa din dormitor a lui Titel. Caporalul se interesă de soarta consăteanului.

— Era să-și rupă gâtul alergând după harta aia, îi explică soldatul Apachiței.

Înainte de ora stingerii însă, sergentul State își făcu apariția ținându-se cu o mână de după ceafă. Cei doi consăteni au discutat îndelung în seara aceea. Vasilache a povestit cum a urmărit el scena de sus, din cabina excavatorului său. Sergentul State era amărât că se împiedicase și i-o luase înainte „nesuferitul ăla de Colacu", un tehnician angajat de câteva luni pe șantier…

A doua zi dimineața, înainte de începerea lucrului, cei doi tineri militari s-au prezentat la căpitanul Dumitrescu, spre a-i raporta pe îndelete totul.

Aeroportul internațional Otopeni. La punctul de trecere a frontierei se prezentă un tânăr blond, cu barbă,

îmbrăcat foarte elegant. Ofițerul de grăniceri îi verifică pașaportul, după care îi spuse:

— Domnul Wilfred, sunteți așteptat la biroul… Și, adresându-se sergentului aflat în apropiere, continuă: Condu-l pe domnul!

— Dar, vă rog, pierd avionul. Ce înseamnă asta!? ripostă tânărul.

— Veți afla, numai dacă îl veți urma pe sergent.

Explicațiile cerute de Otto Wilfred, unul dintre tehnicienii de întreținere de pe șantierul menționat, se dădură, pentru mai multă operativitate, într-un birou din incinta aeroportului. Deși destul de lapidare, explicațiile cu pricina au fost suficient de… convingătoare. În primul rând, mărturisirile complete ale lui Colacu, care recunoscuse că la „sugestia” lui Otto Wilfred și contra unei substanțiale sume de bani de la acesta se angajase pe șantier. Din dispoziția aceluiași pseudo-tehnician, pe care-l cunoscuse într-un cerc de fete „vesele”, Colacu pândise tot timpul harta inginerului șef cu dislocarea principalelor obiective ale noii platforme industriale.

Otto Wilfred a refuzat să confirme. I s-au mai oferit în continuare alte probe ale adevăratelor lui preocupări, o fotografie înfățișându-l alături de Colacu la cantină, când acesta îi dădea o brichetă.

— Da, mi-am aprins o țigară; se vede și din fotografie!

Asta nu înseamnă că-l cunosc.

— Colacu a declarat ca a fotocopiat harta cu ajutorul acestei brichete pe care i-ați dat-o, zise maiorul care începuse ancheta. Dar să ascultăm, domnule Wilfred, înregistrarea depozițiilor complicelui: „Otto mi-a sugerat să-i smulg discret în timpul discuțiilor harta inginerului șef și să înscenez cursa aceea pentru prinderea ei. Ca să pot fi singur și să fotografiez documentul a trebuit să-l înlătur pe sergentul State. I-am pus piedică și l-am culcat la pământ”.

— Domnule maior, sunt victima unei înscenări! Mă voi plânge superiorilor!

— Aveți toată libertatea, domnule Wilfred, dar înainte de aceasta dați-ne pentru câteva clipe bricheta dumneavoastră.

Tânărul ex-tehnician se conformă. În timp ce maiorul demonta un dispozitiv de fotografiere, aflat lângă mecanismul de aprindere al brichetei, domnul Wilfred scoase o țigară și ceru, cu voce răgușită, un chibrit...

Prima încercare

…Noapte de toamna târzie. O ploaie deasa și molcomă făcea întunericul de nepătruns. În pichet, ostașii dormeau. Într-o încăpere alăturată dormitorului, cei care urmau să plece în patrulă își pregăteau cu

deosebită atenție echipamentul, armele și muniția. „Exces de zel”, ai fi spus privindu-i. Grănicerii știu însă că tocmai o asemenea vreme așteaptă cei care încearcă să încalce legea. Două ore mai târziu, acolo, în acel capăt de țară, s-a dat alarma: din zonă se anunțase că un infractor încerca să treacă fâșia! În câteva minute patrulele au intrat în dispozitiv. A fost declanșată operațiunea de căutare. Întregul sector fu luminat de rachete… Militarii însoțiți de câini străbătură cele mai ascunse cărări, dar în zadar.

În cele din urmă sergentul Stoian, om din partea locului, care cunoștea din copilărie cele mai ascunse poteci, descoperi „traseul” infractorului și ajunse la concluzia că, într-adevăr, un bărbat tânăr, de înălțime mijlocie, trecuse frontiera.

Când primi raportul, maiorul Dragu, ofițerul de contrainformații, îl descusu atent pe comandantul pichetului asupra împrejurărilor în care avusese loc evenimentul și luă măsuri pentru identificarea fugarului. După câteva zile, avea în față biografia unui tânăr de 25 de ani, pe nume Ciocan Ion, născut în comuna Salcâmu, orfan de tata; se știa despre el că învățase șapte clase la școala generală din sat și apoi luase drumul orașului.

— Mai e un amănunt, adăugă șeful postului de miliția din comuna Salcâmu. După moartea soțului ei, mama

lui Ciocan s-a recăsătorit cu un anume Fibinschi Adalbert, meseriaș din sat…

— Ce părere aveți, de ce-a fugit? întrebă maiorul Dragu.

— Era un tânăr cam fără căpătai… A schimbat șapte locuri de muncă, trăia perioade întregi fără sa facă nimic… Plus certurile cu tatăl vitreg… Știți, nu se înțelegeau prea bine cei doi…

După ce trecu frontiera, Ion Ciocan înaintă vreo doi kilometri prin pădurea întunecată. Ploaia continua să cadă. Cu atât mai bine, o să-mi șteargă urmele, gândi el. Abia în zorii zilei își îngădui să se oprească, adăpostit sub coroana deasă a unui copac secular, unde ploaia pătrundea mai greu. Mâncă în grabă din proviziile pe care și le luase, bău o gură de rom ca să-și facă curaj și ieși din pădure acolo unde îi indicase călăuza, un vechi contrabandist: în marginea unui cătun. De acolo, după ce ocoli casele mici și risipite pe câmpie, ajunse la drumul care ducea la calea ferată. Călători clandestin cu un tren de marfă, la frontieră izbuti să se ascundă sub vagon, între osii, riscându-și viața, și în cele din urmă izbuti să-și atingă țelul: se afla într-un mare oraș occidental, unde, întrebând mai prin vorbe, mai prin semne, fu îndrumat spre un post de poliție. Când ieși de acolo, însoțit de un agent, Ion Ciocan nu știa că începe

o viața bizară, plină de complicații, care avea să-l ducă la un eșec definitiv…

— Deocamdată vei locui aici, îi spuse translatorul, un bătrân murdar și care tușea mereu. Asta-i prima măsură: verificarea celor care…

— Ce verificare? N-au încredere în mine? După câte am pătimit pe drum… Mai bine plec și-mi găsesc singur un rost.

— Să pleci, râse amar bătrânul. Crezi că așa merge? Odată intrat aici, nu mai depinzi de tine. Ți se asigură masă și casa, trebuie să dai ceva în schimb.

— Bine, dar cu…

Omul de la birou îi oferi o țigara și spuse ceva translatorului, care traduse:

— Trebuie să respecți regimul noilor veniți. E o perioadă de carantină. Nu ai voie să părăsești tabăra decât cu aprobare. De altfel, nici să nu încerci, pentru că tot n-ai să reușești. În perioada de verificare există niște reguli…

— Ce să fac! spuse Ciocan resemnat. Spune-i că o să respect regulile astea. Și mai spune-i că sunt obosit și flămând. Mă așteptam la o primire ceva mai omenească. Turiștii cu care am discutat înainte de plecare mi-au spus cu totul altceva despre traiul de aici.

— Răbdare, băiete. Răbdare și supunere și are să fie

bine.

Avea și de ce să-l pună pe gânduri regimul din lagăr. Biletele de voie se obțineau nu pentru a hoinări seara prin oraș prin preajma reclamelor luminoase, ci pentru ca, însoțit de delegatul vreunei firme interesate în mână ieftină de lucru, să se ducă să muncească.

Chiar a doua zi, Ciocan asistă la o „ceremonie” nu prea plăcută. Adunați pe un platou, pensionarii lagărului așteptau cuvântul celor doi funcționari care veniseră în lagăr după muncitori. Dar aceștia nu solicitau decât specialiști în diverse meserii și foarte puțini la număr.

Mulți dintre cei ce schimbaseră onoarea, familia și țara pe „hala pașilor pierduți” se căinau acum pentru fapta lor necugetata. După ce funcționarii plecară cu noii „angajați provizorii”, un turc, Ibrahim, fost marinar, care fusese de mai multe ori în portul Constanță, îl trase deoparte pe Ciocan și îi zise:

— Ascultă bre, la mine țara frumoasa estem, la tine tot țara frumoasa estem. Ce căutăm noi aici?!

— Lasă-mă, turcule, în pace, că-ți modific mutra, îi spuse în doi peri Ciocan.

— Adevăr supăra, chicoti turcul. Haina prost, încălțări prost, mâncare prost. Dau oglindă la tine și

vezi! Aici numai întrebări și anchete estem.

Sperând însă că totul este provizoriu, că în cele din urmă își va găsi un rost, nu vru să-i dea dreptate lui Ibrahim.

— Cu mintea ta de găină, sigur că n-ai avut spor când te-au luat ăștia la întrebări. Mâine mă cheamă și pe mine. Am să-i dau gata, turcule! Și acum, hai să mergem, că se anunță masa.

În ziua următoare, ancheta. I se ceru mai întâi să completeze un chestionar cu o sumedenie de întrebări despre părinți și rude, despre activitatea desfășurată de la șapte ani și până în prezent, despre persoanele pe care le cunoaște cu caracterizarea detaliată a fiecăreia. Apoi trebui sa răspundă la întrebări vizând starea de spirit a populației, situația din țară, specificul instituțiilor și întreprinderilor cunoscute, capacitatea lor de producție și, în mod deosebit, amănunte despre conducători. De asemenea, i se ceru ca separat să alcătuiască un documentar cu tot ce știa în legătură cu armata.

Nutrind convingerea că, dacă va dovedi exces de zel în întocmirea documentelor cerute, va intra mai ușor în grațiile celor de care acum socotea că depinde viitorul său, Ion Ciocan scrise nu numai ce cunoștea, ci își puse și fantezia la lucru.

Anchetatorul, care trecea în lagăr drept un bun psiholog, mulțumit de această exuberanță informativă,

devenea din ce în ce mai exigent, cerându-i detalii despre fiecare aspect în parte. De aceea, după vreo două-trei zile de „convorbiri”, Ciocan putea să-și admire o operă de aproape 80 de pagini.

Apoi, timp de o săptămână, pentru „eroul” nostru anchetatorul a fost de negăsit. În așteptarea rezultatului, Ciocan făcea fel de fel de presupuneri, evita cât putea discuțiile cu ceilalți fugari, de teama să nu spună ceva ce i-ar putea afecta „succesul” asigurat prin răspunsurile date la anchetă. Se și vedea mutat din lagăr și numit în vreun post ușor și bine plătit, drept recompensă pentru informațiile date.

Într-o după-amiază fu chemat din nou la birou. De data aceasta îl întâmpinară patru indivizi care se prezentară sec, afișând o politețe jignitoare. Dacă primul anchetator păruse un om cumsecade, noii… interlocutori se purtară cam fără mănuși. De câteva ori l-au instalat în fotoliul „detectorului de minciuni”, deoarece răspunsurile date acum unor întrebări nu mai corespundeau cu declarațiile scrise la început. Îl amenințară apoi cu niște acte din care rezulta că urmează să fie ex trădat, pentru că așa prevăd legile țării respective, dar că, în funcție de sinceritatea afirmațiilor lui și de importanța datelor ce le cunoaște, niște „persoane influente” l-ar putea ajuta să nu fie trimis plocon autorităților din România. Unul dintre cei patru

anchetatori care îl interogau pe rând, fără a-i lăsa niciun răgaz, îl amenință chiar cu tortura, dacă nu spune cu sinceritate tot ce știe.

— Dar eu v-am spus adevărul, domnule! încerca Ciocan să se justifice.

— Nu fi șmecher, îl apostrofă cel care îi pomenise de tortura și se dădea drept redactor la emisiunea în limba română a unui post de radio. Doar ai mers în tramvaie, ai fost în baruri sau restaurante, ai intrat în magazine, ai făcut armata! Ce spunea toată această lume?

— Tot felul de lucruri, însă niciodată nu m-am gândit să urmăresc ceea ce vă interesează pe dumneavoastră!

— Nu-i nimic, te gândești acum, interveni un altul. Altfel, peste câteva zile, ți se va aplica legea penală românească.

Ciocan fu nevoit să-și pună la grea încercare memoria. Cu toate străduințele lui, nu putu realiza mare lucru, încât continuă să inventeze date, fapte, situații și diverse aprecieri.

Seara, când se întoarse în dormitor, era istovit. De aceea, deși încerca să rememoreze declarațiile făcute în cursul zilei, spre a nu i se mai reproșa că minte, imediat cum se sui în pat adormi buștean.

Cea mai epuizantă „ședință” s-a dovedit a fi aceea în care au fost discutate problemele militare. Socotind că prada este ușor de devorat, anchetatorii l-au chestionat

amănunțit pe Ciocan în legătură cu tot ce știa referitor la armată: militari cunoscuți, adresa exactă, unitățile militare, felul clădirilor și al diferitelor construcții, adresele lor exacte, dacă are rude în armată și așa mai departe.

După aproape două săptămâni de anchetă, Ciocan începu să se căiască, într-un fel, pentru pasul făcut, pentru ușurința lui în a asculta îndemnul turiștilor cu care făcuse diverse afaceri la București. Dar nici înapoi nu mai putea da, socotea el.

— Ei, frate dragă, i-a spus într-o zi un alt fugar, am crezut că aici umblă câinii cu covrigi în coadă. M-au stors ca pe lămâie de tot ce am știut și acum am ajuns să mi blestem zilele, muritor de foame aproape.

— Eu nu regret pasul făcut, susținea Ciocan. Mi s-a spus că o să mi se asigure un post bun.

— Nu te lua după vorbe, băiete! Așa mi-e de necaz că am căzut în afacerea asta, că mi vine să mă arunc în fața unei mașini.

— Nu-i bine să exagerăm! În ce mă privește, cel puțin, presimt că viitorul îmi va oferi totuși o posibilitate, zise Ciocan îmbărbătând-se singur.

În ziua următoare, anchetatorii se purtară și mai rece ca de obicei. Nici măcar nu-l invitară să se așeze; stătea în picioare în fața lor, cu brațele atârnând, și aștepta fără să știe bine ce.

— Am verificat spusele dumitale, domnule Ciocan, începu un individ înalt și uscat. Baliverne, domnule, baliverne! Povești de adormit copiii! Nu cumva ne crezi…?

— Se poate, domnule! Am declarat tot ce am știut, nimic în plus sau în minus…

— Măi pierde-vară, pe cine vrei să duci?! Am înregistrat fiecare cuvânt pe care l-ai debitat. De la o zi la alta ai spus cu totul altceva. O să te învățăm noi minte, dacă nu scoatem de la tine adevărul!

— Eu nu am spus, domnule, decât adevărul. Văd însă că este zadarnic. Ca să ajung aici, eu, dom'le, era cât p-aci să-mi pierd viața; mi-am părăsit de bunăvoie țara, mama, prietena… Și am făcut-o ca să pot trăi mai bine, mai ușor, nu ca să fiu acum batjocorit, după ce ați scos untul din mine. Zău, n-aveți dreptul…

— Ieși afară! răcni slăbănogul. Mai îndrăznești să fii și obraznic?

Revenind în „hala pașilor pierduți" într-o cumplită stare de surescitare, Ciocan puse febril la cale planul evadării din lagăr. Ibrahim, văzându-l cum se frământă, îl bătu pe umăr:

— Turcu' prieten estem. Și Ibrahim ca tine facem, da' nu spunem când… Eu mult vorbește. Alah la tine păzește.

— Du-te dracului și mai lasă-mă în pace, nu mă ajută alții, d-apoi Alah al tău, și Ciocan se trânti nervos pe patul de scânduri.

Ajuns în gară, Ciocan se urca la întâmplare în primul tren. Dar dificultățile planului său de-abia acum se dezvăluită în toată amploarea. În primul rând își dădu seama că puținele cunoștințe de geografic pe care le avea nu-l ajutau să-și stabilească itinerarul. În al doilea rând, nu avea bani. Pe lângă toate acestea, cu înfățișarea lui putea fi oricând înhățat și dus la poliție. De aceea trebuia să se lase cât mai puțin văzut. În consecință, se duse la toaletă și se zăvorî imediat. Creându-și un răgaz oarecare, chibzui aici cum să-și continue drumul, pentru ca înapoi, în lagăr, nu mai avea ce căuta.

Nevoia de a ști unde se afla îl scoase din ascunzătoare pentru câteva clipe. Trenul alerga nebunește. După soare își dădu seama ca merge către Vest. Dar unde? Denumirile gărilor prin care trecea nu-i spuneau mare lucru. Câțiva pasageri, care trecuseră pe lângă el, îl măsuraseră bănuitori. O teamă nelămurită începu să-l furnice. Trecea prin momente dramatice.

În cele din urmă coborî într-o gara mare, strecurându-se cât mai abil printre oameni. Se simțea ca un lup hăituit. Se duse la o cișmea dintr-un colț al peronului și bău câteva înghițituri. Apa i se părea sălcie.

Îi era foame. Trecu prin fața restaurantului gării și, prin perdelele aproape transparente, zări la o masa de lângă fereastră un tip gras care înfuleca de zor.

Mi-aș vinde și sufletul pentru o friptura, gândi Ciocan. Simțea cum i se taie picioarele de oboseala.

După plecarea unui tren, când lumea din gara se mai rărise, își găsi loc pe o bancă și rămase așa, cu capul în mâini, o oră întreagă…

Într-un târziu, ieși din gară și porni la întâmplare pe diverse străzi. Foamea și setea îl chinuiau cumplit… în minte totul începea să capete contururile unei străzi, unei singure străzi, lungi, nesfârșite. Nu mai avea decât o singură dorința, să nu se mai oprească, să meargă… să meargă… Deodată simți că pământul se învârtește cu el din ce în ce mai repede. O sudoare rece îi năvăli pe frunte. Simți că se prăbușește. În cădere, i se păru ca o cohortă întreagă de polițiști se apropie de el, îl înconjoară…

Se trezi pe un pat de spital. Lângă el ședea un polițist care îmbrăcase peste uniformă un imaculat halat alb Iar omul în alb al ordinii îi spuse pe un ton jovial:

— Domnule Ciocan, trebuie să vă refaceți cât mai repede. Sunteți așteptat la… pension!

Flancat de doi polițiști, Ciocan pătrunse din nou pe poarta lagărului cu sentimentul că afacerea se va încheia

al dracului de prost. Dar, curios lucru, de data aceasta mai-marii „pensionului” se purtară cu el foarte frumos. I se dădu un costum de haine și câteva reviste, apoi fu poftit la masă în afara programului obișnuit…

Ciocan, care nu înțelegea prea mare lucru din această nouă urzeala, își ieși din pepeni când, a doua zi de dimineață, Ibrahim începe să râdă de el:

— Ce facem bandiții astea la tine, bre?! zise turcul, privind insistent revistele cu care se delecta Ciocan. Tu harem deschidem cu… cadâne astea? Haidem fugim… Țara estem, casa estem. Aici nimic nu estem…!

Turcul nu-și putu duce până la capăt gândul, pentru că Ciocan îl prinse de guler și urlă la el:

— Blestematule, din cauza îndemnurilor tale era să mă duc pe copcă!! Auzi, mă, cucuvea ce ești! Și zicând acestea ridică mâna să-l lovească. În aceeași clipă însă simți cum cineva din spate îi cuprinde încheietura și se întoarse furios. Un bărbat zâmbitor, care intrase pe nesimțite în dormitor, îl împinse cu cotul pe Ibrahim și, luându-l prietenește de braț pe Ciocan, începu să vorbească într-o românească destul de curată:

— Domnule Ciocan, am analizat situația dumitale. Știm că în țară n-ai putut învăța o meserie, cu toată bunăvoința dumitale, deși ești un om isteț. Ne dăm totodată seama că nu ți se potrivește orice muncă, pentru că ești un om mai aparte. Ne-am gândit să-ți

oferim posibilitatea să înveți o meserie frumoasă, care presupune o serie de calități deosebite.

— V-aș mulțumi tare mult! spuse Ciocan uitându-se atent la omul de lângă el.

— Uite despre ce este vorba…

Centrul de instruire în probleme speciale era situat undeva în afara orașului, ferit de orice privire indiscretă. Pentru un neavizat, clădirea „școlii" părea o casă particulară, bineînțeles proprietatea unui om avut… Aici poposi într-o dimineață de iulie și Ion Ciocan, tânărul căruia, după propria sa părere, începuse să-i surâdă viitorul. Când coborî din mașină fu întâmpinat de un tânăr înalt, care se prezentă drept șeful secției „B". Ciocan nu puse prea multe întrebări, de fapt se descurca încă greu în limba țării; tot ce înțelese de la șeful său era sfatul de a respecta cu strictețe regulile școlii și de a dovedi sârguință. Șeful îl conduse în dormitorul secției, unde Ciocan numără, aproape fără voie, paturile. Erau zece, uniform aliniate de-o parte și de alta a pereților; păturile și pernele erau aliniate ca în cea mai severă cazarmă. La capătul fiecărui pat se afla o noptieră, pe noptiere câteva reviste, de asemenea aliniate riguros. Câteva tablouri, pe care noul venit le cercetă în fugă, erau de fapt fotografii instantanee, luate de la diferite meciuri de box, judo sau

lupte clasice.

— Lasă-ți bagajul, îi spuse „șeful”. O să te gospodărești mai târziu. Acum mergem la cursuri. Bagă de seamă: secția noastră are zece cursanți; niciunul nu știe mare lucru despre celalalt. Nu se recomandă să pui întrebări indiscrete. Faci ce ți se spune și gata.

— E limpede, murmură Ciocan.

— În timpul școlii vei primi bani în raport cu interesul pe care-l depui la pregătire.

Ciocan aprobă din cap triumfător.

— În cazul ăsta o s-o duc bine, îi spuse el șefului.

Euforia inițială a tânărului nostru se spulberă încetul cu încetul, pe măsură ce lua cunoștință de conținutul concret al programului de pregătire, de domeniile și specialitățile în care urma să se instruiască. Așa de pildă, numai pentru parcurgerea unui prim capitol din program, respectiv însușirea unui minimum de cunoștințe și deprinderi în materie de orientare, Ciocan fu pus să învețe, și nu se poate spune că era prea deprins cu o atare îndeletnicire, geografie, topografie, noțiuni de cercetare, demografie, ornitologie etc. Și fiecare disciplina era studiată atât teoretic, cât și practic.

Primele săptămâni de pregătire au fost consacrate topografiei. După lecțiile teoretice, după studierea atentă a unui manual de câteva sute de pagini, Ciocan

trecu la o serie de ședințe practice, de cunoaștere a hărților și de orientare în teren.

Pregătirea devenea tot mai grea iar orele de odihnă se împuținau.

Pornit însă în căutarea… fericirii, hotărât „să-și facă un viitor”, eroul nostru suportă cu stoicism acest adevărat dopaj de cunoștințe la care era supus.

La psihologia orientării căpătă noțiuni despre modul cum să se orienteze pe baza întrebărilor puse unor localnici, cum să scape de urmăritori, cum să-și modifice înfățișarea în raport cu traseul pe care-i parcurgea etc. În cadrul orelor de demografie învăța o serie de date cu privire la populație, trăsăturile de caracter pe diferite structuri sociale, elementele definitorii ale diferitelor populații pe zone și naționalități Profesorul de demografie insistă foarte mult ca Ciocan să poată distinge rapid psihologia celor cu care vine în contact; i s-a explicat cum să depisteze caracterele ce pot fi ușor influențate, cum să acționeze când are de-a face cu persoane dure, energice, cum să afle dacă un om pe care îl contactează îi poate deveni colaborator.

Cursul de cercetare îi dădu mai multe satisfacții. Ciocan îl parcurse fără niciun fel de dificultate. La exercițiile de identificarea unor urme, instructorul îl lăuda adesea:

— Domnule, dar dumneata ești un adevărat Winettou!

Cu pregătirea de specialitate lucrurile s-au schimbat. Aici trebuie să fie numai ochi și urechi. „Să ții minte, îi spunea unul dintre instructorii de specialitate, culegerea de informații nu e o meserie, ci știință, știință pură, ridicată la rangul de artă!” „De aceea, avea să declare mult mai târziu Ciocan, orele afectate însușirii procedeelor de culegere, de sortare și de transmitere a informațiilor au fost cele mai numeroase și cele mai grele în cadrul programului efectuat de secția „B”.

Zile în șir, cursanții erau trimiși într-o zonă unde se desfășurau diverse acțiuni militare de mai mică sau mai mare amploare. Aci trebuia să culeagă informații cât mai exacte. Desigur, activitatea aceasta nu era deloc ușoara, pentru că viitorii spioni trebuiau să se ferească de organele polițienești și de contraspionaj care mișunau în regiunea respectivă. Alteori, mergeau în restaurante, în frizerii, în gări, cu scopul de a strânge date și informații de un anume profil. Datele culese le înmagazinau apoi, folosind un cod special, în paginile unui volum de literatură, în coloanele unui ziar sau le cifrau și le introduceau într-un ceas de mână, prevăzut cu un dispozitiv de memorizare a cifrelor.

Completându-și pregătirea cu lecții și exerciții de judo, carate sau cu alte sisteme de autoapărare, precum

și cu tehnica întrebuințării diverselor substanțe chimice, cei zece studenți ai secției „B” se apropiau tot mai mult de ziua când urmau să primească misiuni concrete.

…La terminarea școlii, comisia se declară mulțumită de Ion Ciocan și-l declară absolvent…

După câteva ore de destindere într-unul dintre cele mai vestite baruri ale orașului, Ciocan se duse la hotel. Ajuns în cameră se trânti în pat, dar nu putu să adoarmă. O mulțime de gânduri îl frământau în legătură cu viitorul. Dar tot el se îmbărbăta:

„După patru anișori sunt tobă de carte! Știu să trag excelent cu pistolul, să scriu cifrat și invizibil, să falsific acte, să descui orice încăpere, în câteva secunde sunt brunet sau blond, dar câte dracu' nu știu să fac! Pot inspira milă sau respect, cunosc toate „șpilurile” în lupta corp la corp sau de la distanță… Nu se poate să nu-mi iasă pasența!”

A doua zi fu chemat la principalul său mentor, domnul Linesco. De cum intră în încăpere, Linesco îi oferi un scaun și trecu la esența chestiunii:

— Domnule Ciocan, a venit timpul să pui în practică cele învățate. De modul cum vei acționa depinde viitorul dumitale. Desigur, va fi greu, pentru că nu vei culege floricele, ci informații. La noi, așa cum bine știi, nu există decât o singură alternativă. Cred că-i clar, nu?

Ai vreo neclaritate în ce privește traseele, modul de folosire a mijloacelor…?

— Nu.

— Îți urez succes. Ne revedem pe data de 17 septembrie.

În stația Curtici, expresul „Wiener Walzer” aștepta semnalul de plecare. La ferestrele vagoanelor, călătorii dădeau semne evidente de nerăbdare. Mulți dintre ei, turiști, vizitau pentru prima dată România.

Operațiunile de vamă erau pe terminate. Într-una dintre ultimele cușete controlate, vameșul și grănicerul de serviciu găsiră un tânăr care le ieși în întâmpinare zâmbitor și strângând pumnii după un cunoscut simbol muncitoresc, strigând în spaniolă: „Trăiască libertatea!”. Grănicerul îi controlă pașaportul, în vreme ce vameșul se uită prin cele două geamantane modeste. Hainele lui Florillo Garcia, cum se numea tânărul, degajau un ușor miros de benzină.

— Băiat modest, spuse vameșul. Cine știe ce sacrificii a făcut ca să poată pleca în excursia asta. Turist? i se adresă el tânărului.

— Student democrat, făcu acesta cu mândrie.

Vameșul îi zâmbi și, după un control sumar al geamantanelor, trecu la bagajele celorlalți călători…

Expresul alerga nebunește, lăsând în urmă minunate peisaje scăldate în soarele auriu de vară. Călătorii priveau pe fereastră, comunicându-și impresiile. Dintre ei cel mai entuziasmat părea tânărul Garcia. Își cuceri simpatia tuturor prin felul lui de a fi, expansiv și sincer. Vecinii de compartiment îl salutară cu căldură când el se pregăti să coboare într-unul din orașele Transilvaniei…

Garcia Florillo trase la hotelul „Carpați” și obținu o cameră confortabilă. Vameșul ar fi fost foarte intrigat să-l vadă aici: în loc de pașaport, tânărul prezentă un buletin de identitate pe numele Ion Micu, domiciliat într-o comună subordonată municipiului București. Dar nici acesta nu era numele său adevărat…

A doua zi dimineața plecă la plimbare pe străzile curate ale orașului. Uneori se oprea, contempla îndelung câte o clădire sau un monument, ca orice turist interesat să vadă și să afle lucruri noi.

După câteva ceasuri de plăcută hoinăreală, Ion Ciocan intră într-un restaurant unde ceru ceva de mâncare și băutură.

O chelneriță frumușică se apropie de masa lui:

— Tovarășul ce dorește?

— Un coniac și… ceva de mâncare. Am umblat atâta, că mi s-a făcut o foame de lup. Știi, sunt în concediu și

fac o călătorie în circuit.

— Ce frumos! spuse fata. Mi-ar plăcea și mie să mă plimb.

— Uneori te saturi. Ca militar, am colindat prin zeci de orașe.

— Sunteți militar? întrebă fata. Nu cumva ați trecut și prin orașul N…?

— Ba da. De ce mă-ntrebi?

— Am și eu un frate acolo. La o unitate speciala. Spune că-i secret și că nu mă pot duce să-l vizitez.

— Ce coincidență! se bucură tânărul. Traseul meu trece prin N… Dacă vrei, te servesc. Mă duc la fratele dumitale, și dacă vrei să-i trimiți vreun pachet, ceva…

— Vă mulțumesc, spuse fata. Numai dacă nu va deranjez prea mult…

— Se poate? Pentru o fată frumoasă ca dumneata…

— Spuneați că vă e foame, îi aminti ospătărița. Mă duc să vad ce are la bucătărie. Cât serviți masa, eu pregătesc pachetul. Noroc că am la mine plicul cu numărul unității.

Ajuns la destinație, Ciocan coborî din tren și se apropie de un subofițer care aștepta pe peron:

— Nu vă supărați, tovarășe, lucrați aici, în oraș?

— De ce vă interesează?

— Am venit să-mi vizitez fratele. E militar și… nu știu cum să-l găsesc.

— La ce unitate?

Umărul îi spuse numărul unității.

— Aha! făcu plutonierul. Credeam că-i de la noi. Unitatea asta e… dar știți ce? Mai bine mergeți și întrebați la comenduire.

— Și unde-i comenduirea?

Plutonierul îi dădu adresa. Dacă l-ar fi urmărit, ar fi văzut ca nici prin cap nu-i trece să se ducă la comenduire. Ion Ciocan ieși din gară și începu să întrebe din om în om, până când se găsi cineva care să-l îndrume. Curând ajunse la poarta unității.

— Aș vrea să vorbesc cu soldatul Drăgănescu.

— Cine sunteți dumneavoastră? întrebă plutonierul de la punctul de control.

— Sunt cumnatul lui. Îi aduc un pachet și o scrisoare de la soră-sa.

— Trebuie să mai așteptați, făcu subofițerul. E plecat la poligon.

— Departe?

Subofițerul ridică privirea și se încruntă.

— Întrebam așa, ca să știu dacă am mult de așteptat.

— Vreo oră.

— Atunci… știți, mi-e teamă că pierd trenul. N-aș putea să-i las pachetul și să i-l dați dumneavoastră? Vă rog din suflet.

— Cu plăcere.

Ciocan lăsă pachetul și porni agale pe șosea. Plutonierul îl lasă să se depărteze, apoi formă un număr de telefon:

— Tovarășe locotenent, aici punctul de control. Am ceva să vă raportez, dacă vreți să veniți până aici.

Locotenentul Marin Anton, ofițer de contrainformații, veni după câteva minute. Plutonierul îi relată discuția cu vizitatorul.

Cu o zi mai târziu, ofițerul de contrainformații l-a întrebat pe soldatul Drăgănescu:

— Ați fost vizitat ieri de vreun cumnat?

— Tocmai ăsta-i necazul tovarășe locotenent. Am primit ieri un pachet cu alimente, câteva pachete de țigări și o scrisoare de la soru-mea. Nu scria că s-a căsătorit.

— Și care-i necazul!

— Când mi-a dat pachetul, tovarășul plutonier mi-a spus că l-a lăsat la poarta cumnatul meu.

— Dar e scrisul surorii dumitale?

— Da! e al ei.

Ciocan își continuă drumul pe șosea. Curând întâlni o coloană de mașini care se îndrepta spre unitate. Ochiul său experimentat stabili imediat calibrul tunurilor tractate de camioanele grele. Îi mulțumi în gând ospătăriței și înregistră cu grijă datele obținute,

apoi se îndreptă către un bufet din marginea orașului. Se așeză la o masă, comandă o berc și se apucă de… lucru: să tragă cu urechea. Mai ales că cei doi inși din preajmă vorbeau cam tare.

— M-am săturat, zicea unul, de atâta alergătură… N-ai o mașină, n-ai nimic…

— De, pe jos e cam greu.

— Ce vorbești frate, faci două ore până acolo. Plus că mergi prin pădure. De la Vâlcele încolo, nu mai întâlnești țipenie de om. Doar santinelele, din loc în loc. Cât e ceasul?

— Ei, e de abia douăsprezece. Ai vreme. Mai bem una mică?

Cei doi mai luară câte o țuică și plecară. Tânărul plecă și el. Îi așteptă să se despartă, apoi o porni pe urmele unuia dintre ei. Îl lasă să se depărteze, ca să nu fie observat, și-și continuă drumul. După exact două ore se afla în preajma unității. Printre copaci se zăreau clădiri albe și un gard înalt de beton.

Mi-ajunge cât am aflat, își spuse tânărul. Să nu întindem prea mult ața.

Și făcu cale-ntoarsă…

— Tovarășe maior, vreau să vă raportez ceva.

— Spune, tovarășe plutonier.

— Nu știu, s-ar putea să fie un lucru de nimica… Dar

m-am gândit că mai bine să vă supăr degeaba, decât…

— Ce s-a întâmplat?

— Ieri, la restaurant, stăteam de vorbă cu un prieten. Tocmai îi povesteam cum mi-am pierdut ceasul, știți, când m-am mutat în noua locuință. Cum vorbeam noi așa, ne-am pomenit cu un tip care mi-a oferit un ceas de ocazie. „Ieftin, zice. Cronometru elvețian, ocazie rară. Îl vând fiindcă am mare nevoie. Taică-meu a tamponat camionul întreprinderii și trebuie să plătească reparația, altfel o pățește”. „Cât ceri pe el?” „Cinci sute”, zice. „Dar n-am banii la mine”. El de colo: „Nu-i nimica, mâine dimineață vin la dumneata, la unitate. Îți dau ceasul, îmi dai banii”. „Mai bine după-masă, ne-ntâlnim în oraș”, i-am spus. „Nu pot, zice. Dacă vrei așa, bine”.

— A insistat mult?

— Da, și asta mi s-a părut suspect. I-am spus totuși unde i unitatea și acum parcă-mi pare rău.

Maiorul chibzui o clipă.

— Are de ce să-ți pară rău, spuse el. Dar poate răul e spre bine. Să vedem și noi cine-i omul. Du-te și cumpără ceasul. O să fiu și eu prin apropiere, n-ai teamă.

Multora le place explozia de sentimentalism ce inundă gările la sosirea sau plecarea trenurilor, așa încât prezența, ce-i drept cam îndelungată, a unui tânăr oarecare pe peronul gării orașului N… nu putea trezi

nimănui vreo bănuială.

Dar câte nu poţi afla în timpul unei banale şi inofensive plimbări de-a lungul unui peron! Evenimente cotidiene, întâmplări, preocupări mai generale sau specifice oraşului, mersul pieţei şi al vremii, poveşti, anecdote, mici amănunte cu privire la întreprinderi, persoane, magazine, şantiere… Iar gara oraşului N… nu făcea excepţie de la regulă.

— Dumneavoastră sunteţi tovarăşul Pandelescu, de la minister?

— Da, eu sunt! Unde ai maşina? Hai repede, că trebuie să recepţionez construcţia.

— La tancuri zici că e băiatul? Atunci mergi matale cu autobuzul până în centru. De acolo întrebi de uzina „Radna". Lângă ea este…

— Mulţam fain…!

— Încă ceva, tovarăşe Lungu! Mâine dimineaţa sa ai gata situaţia cu producţia uzinei pe luna asta. S-o trimitem la centrală.

— E gata, tovarăşe director. Am depăşit planul cu doi la sută!

Colonelul Tudor înşiră fotografiile pe masă şi ceilalţi se aplecară asupra lor cu vădită curiozitate.

— E vorba de unul și același om, spuse colonelul. Aici se învârtește în preajma unității de la Vâlcele. Dincoace vinde ceasul unui plutonier de la radiolocație. Iată-l și la gară, la coletărie. Povestea cu pachetele trimise soldaților.

— Bătrânul ăla ne-a fost de mare ajutor, zise un ofițer. Cu ajutorul lui l-am identificat.

— Ce bătrân? întrebă altul.

— De la coletărie. Ne-a sesizat că un tânăr bine îmbrăcat se tot învârtește pe acolo când se descarcă pachetele. Numele, unitatea… Se pot trage concluzii de aici. Dar bătrânelul, vigilent, nu glumă.

— Tovarășe colonel, cred că semnalmentele corespund și cu cazul acela, cu fratele ospătăriței.

— Da. Avem elemente destule. Dar nu trebuie să ne grăbim. Tânărul a cules informații, nu-i așa? Ce face cu ele? Nu-l scăpați din ochi nicio clipa. Cât de curând trebuie să-și dea în vileag „relațiile”.

Întins pe pat în camera sa, Ion Ciocan își aprinse o țigară. Se uita la ceas. Dădu drumul aparatului de radio cu tranzistori ți scoase antena telescopică. Apăsă pe butonul de unde scurte și căută cu migală un anumit post. Se trânti iarăși în pat și începu sa aștepte. Aproape din minut în minut se uita la ceas. La orele 23.15 crainicul postului anunța muzică la cererea

ascultătorilor.

Cu creionul și carnetul pregătit, Ciocan aștepta. Crainicul anunță că la cererea tinerilor căsătoriți Cynthia și Johannes Lintz din Bangalore se va transmite tangoul „La Paloma” de Yradier. Tânărul notă inițialele celor șapte nume proprii. În timp ce crainicul transmitea felicitări tinerilor căsătoriți, el se ocupa cu un ciudat joc rebusist. Scrise sub inițiale cifrele din codul pe care-l știa pe de rost și obținu următorul rezultat:

C	J	L	B	L	P	Y
2	4	1	8	1	7	5

— Ei drăcie, își spuse. Se grăbesc, nu glumă!

În ziua de 24 la ora 18 era chemat la întâlnire pe șoseaua cunoscută, la kilometrul 175.

— Oprește, tataie, spuse Ciocan șoferului. Pe aici pe undeva trebuie să fie plimbăreții noștri. Uite, ia și matale de-o țuică.

Șoferul lua tăcut hârtia de zece lei și o vârî în buzunar. Se însera. Omul aprinse luminile de poziție și coborî din mașină să le controleze. Între timp, clientul său se depărtase binișor de șosea. Șoferul urcă iarăși la volan și trânti ușa. Camionul porni mai departe. În urma lui venea un Wartburg care-l depăși regulamentar. Omul

de la volanul Wartburgului luă de pe pernă un aparat de radio din cele folosite de milițieni:

— Aici Cometa 1. Pasagerul a coborât la kilometrul 175.

— Bine. Oprește-te la vreo doi kilometri și așteaptă. Rămâi pe recepție!

— Urcă! spuse omul de la volan.

— Mai întâi vreau s-aud poezia.

— Du-te dracului, răspunse omul. Urcă-te și ascultă: IKI KIKLIK BIR TEPENDE OTYOR IKI!

— OTME DE, KIKLIK BENIM, DERTIM YETIOR, răspunse Ciocan, urcând în mașină.

— Ai ceva recoltă? întrebă omul de la volan pornind motorul. Suntem în întârziere. Mâine pleacă coletul.

— Nicio grija. Ceea ce am strâns am prelucrat și am cifrat. Uite, toată povestea e scrisa pe o foaie de hârtie, înfășurată pe mina pixului ăsta.

— Perfect! zise cu vădită satisfacție omul de la volan. Ai lucrat bine. Peste vreo trei luni ne întâlnim din nou. Acuma… O să te las la haltă. Sper că ai bani de tren.

— Ne apropiem de final, spuse colonelul. Mai rămâne să aflăm cine-i proprietarul Mercedesului și ce gânduri are. Nu poate ține „marfa” la el o veșnicie, nu?

Se auzi soneria telefonului. Colonelul ridică

receptorul:

— Alo!

— Raportez: Mercedesul aparține unui turist aflat în trecere spre Turcia. A anunțat la hotel ca mâine dimineața pleacă.

— N-o să plece el așa curând, mormăi colonelul și închise telefonul.

Arestat sub acuzația de spionaj militar, Ion Ciocan încercă să tăgăduiască. Dar când colonelul îi puse în față fotografiile și pixul cu raportul cifrat către centru recunoscu totul.

— Pe ce cale trimiteai informațiile?

— N-am trimis nimic până azi, spuse Ciocan. Sunt la prima încercare. Vă rog sa aveți în vedere că… n-am provocat niciun neajuns! Am circumstanțe atenuante.

— Asta o va decide instanța. Legile noastre sunt aspre cu trădătorii. Chiar dacă ei sunt prinși la prima încercare!

Sub nume străin

Septembrie 1944. După o rezistență îndârjită, o unitate fascistă de șoc fusese nevoită să părăsească raionul de pe dealul Haiducilor și să se retragă pe un alt aliniament. Subunitățile românești împinseră, la rândul

lor, linia frontului, forțând mai departe apărarea hitleristă.

Bătălia se sfârșise. O adiere caldă împrăștia valurile de fum care mai stăruiau asupra pământului sfârtecat de explozii. De undeva, dinspre nord, se auzeau lovituri de obuziere, al căror ecou se spărgea înfundat în orizonturi.

…Când și-a venit în fire, plutonierul Negură Vasile și-a privit mai întâi brațele acoperite cu pământ. A mișcat mâna dreaptă. Apoi stânga. Chinuit de dureri, s-a ridicat în genunchi. Era teafăr. Suflul unei explozii îl azvârlise într-un șanț de comunicație, ai cărui pereți îl apăraseră de schije. Plutonierul gemu și-și trecu limba peste buzele arse de sete. Trăia. Trebuia să trăiască…

Înfrângându-și durerile care-i săgetau trupul, ieși din șanț. În jurul lui văzuse pustiul dezolant al câmpului de luptă.

— Apă! gemu el cercetând cu privirea în jur. Se aplecă asupra unui ostaș hitlerist mort. Îi desprinse de la brâu bidonul scăpat, ca prin minune, neatins. Deșurubă cu gesturi febrile capacul de aluminiu. Duse bidonul la gură, bău lacom…Deodată văzu pe iarba arsă din fața lui o umbră înălțându-se amenințător. Lăsă bidonul și încercă să se întoarcă. Prea târziu! Umbra se prăvăli asupra lui. Simți lovitura sfârșitului în creștet…

Câteva zile după întâmplarea de mai sus,

locotenentul Mărcuș Grigore, de la un serviciu de comenduire care asigura afluirea trupelor către front, cerceta cu atenție pe subofițerul din fața lui. Privirile locotenentului lunecau de la o hârtie pe care o ținea în mână, la înfățișarea jalnică a omului. O bănuială neînțeleasă îi încolțise în minte, îndemnându-l să procedeze cu atenție.

— Și cum zici că te cheamă, plutonier? întreba el încercând sa surprindă ceva care să-i confirme bănuiala.

— Așa cum v-am raportat: sunt plutonierul Negură Vasile, domnule locotenent. Am fost lovit de suflul unei explozii, pe dealul Haiducilor. Ceasuri întregi n-am știut ce-i cu mine. Și acum, vă raportez, sunt pe jumătate surd.

Locotenentul reflecta o clipă, auzise de lupta de pe dealul Haiducilor; unul dintre șoferii ambulanțelor care goneau spre spitalele din spatele frontului strigase din mers acest nume, arătând spre mașina plină cu răniți grav. Îl privi ținta pe plutonier:

— Și unde vrei să te duci?

— Așa cum v-am raportat: să-mi caut regimentul. Am auzit ca a fost trimis pentru refacere în orașul D…

După ce mai reflectă câteva clipe, ofițerul îi întinse hârtia, gândindu-se că omul e destul de necăjit și așa. „N-are rost să-i fac șicane, își zise. Pare destul de sigur pe el ca să fie dezertor. Și la urma urmei, câte nu se

întâmplă în război! Totuși va trebui să raportez... De fapt are acte în regulă. Iar regimentul 141 Roșiori se află, într-adevăr, în refacere la D…

Privi lung în urma plutonierului care se apropia, șchiopătând, de pod. Deodată, dinspre apus se auzi vuiet de avioane. Curând șoseaua deveni o învălmășeală sinistră de oameni, tunuri și mașini. Avioanele hitleriste dezlănțuiră un atac sălbatic, prin surprindere, și locotenentul se adăposti în șanțul șoselei. În jurul lui șuierară gloanțele slobozite din văzduh. Alai încolo, în preajma podului, explodară câteva bombe. Din păduricea apropiată artileria antiaeriana trage de zor Se auziră urletele oamenilor loviți de gloanțe și de schije.

„Iadul pe pământ, gândi locotenentul. Păcat de plutonier. Dacă-l mai țineam lângă mine poate avea șanse să scape. Dar așa, din prăpădul ăsta… E a treia oară când bombardează podul, blestemații!”

Târându-și cu greu picioarele obosite, plutonierul Negură se strecura către spatele frontului. Își înfășurase brațul stâng într-un bandaj murdar de sânge. Ajuns din urma de un camion, el făcu semne disperate cu mâna teafără. Șoferul opri, ceva mai încolo. Negură încercă să se urce, dar nu-l țineau puterile. Strigă la șofer:

— Ajută-mă, camarade! M-au nenorocit pe viață, câinii! Șoferul coborî și-l ajuta să se urce în camion.

— Ce să-i faci, don’plutonier! Așa e la război.

Cel puțin ați scăpat cu zile…

Pe când camionul se strecura printre două dealuri, un avion de asalt se prăvăli din înalturi asupra șoselei. Șoferul îl zări în ultima clipă. Frână brusc și sări în șanțul șoselei. Avionul trecu scuipând foc; gloanțele de mitralieră loveau ca grindina în capota mașinii.

— De n-ar fi lovit ceva la motor, strigă șoferul ieșind din șanț. Haideți, don’plutonier, că ne-apucă scara.

Dar plutonierul nu se arătă. Șoferul dădu ocol mașinii, arunca o privire sus, sub prelata ciuruită de gloanțe, apoi ascultă dacă nu se aude vreun geamăt. Liniște. „S-o fi zăpăcit de spaima și a fugit în pădure, gândi șoferul. N-o să-l aștept aici până la noapte!”

Plin de praf, istovit, cu obrajii acoperiți de o barbă țepoasă, plutonierul Negură stârni compătimirea celor câteva bătrâne adunate în fața bisericii.

— Vii de departe, maică? îl întrebă una dintre ele.

— De la război, spuse plutonierul.

— Și feciorul meu e dus acolo, spuse bătrâna lăcrimând. Hai la mine, să te odihnești. Ești trudit și flămând…

A doua zi, în zori, când bătrâna ieși în tinda să-și trezească oaspetele, acesta dispăruse.

„O fi fost vreun fugar, își făcu ca socoteala. Altminteri

n-ar fi plecat așa, pe furiș, fără măcar să-mi mulțumească că l-am oblojit și l-am hrănit… Păcate omenești, ce să-i faci!”

Într-o dimineață de iulie a anului 1971, pe la orele 9 Eustate Spiridon din strada Izvorul de Piatra nr. 5 din orașul „S” primi o vizită neașteptată. Bărbatul care sunase la ușa era un necunoscut și Eustate, care avea anumite idei cu privire la cei care dau buzna în casa omului pe nepusa masa, îl privi bănuitor pe străin:

— Pe cine cauți, domnule?

— Chiar pe dumneata, domnule Eustate, făcu omul glacial. Sper ca n-ai să mă ții mult la ușă!

Fără să părăsească locul unde stătea, Eustate îl privi cu o atenție stânjenitoare. Vizitatorul, văzându-l așa încurcat, i-o luă înainte:

— Dar ce înseamnă asta, Spiridoane! Chiar nu mă mai cunoști?

— Parcă… Nu cumva sunteți unul din clienții mei din…?

Străinul clatină din cap zâmbind:

— Spiridoane, au trecut atâția ani și timpul este timp… Pe urmă cu avocatura, meserie grea, vezi oameni mulți, pe unii îi ții minte, pe alții nu…

— V-aș ruga să intrați în subiect, îl întrerupse nerăbdător Spiridon. Cu cine am onoarea?

— Sunt Flavius Dürer, Spiridoane.

— Cum? strigă Spiridon.

— Flavius! Iartă-mă, te rog. M-am zăpăcit. După atâția ani… Poftim în casă. Fii bine venit la noi! Ce face Kati? N-a venit și ea?

— Nu, din păcate… Îți trimite cele mai dulci complimente și… un mic cadou. N-a putut să vină personal. Știi, afacerile… Însă ea regretă, pentru că a îndrăgit țara unde s-a născut, decorul natural al copilăriei, devenit și pentru mine leagănul celor mai scumpe amintiri… deși am stat aci în România într-o perioadă grea de război.

— Să nu vorbim de asta, Flavius, că n-ai dus-o prea rău în timpul războiului.

— Bineînțeles, Spiridoane. Am fost un om întreprinzător și am ajutat și pe alții. Dacă nu eram eu, cu relațiile mele, n-ai fi terminat facultatea. Pe urma necazul cu Caliopi…

— Mi-ai făcut mult bine, recunoscu Spiridon. Totuși, cred că. La rândul meu, am fost corect cu tine.

— Da, așa este. Am putut să-mi văd și de afaceri. Dar să lăsăm trecutul. Vreau să-ți cer sprijinul. Știi, Kati s-a adaptat cu greu vieții printre străini. Și acum regretă că… înțelegi. Deși o ducem destul de bine, totuși, cum e ea, sentimentală… Dorul de acasă. E normal. M-a rugat să-i duc cât mai multe vești. Și trebuie să mă ajuți.

— Cu mare plăcere, dragul meu. Ce pot să fac pentru

tine?… După ce părăsi locuința lui Eustate Spiridon, Dürer o luă spre centrul orașului. În drum se opri la un oficiu poștal să expedieze o telegramă. Apoi o mică plimbare prin grădina publică… și în cele din urmă, cu pasul domol al unui plimbăreț care are vreme de pierdut, se întoarse la hotel.

Olga Vasiu tocmai trebăluia prin bucătărie, supărată că soțul ei venise iarăși „afumat”, când auzi soneria telefonului. Grăbi spre sufragerie și ridică înciudată receptorul.

— Alo! Olguța? auzi în telefon o voce calmă, joasă.

— Da, eu sunt. Cine-i la telefon?

— Îți mai aduci aminte doamnă, era târziu și era… Olga mea dragă… aș vrea să te văd.

— Cine-i la telefon? repetă ea tulburată.

— Nu cumva m-ai uitat!

— Nu, dar… nu-mi vine să cred.

— Ca să te convingi, vino la ora 7 în fața cofetăriei „Lămâița”.

După ce puse receptorul la loc, Olga reveni în bucătărie și se așeză, tulburată. Prin minte i se derulau frânturi de amintiri vechi, plimbări, scene de dragoste, discuțiile contradictorii cu „el”…

Seara, într-un colț retras al restaurantului „Bucegi”, Flavius Dürer discuta cu Olga Vasiu. Amintirile unei

vechi iubiri care se consumase cu peste douăzeci de ani în urmă reînviau încetul cu încetul, stimulate de aburul unei băuturi tari…

O „Dacia-1100” alerga pe panglica cenușie a șoselei. La ieșirea din localitatea Buha, cel care o conducea a observat o căruță cu coviltir ce staționa pe marginea șoselei, iar ceva mai încolo, pe șanț, doi inși arși de soare, cu înfățișare de negustori ambulanți, care mâncau. După ce privi o fracțiune de secundă, omul de la volan opri. Coborî din mașină și se îndreptă către ei. Se adresă celui mai în vârstă:

— Încotro mergeți, oameni buni?

— Apoi, domnule, spre Izvoarele. Mergem să vindem donițele și măturile astea.

— Dar luați ceva pe ele?

— Ca să putem trăi, domnule, așa ne-am obișnuit, așa o sa trăim până murim, răspunse cel mai în vârstă.

— Dar de ce mergeți doi cu o căruță?

— Apoi tătuța mai merge și fără noi. El se duce înainte să vadă cum e prețurile în piețe ca să tragem unde se vinde marfa cu preț mare.

— Oho, foarte bine, deci faceți comerț ca la carte.

Automobilistul își aruncă ochii spre căruță. În față, sub coviltir, stătea o ființă angelică, adâncită în gândurile ei. Ochii de mură îl priveau cu indiferență, de

parcă nu-l vedeau.

— Cine-i domnișoara asta frumoasă? întrebă noul venit adresându-se celor doi.

— E Cătălina, fata mea, răspunse cel bătrân împingându-și pieptul înainte. Iar ăsta mi-i băietul.

— Frumoasă-i, doamne, are în ea tot aurul din lume! își desluși el gândul… Păcat că nu sunt tânăr, că acum ți-aș lua-o.

— Apoi, domnule, noi suntem cu viața noastră și nu ne trebe aurul nimănui.

— Dă-mi voie să-i fac o poză, continuă automobilistul. Și să-i dăruiesc ceva ca să-și amintească de mine.

— Cum ți-i voia, domnule, dar noi nu ți-am cerut nimica, spuse bătrânul posomorât.

— Fără să mai aștepte, automobilistul declanșa aparatul fotografic. Apoi se îndreaptă spre fată și-i puse de gât un lănțișor de care era agățat un medalion.

— Unde te mai văd, Cătălina, să-ți dau pozele?

— Unde o vrea tătuca, domnule, spuse fata ridicând din umeri.

— Atunci… aștept vești, murmură străinul și plecă spre mașină.

Rămas într-o zi singur acasă, pensionarul militar Grigore Mărcuș se apucă să-și pună uniforma de gală.

Tocmai când își așeza mai bine cascheta auzi soneria de la intrare. Se duse să deschidă.

— Să trăiți, tovarășe colonel, spuse vizitatorul radiind de fericire, să trăiți, salvatorul meu.

— Bună ziua, tovarășe.

— Cred că nu vă mai amintiți de mine, tovarășe colonel. E mult de atunci… 1944… front… lupte… Prin câte n-ați trecut! Dar eu știu bine. În localitatea Rotbav, lângă Sfântu Gheorghe, erați de serviciu la comenduire. Locotenent… tânăr… iar eu abia scăpasem cu viață dintr-o luptă grea. Când m-ați văzut, cred și eu că ați intrat la bănuieli. M-ați sucit, m-ați învârtit cu vorba și cu privirile… De-abia mi-ați dat drumul… și eu săracu', mă rătăcisem de unitate. Regimentul 141 Roșiori.

— Ei, parcă-mi amintesc de dumneata, spuse Mărcuș. Credeam că te-ai prăpădit când au atacat nemții podul.

— Am scăpat, tovarășe colonel. Mulțumită dumneavoastră.

— Acum îmi amintesc și numele. M-a obsedat multă vreme. Negură, așa-i?

— Da, tovarășe colonel… Negură. Dar nu sunteți curios să mă întrebați de ce am venit la dumneavoastră? Să vă mulțumesc că m-ați salvat atunci. Dacă nu erați dumneavoastră, cine știe ce se putea întâmpla.

— Bine, dar de ce ați venit tocmai acum la mine, după atât amar de ani?

— Mi-a fost foarte greu să vă găsesc. Închipuiți-vă, n-am știut decât că vă cheamă Mărcuș… Păi câți Mărcuș nu sunt în lumea asta? Caută acul în carul cu fân. Cu toate acestea v-am găsit.

— Ce bine îmi pare! Și totuși eu cu ce vă pot fi de folos?

— Mă faceți să zâmbesc, tovarășe colonel. Cei peste douăzeci de ani de căutări merita sărbătoriți. Vă rog sufletește să fiți oaspetele meu, o zi, doua. Am mașină, bani, tot ce doriți. Să ne plimbăm, tovarășe colonel. Să evocăm acele clipe. Să nu uităm că la noi începe numărătoarea inversă.

— Tovarășe dragă, iartă-mă, m-am luat cu vorba. Poftim în casă. O țuică, o cafea?

— Aș prefera o cafea, ca să nu va refuz.

În timp ce Mărcuș se afla la bucătărie să prepare cafeaua, Negură scoase o carte din servietă, o puse în biblioteca, după care începu să admire un tablou pe care doamna Mărcuș îl cumpărase recent.

Sorbind cafeaua fierbinte, Negura își reînnoi invitația…

După ce l-a părăsit pe Mărcuș, Negură s-a îndreptat către poșta, de unde a dat o telegrama. Tânăra de la ghișeu a rămas puțin contrariată. Textul, neobișnuit de lung, conținea niște lucruri banale.

Omul achită fără să crâcnească costul ridicat al

telegramei, îi zâmbi funcționarei și plecă grăbit.

— Ce zici de asta? întreba fata de la ghișeu pe colega ei de alături.

— Ce să-i faci draga, răspunse colega, așa sunt unii. Au bani și nu știu pe ce să-i cheltuie…

— Totuși mie mi se pare că nu-i lucru curat la mijloc! Și fata, fără să mai aștepte părerea colegei, formă un număr de telefon…

Colonelul Barbu studia cu atenție un dosar când auzi o bătaie la ușă.

— Tovarășe colonel!

— Ce e, tovarășe Olaru? Îmi aduci o veste bună?

— Depinde cum o luați. Ieri, o funcționară de la poșta a comunicat că un ins a dat o telegramă la un post restant cu următorul conținut: „Minea pleacă sâmbătă 8. Pe aci vine vărul. Azi este vreme senină”. Deși frazele au o logică, mi-am dat seama că e vorba de un mesaj cifrat, transmis într-o manieră originală.

— Ce înțelegi prin original?

— Este vorba de trei grupe din câte patru cuvinte, care sunt formate la rândul lor din cifre în ordine crescândă. Priviți! Primul grup are 5,6,7,8 litere, al doilea 2,3,4,5 al treilea 3,4,5,6. Interpretându-le mai departe… observăm că cifrele 3,4 și 6 apar de câte două ori… Am trimis pe căpitanul State să discute cu

funcționara.

— Foarte bine… Căutați și descifrați textul…

Într-adevăr, plimbarea lui Mărcuș s-a dovedit de bun augur. Negură, din cale afară de amabil, a ținut ca poposirile să fie cât mai dese și bogate în surprize de toate nuanțele.

Într-o zi, mergeau cu mașina pe o șosea frumoasa ce șerpuia, urmărind meandrele unui râu care curgea vijelios printre bolovanii mari de piatră.

— În zona asta, începu Negură, am stat vreo săptămână să facem prospectări pentru o lucrare de cercetare… Foarte frumoasă. Păcat că n-am mai avut timp să o fac…

— Despre ce era vorba? se interesa Mărcuș.

— Era intitulată: „Considerații privind apărarea unor zone dispuse asimetric pe direcțiile strategice probabile”. Știți, zona se potrivește de minune cu o asemenea temă…

— Într-adevăr, o zonă potrivită. Și eu am lucrat pe aici, am studiat posibilitatea unor soluții pentru apărarea direcției principale în caz de atac prin surprindere.

— Foarte originală concepție, dar probabil nu mai e actuală.

— Nu, tovarășe dragă, e foarte actuală. Ce crezi că

discut cu colegii mei, cu foștii mei colegi, care sunt activi, când ne întâlnim? Doar n-o să discutăm despre fete.

— Ei, nici subiectul ăsta nu-i de lepădat, zise Negură. Îmi amintesc că acum vreo patru ani, când eram în aplicație cu batalionul, am întâlnit într-un sat o fată…

Și povesti, cu farmec și cu haz, întâmplarea aceea. Dar Mărcuș abia așteptă să termine, ca să reia propria sa poveste, despre tema care-l pasiona…

Seara făcură popas la un motel recent construit și Negură, care ținea să facă totul ca salvatorul să se simtă cât mai bine, organiză o petrecere de toată frumusețea, cu toată împotrivirea lui Mărcuș. Cu această ocazie făcură și câteva fotografii, mai ales că la masă erau și două doamne în ținută de excursie, cu care intrară în vorbă fără prea mari dificultăți. Petrecerea se prelungi până după miezul nopții.

A doua zi dimineața plecară pe direcția Dragomirești-Manu, în zona în care Mărcuș participase la o serie de aplicații. Era un peisaj de un pitoresc neobișnuit. Câteva vârfuri de munți țineau pe umeri petice zdrențuite de nori fumurii care dantelau orizontul. Bătea un vânt răcoros, aducând pe aripi parfumuri de ozon și floare de brad.

După o oră de mers au ajuns la o cută de teren al cărei pinten se proptea în asfaltul șoselei, arcuind-o. Motorul

începu să tușească și se opri. Negură încercă să-l pornească din nou. Zadarnic. Coborî să-l controleze. Trebălui puțin sub capotă, apoi îi spuse lui Mărcuș care rămăsese în mașină:

— S-a încălzit motorul prea rare, trebuie să mai facem o pauză…

— Cum să nu… de acord, i-a răspuns Mărcuș, coborând din mașină. Abia ne mai dezmorțim un pic…

Urcară pe coama pintenului.

Văzută de sus, panorama era splendidă.

— Nici în filme nu vezi așa ceva, spuse Negură respirând adânc.

În Mărcuș renăscură însă fiorii de militar.

— Uite, frate Negură, de când mă știu aici era terenul pentru cea mai bună apărare a noastră. Vezi? Linia pornea de la versantul acela; apoi peste deal, până la orizont, la punctul dominat de vârful acela. Pe acolo trecea eșalonul 1… artileria ocupa poziția din vale…

— Să fac și eu o fotografie, că e prea frumoasă panorama, spuse Negură, în timp ce Mărcuș îi dădea alte și alte detalii cu privire la variantele de dispozitiv…

Într-o zi, la vreo șase luni după plimbarea cu cel pe care-l salvase în timpul războiului, Mărcuș a fost acostat pe stradă de un bărbat.

— Ce mai faceți, domn' Mărcuș?

— De unde mă cunoașteți? se miră Mărcuș.

— N-are nicio importanță, spuse necunoscutul. Vă aștept diseară la restaurantul „Zorile”. Să nu spuneți nimănui, nici chiar soției. Este o problemă care vă interesează.

Tonul categoric al necunoscutului l-a speriat pe Mărcuș și l-a determinat să dea curs „invitației”. Când s-a așezat pe un scaun la restaurantul „Zorile” simțea că-l ia cu frig. Necunoscutul a apărut aproape imediat, a luat loc în fața lui și i-a spus cu un zâmbet anumit:

— Salutări de la Negură, domnule Mărcuș. Îți dorește numai bine.

— Îl cunoașteți? Unde l-ați întâlnit? Nu l-am mai văzut de...

— Nici n-aveți cum să-l vedeți. E plecat din țară.

— Cum? făcu Mărcuș mirat.

— Așa este cum v-am spus. După ce trase câteva fumuri din țigară, individul continuă: Dar nu despre asta este vorba acum. Trebuie să ne ajuți să găsim niște documente.

— Documente! tresări Mărcuș. Ce fel de documente?

— Diverse. O să afli la momentul potrivit. Mai departe, trebuie să ne ajuți să pătrundem într-un cimitir care are în vecinătate o unitate militară… și de care noi nu ne putem apropia. Dumneata, ca fost militar, te duci acolo, inventăm o poveste și totul se aranjează. Apoi

trebuie să intrăm într-un sector unde accesul este interzis. Deci avem nevoie de un om de încredere.

— Cine ești dumneata? Și ce rost are toată povestea asta? Trebuie, trebuie… Nu primesc porunci de la nimeni. Mai ales că afacerea în care vrei să mă vâri are un aspect destul de…

— Fără adjective, domnule Mărcuș. Mie-mi place să vorbesc deschis. Trebuie să îndeplinesc o misiune, iar dumneata trebuie să mă ajuți.

— Să devin un trădător? Ești un… un…

— Fără adjective, ți-am mai spus. Ne aflăm în posesia unei benzi de magnetofon din care reiese că ai trădat o scrie de secrete militare. Nu, nu protesta, e zadarnic. Adu-ți aminte de plimbarea cu Negură. N-are rost să-ți petreci ultimii ani de viață la… înțelegi? Ajută-ne și pe urmă te lăsăm în pace. Pensionar respectabil, toată lumea te salută pe stradă… Fii înțelept, domnule colonel Mărcuș! Noaptea e un sfetnic bun. Gândește-te cum pătrundem acolo unde ți-am spus. Mâine, tot la ora asta, ne întâlnim tot aici ca să discutăm amănuntele planului. Iar dacă sufli cuiva o vorbă ești pierdut!

Într-o dimineață de duminică, Olga Vasiu s-a sculat cu noaptea în cap și după ce și-a aranjat treburile a plecat cu trenul din orașul învecinat. A intrat într-o biserică s-a rugat după cuviință, apoi s-a îndreptat într-

un anume colț și sub o icoana a Apostolului Pavel a depus o cutiuță din metal sclipitor. Apoi s-a retras cu pietate, a aprins o lumânare și a ieșit. În ușa bisericii a răsuflat ușurată și s-a uitat la ceas. Avea vreme să prindă trenul către casă.

După două săptămâni s-a dus și a luat cutiuța din același loc. La următoarea întâlnire cu Flavius Dürer i-a înmânat-o:

— Poftim dragă, ți-am îndeplinit dorința. Deși nu prea înțeleg ce rost avea… Și să știi că nu-mi plac asemenea lucruri.

— Îți mulțumesc foarte mult, draga mea, i-a spus Flavius. Mi-ai făcut un mare serviciu prietenesc.

După ce s-a despărțit de Olga Vasiu, Dürer a ieșit la marginea orașului, în șosea, unde stau de obicei pasagerii de ocazie. A oprit un camion.

— Unde mergi tovarășe? îl întreba șoferul.

— La Vatra Dorului, răspunse Dürer. Dau o țuică mare dacă…

Deși trecuse de mai multe ori pe șoseaua aceea, Dürer privea cu mult interes locurile.

— Dar vă place regiunea aceasta, nu vă mai saturați privind-o.

— Nespus de mult.

— Dar unde mergeți?

— În localitatea Satu Nou, am o rudă ofițer acolo.

— Îmi pare rău, nu mi-e în drum. O să vă las la bifurcație.

— Vai de mine! N-o să mă lași în drum. Ai un sutar pentru asta. Mi-e greu să mă descurc singur, mai ales că n-am fost niciodată pe acolo. Uite banii.

Șoferul luă bancnota cu un gest rapid și o vârî în buzunarul de la bluză. Apoi scoase o țigară și zâmbi:

— Dacă-i așa se schimbă socoteala. Vă duc până în poarta unității.

— Îți mulțumesc, tovarășe dragă.

Și într-adevăr, după vreo oră de mers, ajunseră la Satul Nou. Unitatea era într-o margine a satului, în capătul unei străzi pietruite.

— Vă las aici, mai departe nu am voie, spuse șoferul. Uitați-vă, scrie acolo: „accesul interzis".

— E perfect, spuse Dürer coborând. Încă o dată, mulțumesc frumos.

Porni agale pe aleea care ducea spre poarta unității. Se opri în fața barierei străjuite de un militar și-i spuse:

— Caut pe cineva, un tovarăș ofițer de la dumneavoastră.

— Vă rog, la punctul de control, spuse santinela.

Ajuns în fața ghișeului, Dürer privi puțin la subofițerul care scria în registru numărul mașinilor care ieșiseră pe poartă. Când subofițerul ridică privirea, i se adresă zâmbitor:

— Nu mă grăbesc, după ce terminați.

Odată terminată operațiunea de notare în registru, subofițerul îl întrebă îndatoritor:

— Pe cine căutați, tovarășe?

— Pe colonelul Mărcuș.

— E de trei ani trecut în rezervă, spuse subofițerul.

— Aveam mare nevoie de el, făcu Dürer cu o mină dezamăgită. Dacă știam, nu băteam drumul până aici.

Colonelul Barbu avu o săptămână de muncă îndârjită. Reconstitui fila cu filă ce făcuse Flavius Dürer timp de aproape o lună de la venirea în țară. Erau unele indicii că-l interesau probleme cu caracter militar, însă deocamdată nu-și permitea să tragă concluzii certe. „Trebuie acționat mai energic. Să-i întindem o cursă bine regizată, gândi ofițerul. Dar cum?”

Într-o noapte, după ore întregi de gândire, se ridică voios din pat, își luă stiloul și pe o bucățică de hârtie făcu o schiță… „Lupul nu se poate să nu treacă pe acolo pe unde a mâncat oaia”, își spuse el.

Într-o zi Flavius Dürer trebăluia la mașina „Dacia” a prietenului său Eustate Spiridon. De el s-a apropiat o mașină. Un individ în vârstă, bine făcut, a scos capul pe geam:

— Nu știți dumneavoastră cum să ajung în localitatea

Negrești pe alta cale? Pe drumul obișnuit nu m-au lăsat militarii, spun că se fac trageri.

După ce l-a privit câteva clipe, Dürer a răspuns că nu cunoaște… Individul s-a urcat în mașina și a plecat, demarând puternic.

Peste o jumătate de oră, colonelul Barbu primi vestea pe care o aștepta: din Negrești i se raporta că Dure a fost văzut pe șosea, în preajma „Zonei interzise”…

Într-o zi, recepționera de la hotelul „Muntenia” semnală miliției comportarea ciudata a unui cetățean străin, care închiriase o cameră. Omul îi telefonase, rugând-o ca, dacă îl caută cineva, să-i spună că se afla în cameră pentru că nu se simte prea bine.

— Vreți să repetați numărul camerei, domnule? a întrebat funcționara.

— 213.

„Bine, dar cheia este aici” își spuse funcționara. Înseamnă că a dat telefon din alta parte și dorește să se știe că e aici…

În ziua următoare, depanatorul de telefoane intră în camera 213 să verifice aparatul. Cum deschise ușa auzi un glas din baie, unde se auzea apa curgând:

— Cine-i vă rog?

— Telefonistul! Repar telefonul.

— Vă rog nu mă deranjați… Reveniți peste două ore. Respectuos va rog, duceți-vă să pot ieși din baie.

Tehnicianul trebui să iasă.

— Și totuși, tovarășe Dobre, a spus colonelul Barbu, subordonatului său, un om nu poate fi niciodată în același timp în două locuri. Trebuie văzut care-i adevărul.

A doua zi se stabili că străinul a ieșit de dimineață, a închiriat o mașină și a plecat cu ea într-un cartier nou de la periferia orașului. Aci a așteptat două ore în fața intrării unui bloc, după care a revenit la hotel. A treia zi și-a continuat studiul în fața aceluiași bloc și aproximativ la aceeași oră. Când cetățeanul Mărcuș a plecat la piață cu o plasă în mână, individul s-a apropiat de el și au mers câteva minute împreună. Mărcuș gesticula aprins. S-au despărțit, străinul continuându-și drumul în pas mai rapid. Apoi a fost văzut două zile la rând, la aceleași ore, pe o bancă din grădina publică.

În timp ce străinul se afla în parc, un depanator radio a intrat în apartamentul 213, pentru că se stricase aparatul. Și acesta a fost luat în primire de la intrare: „Vă rog nu mă deranjați… Duceți-vă să pot ieși din baie…”

Înseamnă că sunt doi cetățeni care se substituie unul altuia ca să poată acționa în voie, spuse maiorul Olaru.

— Să vedem, murmură colonelul Barbu. Deocamdată Mărcuș Grigore, cu care străinul a luat legătura, trebuie să acționeze așa cum dorim noi. Individul îl are la mână și acum se duce „bătălia” pentru el.

În timp ce discuta cu subordonatul său, colonelul Barbu primi un telefon. Se înveseli la față.

— Ce vorbești? Ingenioasă poveste. Să nu vă atingeți de el!

Închise telefonul.

— Auzi Olarule, la hotel străinul conectase la ușă un magnetofon. Cum intra cineva în cameră, banda intra în funcțiune și rostea frazele acelea…

După alte câteva zile, la poarta lui Mărcuș s-a prezentat poștașul, cu o telegramă fulger: „Dacă nu asculți voi da pe față totul. Te aștept pentru ultima oară”.

Când își reveni din spaimă, Mărcuș își îmbrăcă haina și se duse la organele de securitate. Colonelul Barbu îl ascultă atent până la capăt. După ce termină, Mărcuș lăsă capul în jos, vinovat:

— Am greșit profund, tovarășe colonel. De ce nu mi-am dat seama? De ce n-am venit imediat să vă spun? Ah, militar bătrân și am fost așa credul!

— Și totuși este o cauză care v-a determinat să procedați așa? Aș dori să o cunosc.

— Tovarășe colonel, începu Mărcuș, am fost în armată din 1943 până în 1970. Este o viață de om. Am trecut prin multe, am văzut multe. Trecerea în rezervă a constituit pentru mine o catapultare în neant. Nu mă

puteam despărți așa de ușor de… Am rămas în legătură cu prietenii militari, îmi făceam drum prin fața cazărmii unde am lucrat…

— Tovarășe Mărcuș, vă mulțumesc, că mi-ați relatat aceste aspecte. Dar va trebui să mergem mai departe. Este vorba de un agent străin abil și periculos, a cărei identitate noi nu o cunoaștem până în prezent.

— Cum, nu este acest Negură?

— Deocamdată nu știm. Va trebui să le faceți jocul, dar bineînțeles cu ajutorul nostru. Peste câteva zile vă va căuta individul acela din nou. Refuzați-l, refuzați-l, spuneți-i că vreți să stați de vorbă cu Negură, cu nimeni altul.

Era într-o zi de august a anului 1972. Cele două căruțe care transportau donițe și mături se opriră pe șosea, la marginea unui oraș de provincie. Tatăl le spuse copiilor că se duce înainte, să vadă cum sunt prețurile la donițe.

După vreo oră de la plecarea lui s-a apropiat de căruță un individ. A venit aproape de fata care, ca de obicei, privea absentă cerul și începu să caute sămânță de vorbă. Îi apucă apoi lănțișorul trăgându-l în sus, până când medalionul ieși din ascunzătoare.

— Oho… ce medalion frumos! Cine ți l-a dat? o întrebă omul încet.

— Apoi un domn care a trecut pe lângă noi.

— Dar tatăl tău unde-i, fată drăguță?

— E plecat în târg, domnule!

— Bun, spuse omul. Îl găsesc eu acolo.

Și plecă grăbit spre oraș.

Mărcuș Grigore se prezentă la comandantul unei unități militare al cărei gard trecea pe lângă un cimitir. El spuse că în timpul războiului i-a murit un camarad de arme, unul din prietenii săi cei mai apropiați, și ar vrea să-l identifice și să ia și alte măsuri…

— N-am nimic împotrivă, tovarășe colonel, i-a răspuns ofițerul. Dacă vreți, va dau și câțiva soldați să vă ajute.

— Nu e nevoie, am cu mine un om.

— Bine, voi da consemn la santinelă să vă permită accesul în zona respectivă.

Omul care se afla cu Mărcuș privea atent la crucile din cimitir. Apoi s-a dus la o statueta și a căutat febril. A scos o cutiuță metalică, pe care a introdus-o în buzunar.

— Asta-i tot, spuse el. Gata, domnule Mărcuș. Acum apleacă-te puțin și uită-te la o cruce, că vine un ofițer spre noi.

Mărcuș se întoarse să vadă cine vine. Zâmbi și făcu un mic semn spre colonelul Barbu. Dar acesta nu zâmbea când se adresă însoțitorului lui Mărcuș:

— Sunteți arestat, domnule Martin Lambert, care de

25 de ani trăiți sub nume străin. În orice caz, ați reușit să vă conservați bine identitatea ca vânzător de donițe[3].

— Cred că-i o confuzie.

— Scoateți-vă dinții falși și medalionul de la prietenul dumneavoastră Flavius Dure, zis Negură, prin care v-ați recunoscut identitatea! adaugă poruncitor colonelul, apoi se adresă lui Mărcuș care asista în tăcere: Ați avut dreptate să vă îndoiți atunci, în 1944…

O vedere din Bucegi

1

La serviciu, Treboniu Costescu trecea drept un om neînsemnat. De zece ani lucra ca desenator la un institut de cercetări. Venea la birou cu o punctualitate demna de invidiat; își agăța cu un gest obișnuit pălăria în cuierul-pom de lângă ușă, îi saluta pe cei doi colegi și descuia dulapul unde-și păstra instrumentele de desen. Nu se amesteca în vorbă cu ceilalți; comenta uneori, neutru, vreun film văzut recent sau schimba câteva impresii despre vreme, apoi se întorcea la planșetă și-și îndeplinea sarcinile cu o minuțiozitate extremă.

Dar când ieșea pe poarta institutului, Treboniu

[3] Vas din doage, puțin mai larg la bază decât la gură, cu toarte (și capac), în care se ține apă sau lapte

Costescu se transforma subit. Devenea comunicativ, discuta cu însuflețire despre cele mai diverse probleme; se pricepea la astronomie, era filatelist pasionat, cunoștea numele tuturor jucătorilor de fotbal cât de cât însemnați și era la curent cu noutățile tehnice pe plan mondial. Oricine-l asculta îl admira sincer pentru cultura lui multilaterală și își exprima plăcerea de a-l revedea.

Iar când pleca în vreo delegație la București, plăcerea lui cea mare era să găsească un ascultător sau doi cărora să le împărtășească cu generozitate gândurile sale, cunoștințele sale ample, ideile filosofice sau micile întâmplări de toate zilele care în ochii săi căpătau proporții de evenimente.

Așa și acum: trimis cu niște treburi în Capitală, Treboniu hotărâse să meargă cu acceleratul; nici nu-și lăsă servieta în compartiment, ci se grăbi să caute o masă liberă la vagonul-restaurant, unde-i mai multă animație și poți sporovăi în voie. Găsi loc la o masă unde mai erau două persoane: un bărbat posomorât, tuns scurt, și o bătrâna care bea ceai. Își ceru voie să se așeze, comandă ceva de băut și-și începu monologul. Se interesă de direcția în care mergeau cei doi, făcu aprecieri asupra orașului, își aminti o poveste în legătură cu fata fostului deputat Cutare, comentă perspectiva de dezvoltare a industriei în acel oraș, fost

mare centru agricol pe vremuri…

Deodată bătrâna, care tăcuse tot timpul și-l examinase pe vorbitor, făcu o mișcare spre el:

— Domnule, nu cumva ai fost pe vremuri valet la profesorul Pascu? Parcă te-am văzut pe acolo, imediat după război.

— Valet? întrebă Treboniu cu glas ascuțit. Ei bine, credeți că…?

— Iartă-mă, a fost o confuzie, se scuză bătrâna. La anii mei…

— Îl cunoașteți pe profesorul Pascu? întrebă Treboniu. Întâmplarea face ca eu să lucrez cu el. Sunt, ca să zic așa, colaborator apropiat. Un om admirabil, doamnă. Și de o capacitate… cum să vă spun? Mai ales în ultima vreme, de când i s-a aprobat tema propusă la Academie…

— O temă propusă la Academie? se miră bărbatul cărunt. Interesant ce spuneți, domnule. Mărturisesc că în viața mea n-am văzut de aproape un academician.

— Ei, un om ca toți oamenii. Noi tot pe acolo ne învârtim, se lăudă Treboniu Costescu. Știți, o adevărată plăcere să lucrezi cu oameni subțiri. Intelectuali, plini de spirit… Uite, ceea ce se cercetează acum la institut la noi are un nume care spune mult: „Prometeu-2”. Fantezie, nu?

— Mă bucur că am nimerit un tovarăș de călătorie ca

dumneavoastră, spuse omul. Eu știu să apreciez oamenii dintr-o singură privire. Dumneavoastră aveți stofă, domnule. Se vede cât de colo…

— Ei, făcu Treboniu modest. Pe lângă profesorul Pascu…

2

— Îmi pare bine că ai venit, domnule Treboniu.

— Se putea? Cuvântu-i cuvânt. Cum am terminat treaba la minister am luat un taxi și am venit încoace. Îmi face plăcere să stau de vorbă cu un om care mă-nțelege.

— Mie la fel. Știi, lucrez și eu în cercetare… Bei o cafea?

Făcu un semn unei chelnerițe tinere, care se apropie zâmbind:

— Două cafele și două whisky cu gheață.

— Whisky? încercă Treboniu să protesteze.

— Lasă domnule, ești invitatul meu. Deseară ieșim în lume, domnule Treboniu. Mergem la „Atlantic-bar”. Aud că au un program drăguț.

— Știu eu? Nu prea sunt pregătit…

— Ești invitatul meu, repeta omul. Abia am luat o primă pentru descoperirea mea. Știi, o soluție care impermeabilizează țesăturile. Lucru mare. Rezistent,

flexibil, durabil. Să-ți destăinui un secret, armata în special are nevoie de așa ceva. Huse pentru avioane, pentru tunuri, pentru aparatură. Corturi. Mantale pentru santinele… îți dai seama ce serviciu aducem țării cu descoperirea mea.

— Și noi lucrăm pentru armată, spuse Treboniu. „Prometeu-2” are aplicații importante în industria de apărare. Dumneata, ca om de meserie, îți dai seama că…

— Bineînțeles. Dar să nu discutăm aici. Știi, secretul…

— Îți mulțumesc, spuse Treboniu. Și să-ți fac o mărturisire: din prima clipă am avut încredere în dumneata.

— Pentru întâlnirea noastră! ciocni omul cu păr cărunt.

— Pentru prietenia noastră! spuse Treboniu.

3

— Dragă domnule Treboniu, un om de valoarea dumitale n-ar trebui să… înțelegi? Meriți mai mult de la viață. O mașină, să poți vizita țara… Excursii în străinătate… Posibilități mai largi…

— Ce să fac? Asta-i situația. Rămân un om neînsemnat.

— Asta, fiindcă așa vrei dumneata. Se poate însă și altfel. Depinde de…

— Nu înțeleg, spuse Treboniu tulburat.

— Ce-ai zice de o mașină mică, albastră? Un cadou. Nimeni n-ar zice nimic. Se presupune că un funcționar ca dumneața, fără familie, fără vicii, a putut strânge suma respectivă în câțiva ani.

— Bine, dar eu n-am strâns-o.

— Nu-i nevoie. Ți-o dau eu, în schimbul unui mic serviciu.

— Ce serviciu aș putea să-ți fac? Ceva atât de important încât să merite o…

— Da. Pur și simplu am nevoie de „Prometeu-2”. Nu are importanță pentru ce-mi trebuie. Îmi dai copiile, îți dau banii de mașină. Nimeni nu știe nimic.

Treboniu se opuse energic, spuse că el nu-și trădează țara, îl acuză pe celălalt că a abuzat de prietenia lui. Omul cărunt îl ascultă calm până la capăt, apoi spuse:

— Cu alte cuvinte, refuzi?

— Categoric.

— În locul dumitale n-aș spune asta. Adu-ți aminte, dragă Treboniu, tot ce-ai vorbit în tren. Absolut tot. Niște mici amănunte secrete, pe care magnetofonul meu de buzunar le-a imprimat întocmai. Nu crezi ca pe tovarășii de la securitate i-ar interesa? Un secret atât de important…

— Asta-i șantaj, murmură Treboniu.

— Numește-l cum vrei. Dar gândește-te că nu ai altă

cale. Și-apoi… mașinuța albastra te așteaptă, nu uita. Fără riscuri. O treabă absolut curată.

— Eu…

— Asta-i tot, domnule Treboniu. Ai un minut de gândire. O jumătate de minut. Eu n-am vreme de discuții. Poftim, ține bricheta asta. Este un aparat fotografic. Apeși aici și…

4

— Au dat un mesaj foarte optimist, tovarășe colonel. Reiese că s-au apropiat simțitor de „Prometeu-2”.

— Dar prin cine? întreba colonelul gânditor. Prin cine, tovarășe Suciu? În institut nu intră nici pasăre măiastră fără aprobare specială. S-au luat toate măsurile. Înseamnă că numai un om din interior…

— Înțeleg, spuse căpitanul Suciu. Și… îmi dați voie să ghicesc? Misiunea mea este să aflu *prin cine.*

— *Ai* ghicit, recunoscu colonelul. Din clipa asta te vei ocupa de „Prometeu-2”.

5

Căpitanul Suciu intră în institut ca delegat al unei uzine. Prin felul lui prietenos își câștigă repede simpatia tuturor. Nu-i fu greu să afle că accesul la „Prometeu-2”

îl aveau doar câteva persoane. Procedând prin eliminare, ajunse la Treboniu Costescu. Acesta făcuse recent o deplasare la București, se întorsese oarecum schimbat, vorbea mai mult ca de obicei, era distrat și frământat. Se petrecuse ceva cu el, aceasta era concluzia. Dar ce anume?

6

Într-o dimineață, pe când se pregătea să plece la serviciu, Treboniu Costescu auzi soneria. Se duse, în pijama și în papuci, să deschidă.

— Bună dimineața. Sunt căpitanul Dobrescu de la miliție. Facem un control al cărților de imobil și…

— Poftiți înăuntru, spuse Treboniu emoționat. Luați loc.

Ofițerul se așeză și-și freca fruntea cu palma.

— N-am prea dormit azi-noapte, explică el. Am fost într-o cercetare. Închipuiți-vă, niște tineri din București au fost prinși cu stupefiante. Unul dintre ei a scăpat și l-am prins aici, în orașul dumneavoastră.

— Stupefiante, ce oroare! spuse Treboniu.

— Da. Pentru bani, sunt unii care-și vând și sufletul. Păcat de ei. Părinții lor sunt oameni onorabili… Dar legea e aspră. Nu iartă pe nimeni.

— Foarte bine spuneți, se grăbi Treboniu să-l aprobe.

Dar… să vă arăt buletinul.

— Da. Iertați-mă că v-am reținut. Mulțumesc.

7

În ziua aceea Treboniu Costescu trăi un adevărat coșmar. Zeci de întrebări îl chinuiau. Ce rost a avut vizita ofițerului de miliție? Buletinul era, firește, un pretext. De buletine se ocupa sectoristul, om cunoscut de ani de zile. Vor fi aflat ceva? Dacă omul cu păr cărunt a fost descoperit și a mărturisit? Dar el n-a făcut nimic grav. Decât bricheta cu care-și aprindea uneori țigara deasupra planurilor la care lucra. Destul ca să-l… Dar dacă e o simplă coincidență? I se păru că și colegii îl privesc altfel. Ei aveau încredere. Fiecare lucra la planurile lui, cu conștiința curată, cu sufletul liniștit. De-ar bănui ei… Dar dacă știu cu toții și-l așteaptă să se dea singur de gol? Dar dacă…? Dar dacă…?

Noaptea următoare nu dormi. „Pentru bani, sunt unii care-și vând și sufletul… Legea e aspră… Nu iartă pe nimeni… Legea e aspră… Pentru bani…” Cuvintele acestea îi reveneau mereu în minte, ca o mustrare și ca o amenințare. În zorii zilei știa ce are de făcut.

8

La birou, lăsat pe spătarul scaunului, colonelul Râureanu gândi: „Deci sunt deciși să acționeze forte pentru a intra în posesia planului. Nu trebuie să li se taie elanul. Trebuie să le dăm o anumită satisfacție, o anumită satisfacție”. Om încercat, cu multă experiență și un calm recunoscut, care înfruntase de atâtea ori dușmanul în lupta ascunsă pe frontul nevăzut, puse la punct cu migală detaliile unui plan de acțiune.

Din declarațiile „mexicanului”, care fusese arestat între timp, rezulta că informația despre invenția savantului Pascu ajunsese la un serviciu de spionaj din occident, care trimisese câțiva agenți în țară să pună mâna pe planuri.

Treboniu Costescu, în urma presiunii exercitate, acceptase cu greu oferta „colaborării” în schimbul unei sume de bani. Din cele spuse de Treboniu Costescu rezulta că agentul plecase chiar în seara aceea în străinătate, indicându-i cui va trebui să-i dea microfilmul.

Analizând aceste elemente, colonelul formulă și următoarea ipoteză: „Dar dacă, bănuind că noi îl avem în atenție pe Treboniu Costescu, au procedat astfel numai ca să ne ducă pe o pistă falsă și ei să acționeze nestingheriți în alte direcții? Ca să ne convingem că e unicul în acțiune, va trebui ca Treboniu să se îmbolnăvească o săptămână, două, hotărî colonelul.

Acest lucru îi va forța să-și dezvăluie o alți cale dacă o au, se vor alerta… sau considerându-l un om fricos vor acționa asupra lui”.

9

Săptămâna de „boală” a lui Treboniu Costescu trecu fără evenimente. Luni, desenatorul se duse la lucru ca de obicei și trase ultimele imagini din aparat. Seara, la micul cafe-bar din centru, Costescu luă loc la o masă și și aprinse țigara, lăsând bricheta pe masă. O tânără de la masa vecină îl rugă să-i dea un foc și el îi întinse bricheta cu un gest curtenitor. Fata își aprinse un „Kent-superlong size” și, în loc să-i înapoieze bricheta, o strecură în poșetă. Sorbi apoi ultimele picături din paharul cu vermut și se ridică grăbită. După ce ieși pe ușă, căpitanul Suciu îl salută discret pe Treboniu Costescu și plecă.

10

Situația se precipita. Suciu era sigur că fata de la bar se grăbește să predea filmul legăturii următoare. În Gara de Nord era gata s-o piardă, dar o recunoscu repede după coafura blond-arămie. Fata se duse la troleibuzul 85. Suciu o urmă cu un taximetru. Fata

coborî la Universitate și porni, bocănind vioi cu tocurile ascuțite, pe lângă Spitalul Colțea în jos spre Piața 1848. Strecurându-se sprintenă prin mulțimea trecătorilor, părea să se grăbească spre o țintă bine stabilită. Într-adevăr, ea coti la stânga, pe o străduță strâmtă, cam întunecoasă, mărginită de ambele părți de case vechi. După peisajul luminos al noilor blocuri de pe bulevardele vecine, această insulă a trecutului neatinsă deocamdată de târnă copul demolărilor, îl izbi pe Suciu cu aerul ei devenit străin pentru capitala noastră în plină înnoire.

Urmărind-o cu precauție, ferit de privirea ei în spatele unui autocamion, Suciu se întreba dacă nu cumva e pe cale să ajungă la cheia misterului.

Aruncând o privire îndărăt, fata se mistui pe poarta care dădea într-o curte plină cu tot felul de troace. Casa purta numărul 14.

— Aha, vrei să mă păcălești!

Șiretlicul era simplu: casa de pe Pătrașcu Vodă, care găzduise pe vremuri, la subsol, un depozit de vinuri, avea o ieșire în Piața 1848. Suciu porni aproape în fugă, o luă la dreapta și ajunse în fața ușii tocmai în clipa în care fata punea mâna pe clanță. Cum și aici circula multă lume, ea nu bănui nimic. Era sigură că dacă fusese cumva urmărită reușise cu siguranță să se descotorosească de urmăritor.

Urcară în troleibuz. Ea merse aproape de locurile din față, el rămase în spate, supraveghind-o cu discreție. Fata coborî la stația din fața cinematografului „Magheru”, se prefăcu că privește într-o vitrină, apoi intră în oficiul telefonic din apropiere. Suciu, după ea.

Convorbirea pe care o interceptă era simpla și firească:

— Mamy? Bună… Vorbesc din oraș, de la un telefon public… Am găsit colierul pe care-l căutam… Da, e foarte frumos, lung, cu boabe de chihlimbar…

— Și… l-ai cumpărat?

— Nu, dragă, n-am mărunțiș la mine…

— Păi, atunci vino acasă.

— Mă tem să nu-l ia altcineva… Trebuie să câștig timp… Nu vrei să ieși tu?

— Bine, tot trebuia sa iau o cutie de „Mokage”. Așteaptă-mă la magazin…

Oricine ar fi ascultat convorbirea n-ar fi avut nimic de obiectat. O discuție între mamă și fiică. Era poate curios că mama nu indica numele magazinului în fața căruia urma să aibă loc întâlnirea. Dar iarăși era posibil ca ele să fi avut obiceiul să se întâlnească deseori tot acolo, fiind mai aproape de casă, sau din vreun alt motiv bine întemeiat. De mirare era numai faptul că tânăra fiică vorbea la telefon cu „mamy”, însă de la celălalt capăt al firului răspundea… o voce de bas profund!

Magazinul se dovedi a fi bufetul „Expres”. După aproximativ o jumătate de oră își făcu apariția un domn elegant, cu înfățișare de donjuan tomnatic. Predarea obiectului s-a făcut în mai puțin de o clipa, după care cei doi se despărțiră. Suciu avu acum ocazia să-l cunoască și să-l studieze din depărtare pe „mamy”. Cu mici diferențe, urmărirea se repetă. Doar atât că bărbatul, mai experimentat dar pesemne și mai fricos, recurse la un număr mai mare de trucuri spre a-l induce în eroare pe vreun eventual urmăritor. Se repeta și scena convorbirii telefonice. Mai mult, până și dialogul telefonic era aproape același. Ca și fata, omul se adresă cu „mamy” unui alt bărbat. Iar locul fixat pentru întâlnire era tot în fața „magazinului”.

Întâmplarea îl cam puse în derută. Suciu bănui că i se întinde o capcană, dar, deși își frământa mintea, nu reuși să ghicească șiretlicul. Oare lucrau chiar atât de nedibaci, atât de șablonard, spionii? Nu era de presupus. Dar ce se ascundea sub această repetare a manevrei?

Curând însă enigma avea să se lămurească. Trecând pe lângă tutungeria din piața Universității, bărbatul se prefăcu că se scotocește în buzunare după țigări. Dar nu găsi decât un pachet gol. Înciudat, îl mototoli în pumn și-l azvârli în coșul de hârtii, după care intră în tutungerie, cumpără un pachet „Select”, aprinse o

țigară și își urmă calm drumul. „Magazinul” era de astă dată… coșul de hârtii.

Suciu îi făcu semn unuia dintre tovarășii săi să-l ia în primire de „mamy”, iar el rămase de pază, ascuns într-o florărie din apropiere.

Nu trecu mult timp și de după colț apăru șontâcăind un bătrân șchiop, zdrențăros, cu o traistă în mână. Suciu se aștepta la acest vicleșug. „Moșneagul” se asorta de minune cu coșul de hârtii.

Într-adevăr, bătrânul, după ce se aplecă de mai multe ori, icnind, spre a ridica mucuri de țigări aruncate prin diverse unghere, se îndreaptă spre coșul de hârtii. Deci era clar, în fața lui Suciu se afla nimeni altul decât „mamy”. Sau mai bine zis „mamy nr. 2”.

Dar era oare acesta șeful bandei sau lor o verigă intermediară? Flerul îl făcea pe Suciu să presupună că era, de astă dată, căpetenia. În primul rând, filiera pe care o parcursese pachețelul cu filmul nu se putea prelungi la nesfârșit. Ar fi fost imprudent pentru spioni să organizeze un lanț prea lung. În al doilea rând, deghizarea falsului moșneag trăda strădania de a-l prezenta cât mai umil și neputincios, ceea ce era încă un indiciu. Ambele argumente erau însă destul de nesigure. Erau, de fapt, mai degrabă bănuieli decât argumente…

11

Conform hotărârii luate, „moșneagul”, pe care Suciu îl urmărise până când îl văzuse intrând într-o casă de pe Calea Griviței, fu dat în primire unui alt colaborator. Și în timp ce locotenentul major Zamfir Vasile, noua „umbră” a „moșneagului”, își îndeplinea misiunea primita, Suciu, cu aprobarea colonelului Râureanu, procedă de urgență la arestarea fetei și a lui „mamy”.

La interogatoriu, bărbatul recunoscu că el fusese agentul intermediar dintre fată și șef, care nu era altul decât „moșneagul”.

12

La puțină vreme după ce intrase „moșneagul”, pe poarta casei de pe Calea Griviței ieși un bărbat în vârstă, cu un început de chelie, dar voinic și cu un mers sigur. Purta un costum subțire de vară. În ciuda acestei noi înfățișări, locotenentului major Zamfir nu-i fu greu să descopere în cel care ieșise pe „moșneagul” de adineauri. Se luă după el. Ținuta simplă a lui Zamfir nu-i atrase atenția „moșneagului”, care intra la oficiul telefonic al Gării de Nord, unde făcu o comandă cu un oraș din străinătate. Jumătate de oră cât dura până ce „moșneagului” i se dădu legătura, Zamfir și-o petrecu

în tovărășia unui grup de tineri și tinere pregătiți pentru excursie în munți, și cu care se întâlnise pe peron… ca din întâmplare.

Când „moșneagul” a intrat în cabină, Zamfir s-a scuzat față de excursioniști și a ocupat cabina alăturată.

— Bună ziua, mătușico! se auzi înăbușit vocea de bariton a „moșneagului”. Ți-am adus iconița. Dar nu ți-o dau până nu-mi faci cadou discul meu preferat: „Viena, orașul visurilor mele”. Când?… Păi în a 28-a zi din luna a treia. Pe la 8 seara. Da, da… Săru’ mâna! și spionul închise telefonul.

Ieșind, privi în cabinele alăturate. Cea din dreapta era goală. În cea din stânga, un bărbat cu ochelari forma un număr, semn că de-abia atunci intrase. Amestecându-se în mulțime, „moșneagul” părăsi peronul gării. Nu mult timp după aceea ieși și Zamfir, fără ochelari de data asta.

13

În seara aceleiași zile, „moșneagul” se afla din nou în gară. Se plimba îngândurat de-a lungul „Arlberg-Express”-ului tras pe linia de plecare. Se urcă într-unul din vagoane. Își făcu loc printre călătorii care ședeau la ferestre privind peronul. Călătorii nu erau prea numeroși pentru că până la plecarea trenului mai era

timp. Străbătu trei vagoane și, ajuns în vagonul al treilea, începu să citească tăblițele cu numerele locurilor. Compartimentul era gol. Scoase din buzunar cutiuța microfilmului, ridică puțin perna locului cu nr. 28, așeză sub ea cutiuța, după care părăsi compartimentul. Nu coborî din vagon pe partea peronului, ci pe cea opusă. Trecu peste șinele liniei alăturate și, ajungând la peronul vecin, se îndreaptă spre ieșirea din gară. Dar acolo doi bărbați îl invitară politicos să ia loc într-o mașină care aștepta cu motorul pus în funcțiune.

14

Când mai rămăseseră trei minute până la plecarea „Arlberg-Express"-ului, un cetățean grăbit își făcea loc prin mulțimea adunată pe peron, îndreptându-se spre vagonul nr.3. Intrând într-unul din compartimente, ocupă locul cu nr. 28. Se înveli cu fulgarinul și începu să moțăie. Tovarășii de drum nu bănuiau că în dosul fulgarinului mâinile acestuia scotoceau sub pernă…

Când expresul se opri în Câmpina, omul nostru părăsi în vârful picioarelor compartimentul, spre a nu-și trezi vecinii, și coborî. Pe peron, călătorul strânse mâna unui spătos caporal, șoferul unei „Dacia 1300" în care, odată urcați, porniră în viteză spre București.

Microfilmului nu-i fusese dat să ajungă la destinație, înainte de miezul nopții el se afla, adus spre developare, într-unul din laboratoarele securității.

La aceeași oră, un anume „Herr Profesor”, omul care conducea din Occident acțiunea celor trei spioni, vestea pe unul din oamenii săi că în „ziua a 28-a a lunii a 3-a” adică pe locul 28 din vagonul nr.3 al „Arlberg-Express”-ului, se află un dar de preț trimis din România de agentul cu nr.25. Într-adevăr, omul lui Herr Profesor n-a coborât nici el cu mâinile goale din tren. Numai că, în loc de planuri, în cutiuța găsită acolo s-a constatat că era un microfilm pe care fusese imortalizată o vedere din Bucegi.

Planul „Furtuna”

Era într-o dimineață de primăvară. Bătuți de vânt, norii se îngrămădeau învolburați către apus. Rafale violente și reci de ploaie spălau geamurile.

— Vine furtuna, Victore! Cred că n-o să poți merge cu mașina, spuse soția, în timp ce pregătea gustarea de dimineață.

— Parcă-i nebun vântul ăsta… Nu vezi nimic… Sună telefonul!

După ce puse receptorul în furcă, inginerul reluă dialogul cu soția:

— Cine crezi că a fost la telefon? Dacă ghicești…

— N-am idee cine putea fi.

— Sora ta! Da, madam Calapodescu!

— Cum? Sora mea?! Dar de trei ani n-am mai văzut-o! Știi, de atunci, de când ne-am certat. O fi pățit ceva?

— Dorește să-ți facă o vizită, așa mi-a spus. Pa! Am plecat. Mă grăbesc, să nu întârzii la serviciu.

Ceva mai târziu, când vremea se mai liniștise, soția inginerului auzi soneria. În prag, sora sa, Virginia Calapodescu. După câteva cuvinte amabile, care consfințeau împăcarea dintre cele doua surori, doamna Calapodescu spuse deodată:

— Dragă surioara, am venit să te invit la nuntă!

— Nu mai spune! Felicitări, draga mea! Și… cu cine te căsătorești?

— Am găsit omul care-mi corespunde întru totul. Și tu mă știi doar cum sunt! Pretențioasă și mofturoasa, foc! Calapodescu, săracul, îmi spunea, când era pe ducă: „Fată, așa-mi zicea, bădăran, ce vrei, ai s-o duci rău dacă mor eu. Din cauza luxului tău îmi dau sufletul acum! Să știi!”. Prostul, altceva n-avea să-mi spună nici atunci, pe patul de moarte…

— Dar cine este? Cu ce se ocupă?

— Pentru mine e suficient că e foarte manierat. Om subțire, funcție importantă, bani… Necazul mare e că face mult teren. Este trimis în tot felul de delegații.

Spunea într-o zi, sărmanul, că acolo unde sunt problemele cele mai grele pe el îl trimite directorul general…

— Virginia, dacă vrei vino cu el pe la noi, să-l cunoască și Victor.

— Desigur, cu mare plăcere. O să venim. Dar, vezi tu, Monico, nu prea găsim timp. Chiar astăzi a trebuit să plece în mare grabă la Arad…

— Aoleo, mi-a dat cafeaua în foc! sări Monica, fugind spre bucătărie.

Din ziua aceea, doamna Calapodescu venea deseori în casa colonelului inginer Victor Tudose, punând capăt pentru totdeauna discuțiilor și vrajbei ce se ivise între cele două surori.

Pe masă zăceau zeci de hârtii acoperite cu formule. Inginerul se opri brusc din scris.

— Da, își spuse el, cred că am ajuns unde trebuia…

A doua zi, cum ajunse la birou, Tudose dădu telefon colonelului Encioiu:

— Tovarășe colonel! Victorie! Am descoperit ecuația… și valoarea lui „R”… Am reluat formulele compozițiilor primare, ale celor de amestec la temperatura de 5600° și rezultatul ne confirmă ipoteza.

— Veste bună. Tudose, veste bună! Cobor imediat să aflu amănunte.

Dar nu mai avu vreme să coboare. În birou intră, cam încruntat, maiorul Gheorghiu, de la oficiul de cereri, reclamații și sesizări.

— Am o problemă în legătură cu un subordonat al dumneavoastră, spuse el. O anonimă care se referă la activitatea inginerului Tudose. Niște lucruri destul de delicate…

— Ce vorbești, Gheorghiule? Tocmai acum s-a găsit și anonimul ăsta?

Iritat, colonelul își puse ochelarii și, contrar obiceiului său, începu să citească cu glas tare: „Credeți-mă că-mi vine foarte greu să spun unele lucruri despre un om care lucrează probabil într-un sector important. Dar adevărul este adevăr și trebuie cunoscut chiar dacă de atunci au trecut atâția ani. Am lucrat în fabrica „Wolf”, ca muncitor. În acea perioadă se afla ca tânăr muncitor și Victor Tudose. Față de noi, el știa să se descurce. Făcea rost de bani și cunoștea o sumedenie de oameni din așa-zisa lume buna. De aceea avea posibilitatea să-și petreacă timpul prin fel de fel de localuri. Îmi amintesc că unul dintre prietenii săi, Tătaru, care de altfel a și fugit în străinătate, a fost amestecat într-o afacere necurată. Ani de zile a rămas neclară moartea muncitorului Romeo Negreanu. Dar unii muncitori șopteau că Tudose nu ar fi străin de acest lucru… Am scris toate acestea sub impulsul dorinței de a se clarifica

faptele, întrucât, întâlnindu-l mai zilele trecute pe stradă, m-am mirat văzându-l în uniformă de ofițer. Cele spuse de mine pot fi confirmate și de…”

— Și dumneata ce crezi? întrebă colonelul când termină de citit.

— Ce pot crede tovarășe colonel?!… Sesizarea trebuie verificată și apoi să vedem ce și cum…

După plecarea maiorului, colonelul Encioiu oftă și ridică receptorul:

— Tovarășe Ghibu, vino te rog până la mine.

Locotenentul Ghibu, ofițerul de contrainformații, ascultă atent relatarea colonelului și-l rugă să-i lase sesizarea, pentru unele verificări…

Maiorul Iosif Radulian, de la serviciul personal, reuși să stabilească că Victor Tudose lucrase la întreprinderea „Wolf” ca muncitor. Era un element disciplinat în producție. În perioada cât a muncit acolo a fost într-adevăr asasinat un muncitor, dar nu se cunosc împrejurările, iar declarațiile culese de la diverși oameni se contrazic. Din discuțiile cu Marius Ripan și Vasile Abrămuț, amintiți în anonima, mai rezulta că Tudose s-a aflat în relații apropiate cu Gheorghe Tătaru. Se crede că acest Tătaru ar fi asasinul lui Negreanu, lucru de care, spuneau cei doi, n-ar fi fost străin nici Tudose…

Peste câteva zile, locotenentul Ghibu se afla față în

față cu câțiva dintre foștii colegi de muncă ai inginerului. Datele culese erau sumare și contradictorii. Prea puțini își aminteau de Tudose.

— Eu nu l-am văzut pe acest Tudose în viața mea, declara muncitorul Ripan. Dar am auzit de la unul, în tren, care zicea că ar fi lucrat cu el și că nu-i tocmai ușă de biserică. Ar fi fost amestecat într-o crimă…

— Cum arăta acest om? întrebă Ghibu.

— După înfățișare arăta ca unul care se ocupase cu multe în viață. Dar, oricum, se vedea că-l cunoaște bine pe Tudose. Știa în amănunțime ce făcuse pe vremea când lucrase la „Wolf”, dar știa și cu ce se ocupă acum…

A doua zi, Abrămuț și Ripan s-au prezentat la adresa indicată de Ghibu. Au fost poftiți să ia loc, după care s-a trecut le reconstituirea portretului necunoscutului.

— S-o luăm cu fruntea, s-a adresat specialistul lui Abrămuț. V-aș ruga să priviți atent aceste „frunți” din fotografii. Care se aseamănă cu cea a omului întâlnit în tren?

După ce a privit mai atent, Abrămuț și-a dat cu părerea:

— Vedeți dumneavoastră, cred că între asta și asta ar fi de ales…

— Cam așa, nu? spuse specialistul, indicând rapid o nouă frunte.

— Da. Sa știți că așa arăta. Chiar așa, zise Abrămuț.

Apoi, în același fel procedă cu ochii, cu nasul, cu bărbia…

— Da, ăsta este, întări Abrămuț.

Același „chip” și l-a ales și Ripan…

A doua zi, locotenentul Ghibu se duse la locuința inginerului, unde discută pe îndelete cu soția acestuia. Între altele, găsi prilejul să-i arate și fotografia cu portretul reconstituit.

— Nu cumva cunoașteți sau ați întâlnit un om cu o asemenea înfățișare?

— Precis că asta-i tot în legătură cu anonima, nu? spuse soția, puțin speriată. De când a aflat povestea cu scrisoarea aceea, soțul meu nu-și mai găsește liniștea…

— Cum? se miră Ghibu. Dar cine i-a spus despre așa ceva?

— Nu știu. Cred că e mai bine să-l întrebați personal… în ce mă privește, nu l-am văzut niciodată pe omul din fotografie.

— Noi am vrut să-l menajăm, să nu-l distragem de la muncă pentru niște lucruri care…

— Care sunt foarte grave, replică soția. Cineva ne-a dat un telefon să-l prevină. Un fost coleg de muncă, din tinerețe, i-a spus că este bănuit de o crimă…

— Da, eu sunt… Dar ce ai, Monica?… Ce s-a întâmplat?

Niciun răspuns. O explozie de plâns și atât…

— Liniștește-te, draga mea. Vin imediat să văd ce-i.

Ajuns acasă, inginerul Tudose își găsi soția tot plângând.

— Ce-ai pățit?

— Imediat după ce-ai plecat, cineva a dat un telefon… Mi-a spus că trebuie să te ferești, că ești urmărit.

— Nu pricep nimic.

— Că cineva ar putea să-ți producă mari neplăceri… Că ești urmărit de câteva săptămâni… Zicea că dacă legea nu face dreptate, o să și-o facă singur…

Soția tăcu.

— Ce mârșăvie! spuse indignat inginerul.

Doamna Calapodescu, care venise între timp în sufragerie, asculta în tăcere discuția.

— Lasă, dragă cumnate, spuse ca într-un târziu, mulți nebuni sunt pe lumea asta. Vezi-ți liniștit de treburi…

Într-o dimineață, când de-abia ajunsese la serviciu, inginerul a fost chemat de colonelul Encioiu.

— Draga Tudose, de mâine pleci cu soția la odihnă.

— Bine, dar… încercă Tudose să protesteze.

— Știu, știu, zâmbi colonelul. Nu erai planificat luna asta, nu ești pregătit… Totuși trebuie. Între timp, laboratorul continuă experiențele. Te-aș ruga ca pe timpul concediului să lași totul la o parte… Odihnește-

te! Treci pe la Ghibu că are să-ți spună ceva. Îți doresc concediu plăcut și multă liniște…

— Tovarășe inginer, îi spuse Ghibu la plecare, v-aș ruga să mă ascultați câteva minute. În timpul concediului va trebui să ne ajutați Aveți aici două scrisori. Una o trimiteți cum ajungeți, iar pe cealaltă o expediați peste o săptămână, pe aceeași adresă. Bineînțeles că trebuie să fie copiate pentru a avea scrisul dumneavoastră și al soției…

Pentru că prima scrisoare nu a avut prea mare importanță, reținem atenția cititorului în legătură cu conținutul celei de-a doua, pe care Monica Tudose a expediat-o la adresa stabilită de Ghibu. Iată ce cuprindea ea: „Draga mea, trec prin cele mai cumplite momente, soțul meu a decedat ieri seară, în urma unui accident grav de mașină”…

— Pe cine caută doamna? întrebă Ghibu, care deschise, la insistența soneriei, ușa apartamentului.

— Am primit o scrisoare precum că…

— Și v-ați grăbit, nu? Vă rugăm să luați loc. Vă rugăm, de asemenea, să puneți pe masă obiectele străine aflate asupra dumneavoastră.

— Ce înseamnă asta? Unde mă aflu? Doar aici locuiește sora mea…

— Puneți broșa aceea pe masă, insistă Ghibu. Vasăzică Cristea, sau Tușchi, cum îl alintați, a reușit să vă instruiască destul de bine… Magnetofonul unde e? În brățara sau în ceas?

Privind speriată, musafira încercă să se apere printr-o întrebare:

— Dar sora mea unde e? Am auzit de accidentul acela…

— Cristea unde a rămas? întrebă ofițerul.

— A plecat cu ceva treabă la Timișoara.

— Când?

— Azi, pe la ora șase…

— În afară de magnetofonul ascuns în breșă, mai aveți ceva? câți bani v-au lăsat? Treizeci.

— N… nimic, spuse femeia. Doar niște bani. Mi i-a dat pentru o haină de blană…

— În schimbul unor mici servicii, nu-i așa? completă Ghibu. Atunci de ce v-a mai trimis aici? Că doar vă plătise pentru ce-ați făcut până acum…

— …?

— Avea nevoie de „probe” la fața locului acest Cristea, pentru a-și convinge șefii?

— Nu știu. Nu mă pricep la așa ceva.

— Și când trebuia sa înapoiați „aparatura”?

— Aveam o adresă unde s-o expediez…

— De ce ați făcut asta?

— Aveam nevoie de bani, spuse cu franchețe femeia.

— Dar nu v-ați gândit că vă compromiteți sora?

— Puțin îmi pasă. Toată viața a avut tot ce și-a dorit. Pe când eu…

— Care a fost scopul venirii dumitale în țară, domnule Tătaru? îl întrebă ofițerul Ghibu pe musafirul ce-i fusese adus, a doua zi, în birou.

— Mă scuzați. Eu mă numesc Cristea, Liviu Cristea!

— Să-ți spunem noi cine ești? Gheorghe Tătaru, plecat din țară în 1947… Bătăușul renumit din fabrica „Wolf”, care a participat, de altfel, și la rebeliunea cămășilor verzi… Profitând de faptul că ai lucrat împreună cu inginerul Tudose, om de valoare pentru știința românească, serviciul de spionaj în slujba căruia te afli s-a gândit să treacă la compromiterea lui. Cum ai procedat, e clar: o anonimă, fotografii compromițătoare, zvonuri sugerate unor oameni ca Ripan și Abrămuț, cum că inginerul ar purta vina morții muncitorului Romeo Negreanu…

— Îmi pare rău de ce i s-a întâmplat inginerului Tudose. Să știți că nu-i vina mea că a avut accidentul acela. Păcat, era tânăr, spuse Tătaru, alias Cristea, compătimitor.

— Fleacuri, domnule Tătaru. Totul a fost numai o înscenare. Doamna Calapodescu, căreia i-ai dat destui

bani ca să urmărească efectul acțiunilor dumitale, reușise să procure „argumente” concrete despre moartea inginerului… Dar întrucât noi ne-am răzgândit, știți că moartea nu a mai avut loc?

— Cum, Tudose trăiește?

— Sigur că da. De fapt dumneata ai fost folosit ca „momeală” de serviciul de spionaj, fiindcă câțiva „ași” urmăreau cu totul altă problemă…

— Deci, cunoașteți tot. Înseamnă că „Acțiunea Furtuna” s-a terminat…

— Pentru dumneata s-a terminat, dar pentru prietenii dumitale abia acum începe. Poate va fi… uragan.

Pentru inginerul Tudose lucrurile intraseră pe făgașul normal. Își reluase activitatea; muncea cu atâta plăcere ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Încercările de laborator confirmau pe deplin calculele inginerului. Se lucra cu febrilitate. Dar finalizarea se prelungea, din cauză că una din instalațiile de încercare nu funcționa la parametrii prevăzuți. Iată de ce zile și nopți, aplecat asupra formulelor, inginerul Tudose încerca să găsească alte soluții tehnice.

…Într-una din zile, inginerul primi vizita unui individ pe care nu-și amintea să-l mai fi văzut vreodată.

— Nu vă mai aduceți aminte de mine, tovarășe inginer? Sunt Zăvoianu, inginerul Aron Zăvoianu…

— Mda… cred că da, spuse inginerul Tudose, puțin

distrat. „În fond, gândi el, zilnic întâlnesc atâția oameni…”

— Cu doi ani în urmă v-am prezentat un manuscris, lucrarea: „Noi relații în structurile izomerice ale gazului D. La temperaturi care tind către zero absolut”. Spre bucuria și mândria mea, ea a fost foarte mult apreciată de specialiști. Sincer să fiu, fără ajutorul dumneavoastră n-aș fi putut face mare lucru. Vă mai amintiți, cred, că ajunsesem în acel punct mort de unde puteam porni și pe calea bună, dar și pe una lăturalnică…

Într-adevăr, acum inginerul își aminti de acest tânăr cercetător, dornic de afirmare în lumea științei.

— Și acum cu ce pot să vă fiu de folos, tovarășe Zăvoianu?

Musafirul fu scutit să răspundă la această întrebare, fiindcă tocmai atunci Monica Tudose întredeschise puțin ușa sufrageriei și întrebă:

— Să-ți fac o cafea?

— Pregătește două, răspunse soțul. Astăzi avem un musafir.

Curioasă din fire, doamna Tudose veni să vadă cine i-a călcat pragul. Când dădu cu ochii cu musafirul spuse bucuroasă:

— Dumneavoastră erați? Ce mai faceți, domnule Zăvoianu?

— Ce să fac stimată doamnă, cu munca…

— Nu v-am mai văzut de mult.

— Serviciul, știți? Tot felul de preocupări…

— Înțeleg. Mă duc să fac cafeaua.

Soția inginerului ieși. În urma ei, Zăvoianu reluă discuția:

— Deși mi-a fost apreciată lucrarea, totuși a trebuit să bat la multe uși… Am umblat cu rezultatul cercetărilor mele pe la diferite institute, dar nimeni nu mă băga în seamă. Unii mi-au spus-o franc că, deocamdată, nu se poate realiza…

— Se mai întâmplă și așa, din păcate. Dar oricum, până la urmă reușești, dacă ești ferm hotărât să…

Musafirul îl asculta cu acea nerăbdare specifică omului care de-abia așteptă să termine odată cu vorbele de circumstanță. Găsi momentul prielnic să intervină.

— Domnule inginer, de câțiva ani, după cum ați aflat și din manuscrisul pe care vi l-am prezentat, noi abordăm teme din domenii asemănătoare… în prezent mă ocup cu modificarea unor structuri moleculare la o categorie de benzenuri…

— Confirmarea acestei preocupări ar însemna în final, spuse pe un ton glumeț inginerul Tudose, un nou combustibil care, bănuiesc, ar avea o gamă largă de întrebuințări…

— Și dumneavoastră ați abordat o asemenea tematică în planul de cercetări! Cât vă plătește instituția,

domnule inginer? Că doar este știut că noul combustibil va fi folosit în primul rând în domeniul militar…

— Nu înțeleg, spuse inginerul.

— Vreau să spun, merită osteneala?

— Pentru mine, ca om al acestui pământ, important este să-mi văd visul împlinit. Satisfacția morală că poți să-ți ajuți țara contează în primul rând.

— Din păcate, domnule inginer, ăsta-i un fel de a gândi romantic, idealist aș zice.

— Nu prea pricep unde vrei să ajungi.

— Nu pricepeți! zâmbi oaspetele. Cred că vă interesează să aflați de ce am venit, nu? Însă vă cer de la bun început o discreție totală, pentru că altfel mă puneți în situația neplăcută de a nu mai vedea lumina soarelui câțiva ani… întrucât, așa cum v-am spus, nici în țară nu m-am împăcat cu „mai marii” de la institut, am transmis lucrarea printr-un om de încredere unui concern străin, interesat să achiziționeze asemenea idei. Pot să spun că acest lucru mi-a adus un câștig destul de…

— Dar cum v-a putut trece prin minte asemenea lucru? Pentru ideea dumitale, pentru lucrare, merita să te bați cu oricine, dar în niciun caz nu trebuia s-o înstrăinezi. Gestul dumitale este o…

— Am venit la dumneavoastră, domnule inginer, nu ca să-mi calificați fapta dacă e bună sau rea, spuse Zăvoianu pe un ton de om jignit. Așa cum bine știți, m-

ați ajutat la timpul potrivit, iar concluziile mele au conținut și o parte din ideile dumneavoastră. Acest fapt m-a îndemnat să fiu astăzi aici. Pe scurt, am venit să vă dau partea ce vi se cuvine.

— N-ai găsit omul care să se murdărească cu asemenea afaceri. Și nu știu ce mă oprește să te iau de guler și să te dau afară.

— Calmați-vă, domnule inginer. Mai întâi că nu-i o afacere necinstită. Am specificat de la început ce parte din lucrare vă aparține. Acest lucru a făcut ca reprezentanții firmei respective să vă stabilească cuantumul de beneficii. Zilele astea urmează chiar să primiți banii. Și-acum, ca să fim sinceri, nu vad ce vă deranjează?! Doar e vorba de ideile și munca dumneavoastră! În ultimă instanță nu depinde de mine dacă acești bani vor ajunge sau nu în posesia dumneavoastră, spuse tare Zăvoianu, mai mult din dorința de a fi auzit de soția inginerului. Puteți să-i primiți sau nu. Pentru mine i totuna! Numai că o asemenea sumă nu-i de neglijat…

După plecarea lui Zăvoianu, inginerul povesti totul soției sale.

— De ce te frămânți atâta? spuse ca voioasă. Ia banii și basta! Am văzut ieri cu madam Soare o frumusețe de mobilă. Un salon stil, cum mi-am visat de mult…

— Nu pot face niciodată așa ceva! Mi-ar tremura

mâna să semnez…

— Lasă că semnez eu. Dacă o fi ceva, dai vina pe mine. Mai deșteaptă-te și tu!… În fond e muncă cinstită. Sunt ideile tale; nu bagi nimănui mâna în buzunar…

— Se vede, replică inginerul Tudose, că te-ai molipsit, în privința banilor, de la madam Calapodescu.

— Te rog să nu mă jignești și să nu mă compari cu ea, protestă Monica furioasă. Dacă te învăț cum e bine te superi, nu? Crezi c-o să se mai ivească, vreodată, o asemenea ocazie?

Soneria de la intrare le întrerupse discuția.

— Poftiți! Intrați, domnule Zăvoianu…

Zăvoianu intră grăbit în sufragerie, unde inginerul încerca să-și limpezească gândurile.

— Domnule inginer, reprezentantul concernului despre care v-am vorbit a venit. Ne așteaptă la hotel. V-aș ruga să mergeți cu mine, să…

— Cum crezi dumneata că am să pot face așa ceva? Nu-mi rămâne decât să te dau pe mâna miliției. Ești un escroc. A cheltuit statul o mulțime de bani cu dumneata pentru ca bruma de minte pe care ai agonisit-o să ți-o vinzi pe tarabă?!

— Domnule inginer, nu-i nimeni stăpân pe munca mea, pe a noastră vreau să spun, explică Zăvoianu.

— Te rog să ieși din casa mea. Iar eu o să anunț miliția.

— Domnule inginer, spuse calm Zăvoianu, n-o să

aveți curajul…

Inginerul Tudose se îndreptă hotărât spre telefon.

— Stați, strigă Zăvoianu. Înainte de a ridica receptorul ascultați-mă câteva clipe. De fapt eu nu sunt cel pe care-l credeți…

Tudose rămase cu receptorul în mână. Monica aștepta speriată. Tăcerea se prelungea.

— Într-adevăr, eu sunt originar din România, dar în prezent locuiesc departe… Noi cunoaștem mai de mult preocupările dumneavoastră în probleme de…

— Care noi? întrebă Tudose aspru.

— Firma pe care o reprezint. Vă rog să mă ascultați. Acum trei ani, când am trecut pragul casei dumneavoastră, venisem de fapt cu misiunea să aflu o serie de date ce interesau trustul nostru. Faptul că v-am arătat câteva decupaje din reviste și un titlu pompos de cercetare a fost suficient ca să-mi puneți la dispoziție ce mă interesa… Astfel ați ajutat să progreseze cercetările laboratoarelor trustului nostru… Iată pentru ce șefii mei au hotărât să vă răsplătească în mod onorabil…

— Cum? Eu v-am ajutat să… progresați?

— Întocmai! Nu vă vine a crede? Am la mine banda de magnetofon care a înregistrat informațiile…

— Cu alte cuvinte…

— Exact ce gândiți!… Pe baza celor furnizate de dumneavoastră, grupul de cercetare al trustului, e drept

că după o muncă asidua, a ajuns la rezultate pozitive…

— Ai procedat ca un șarlatan, înșelându-mi buna-credință!

— V-aș propune, continuă Zăvoianu, să dovediți mai multă înțelegere. Nicio autoritate nu poate să mă rețină pe motiv că am consultat un om de știință într-o problemă oarecare, iar el a avut amabilitatea să… În sfârșit, delegatul nostru vă stă la dispoziție. Mâine revin cu un telefon.

— Ia banii și vezi-ți mai departe de treabă, spuse soția, în timp ce inginerul se plimba îngândurat prin cameră. La urma urmei au procedat destul de cavalerește. Și-au făcut interesul, acum plătesc onorabil! În fond, ce crimă ai făcut? Ai dat o consultație la o problemă și cu asta…

— Așa mi-e dat, să nu fiu liniștit. Mai lunile trecute cu soră-ta, atâta zbucium, acum…

— Lasă, dragă, acum e cu totul altceva…

— A trecut o zi, domnule inginer. Delegatul nu poate aștepta până la anul.

— Bine, dar…

— Prefer să nu discutăm prin telefon. Vă așteptăm la parcul C… la intrarea dinspre bulevard. Luați o servietă cu dumneavoastră!

Inginerul se duse la întâlnire conform înțelegerii.

„Delegatul”, un bărbat brunet, cu înfățișare de excursionist, îi întinse un pachet cu bancnote.

— Discreție totală, spuse Zăvoianu. Nici măcar nu vă cerem o chitanță.

Vreo săptămână mai târziu, inginerul Tudose primi un pachețel în care se aflau câteva fotografii, făcute pe când primea banii de la reprezentantul concernului, și o bandă de magnetofon.

— Poftim, dacă m-am luat după sfatul tău! îi spuse Tudose soției sale, pregătind magnetofonul. Privește și ascultă!

Banda începu să se deruleze încet. O melodie de muzică ușoară… propriul său glas când acceptase să se întâlnească, pentru a primi banii… apoi un avertisment: „Domnule inginer, vă dați seama ce s-ar întâmpla dacă am da securității al doilea exemplar din ce v-am trimis? Dați-ne formula recentei combinații R…”

— Alo!

— Domnule inginer, mă faceți să aștept cam mult. Mâine e ultima zi. Dacă până la ora douăsprezece nu-mi dați răspunsul, la douăsprezece și un sfert expediez fotografiile.

Câteva clipe de tăcere. Inginerul păru că reflectează. Interlocutorul său, la celălalt capăt al firului, aștepta.

— Bine, spuse Tudose în sfârșit. Mâine vă dau ce mi-ați cerut. Unde vă găsesc?

— Tot acolo. Am toată încrederea că ne vom înțelege. Vă aștept la ora… unsprezece, să zicem.

— Voi fi punctual, spuse inginerul și închise telefonul.

Întrevederea nu se prelungi prea mult. Dornic parcă să scape de povară, inginerul îi înmână lui Zăvoianu plicul cu formula cerută. Acesta zâmbi curtenitor și puse plicul în buzunarul de la piept al hainei. Din față, pe alee, veneau doi tineri în pas domol. Zăvoianu se întoarse spre ieșirea parcului. Acolo însă îi tăie drumul locotenentul Ghibu.

— Vă rog să mă urmați, spuse locotenentul. Nu vă dați în spectacol. N-ar folosi la nimic.

— De fapt cine sunteți, domnule Zăvoianu? întrebă Ghibu.

— Mă numesc Honorius Clusse, domnule anchetator.

— Ați putea să ne spuneți ce ați urmărit prin planul „Furtuna”? a continuat anchetatorul.

— De aproximativ patru-cinci ani, după apariția într-o revistă românească a unui articol, nesemnificativ pentru un nespecialist, al inginerului Tudose, „centrul” a sesizat că este vorba de ceva foarte important. De

atunci am venit în fiecare an în țara dumneavoastră ca turist. De fapt, fiind originar din România, am reușit să pun planul în aplicare. În primul an l-am studiat pe inginer. Am aflat destule lucruri. Și despre prieteni, și despre rude, inclusiv despre madam Calapodescu. Al doilea an m-am dus la el cu o lucrare de cercetare științifică… Mai departe știți cum a fost. Așa a fost de entuziasmat când a aflat că mă ocup de studierea acelorași probleme, încât mi-a spus o serie de lucruri care se puteau întoarce împotriva lui. I-am oferit câteva mici atenții, pe care le-a și primit, spre marea satisfacție a soției, care, de altfel, urmărește cu orice preț luxul.

— Dar cu Tătaru ce-ați urmărit?

— Două lucruri: să-l facem pe inginer să se creadă compromis, iar pe dumneavoastră să vă inducem în eroare în legătură cu adevărata noastră intenție…

A fost o eroare

După ce își așeză lucrurile meticulos, fără grabă, în camera ce-i fusese repartizată în hotelul „Santa-Maria” dintr-un mare oraș occidental, Stoian Voicu se îndreptă către fereastră. Privi în jos câteva clipe. La zeci de metri dedesubt, strada îi oferea o priveliște neliniștitoare, cu vuietul nelămurit al motoarelor, cu fumul albăstrui care plana aproape nemișcat între zidurile blocurilor. „Va

trebui să mă adaptez, își spuse. Și să fiu cu ochii-n patru…” Da, așa-i spusese și directorul general în ajunul plecării. Acolo, în cabinetul elegant, cu jaluzelele pe jumătate coborâte care filtrau lumina dură a soarelui de iunie, i se păruse exagerată recomandarea directorului general. Doar mai fusese în străinătate și de fiecare dată se întorsese cu conștiința datoriei împlinite; nici cel mai mic incident nu-i tulburase liniștea…

Tresări. Soneria telefonului venea să-i întrerupă brutal gândurile.

— Alo!

— Camera 2121, se auzi o voce caldă. Sunteți căutat.

— Cine mă caută? întrebă Stoian.

Pauză câteva clipe. Apoi o voce de bărbat, fermă dar plăcută:

— Domnule Stoian, sunt Stuparu, un compatriot al dumneavoastră. Aș vrea să vă văd pentru câteva minute, dacă se poate.

Stătu pe gânduri câteva clipe. Își revizui memoria, dar nu-și amintea de acest nume.

— Dar nu vă cunosc, domnule. De fapt ce doriți de la mine?

— Să vă întreb ce mai e prin țară, i se răspunse.

— Bine… Cobor peste zece minute. Ne vedem în hol.

După zece minute, Stoian se afla în fața vizitatorului. Nu-l mai văzuse în viața lui. Era un om la 50 de ani,

modest îmbrăcat. Vorbea rar, poticnindu-și limba când pronunța pe „r”.

„Să-l studiez un pic” gândi Voicu Stoian în timp ce se îndreptau către un colț retras, în preajma unei uriașe plante exotice.

— Cum de ați știut că sunt aici? îl întrebă Stoian așezându-se într-un fotoliu. Sunt puțin nedumerit…

— Foarte simplu. Nostalgia, dorul de țară te învață multe. Am rugat-o pe recepționeră să mă sune când vine vreun român aici. De fiecare dată ard de nerăbdare să discut cu un compatriot, să retrăiesc atmosfera din patrie, să vorbesc limba părinților mei…

— Dar de ce nu faceți o călătorie în România? Sau nu vă permit mijloacele?

— A, nu, nu-i vorba de asta. Am bani, am mașină, tot ce poftesc. Însă m-a potcovit Dumnezeu cu o nevastă… e foc! Îi e teamă că rămân acolo. Am încercat s-o lămuresc… zadarnic.

— Dar ce, la dumneavoastră cântă găina? întrebă Stoian în glumă.

Stuparu ezită o clipă înainte de a răspunde. Își aprinse o țigară, se gândi, parcă formulându-și o frază cât mai convingătoare.

— E o poveste întreagă, spuse. Depind de ea. Când ne-am căsătorit, aveam numai hainele de pe mine. M-a ajutat, am înjghebat o mică afacere… Trebuia să-mi fac

un rost. Știți, domnule, la anumite cotituri ale istoriei mulți oameni fac un pas greșit. Așa am făcut și cu. Acum degeaba regret.

Într-un anume moment, prin 1946–1948, n-am fost în stare să-mi țin echilibrul și am căzut acolo unde nu trebuia. Acum e prea târziu să mai… în anii de după război mi s-au imputat unele fapte pe care le-aș fi făcut la îndemnul și sub oblăduirea altora. Dacă aș fi fost curajos, aș fi demonstrat că nu-s de vină și aș fi stat în țara mea. Dar am dat bir cu fugiții… am ajuns aici la această femeie și m-am ascuns în fustele ei. Când mă usuc tânjind după pământul țării și încerc să evadez, imediat mă pune la punct. Din cauza asta sunt nevoit să mă consolez cu câte un foculeț de surcele care trece repede.

— Adică cum? făcu Stoian mirat.

— Așa: și dumneavoastră și alții care vin din țară aprindeți în sufletul meu câte un foculeț la care sunt nevoit să mă încălzesc.

După câteva zile, Voicu Stoian, întors de la treburi din oraș, se opri la recepție să-și ia cheia, dar recepționera îi spuse cam speriată că 2121 nu se găsea la locul ei. Voicu era pe punctul să se înfurie, când cineva îi atinse umărul. Se întoarse brusc: era Stuparu, zâmbitor și respectuos.

— Scuzele mele, domnule inginer… Eu sunt de vină. Am spus doamnei să pună cheia în altă parte, ca să-și amintească de mine când veniți.

— Dar de ce, domnule Stuparu?

— Vroiam așa, să mai stăm de vorba. Și să vă fac o invitație, pentru diseară. Vă rog să nu mă refuzați…

Seara târziu, întorcându-se de la locuința lui Stuparu, inginerul își aminti cu plăcere momentele petrecerii; mereu îi veneau în minte gesturile afectuoase cu care-l înconjurase doamna Stuparu. Își aminti mai ales cuvintele ci, pe când îl conducea la ușă:

— Mi-ar face plăcere să vă mai văd…

Timpul se scurgea repede. Voicu Stoian era antrenat în tot felul de probleme, reclamate de misiunea pentru care venise, și nu prea avea când să se gândească la noii săi prieteni. Dar ei se gândeau la el; într-una din seri, Stuparu îi telefonă impacientat:

— Domnule inginer, văd că m-ați neglijat fără să cunosc motivele. Tăcerea dumneavoastră mă neliniștește, îmi fac tot felul de gânduri, n-am fost poate o gazdă bună sau…

— Da de unde, domnule Stuparu. Am o mulțime de treburi care-mi ocupă tot timpul. Am încercat de vreo două ori însă nu v-am găsit acasă.

— Soția mea îmi reproșează mie că nu sunt destul de atent… Dar să lăsăm asta. Peste două zile facem o plimbare cu mașina. Am reținut ca vă pasionează excursiile. Ce spuneți?

— E o idee grozavă, spuse Stoian bucuros.

Mașina, un Mercedes, mergea cu peste 120 la oră pe una din șoselele ce duceau într-un peisaj pitoresc, străjuit de crestele unor munți ce crestau cu zigzaguri orizontul. Deodată un zgomot neobișnuit le atrase atenția. De undeva, dinspre apus, un grup de avioane de luptă țâșni în înalturi, trecu cu vuiet pe deasupra șoselei și dispăru într-o clipită.

— Raiul pe pământ ar fi, dacă omenirea ar renunța la jucăriile astea distrugătoare, spuse Stuparu, lungind foarte mult pe „r” din ultimul cuvânt.

— Da! Așa este, răspunse Voicu.

— Dacă aș avea o putere, aș desființa tot ce este destinat să răpească omului liniștea, certitudinea vieții, momentele de desfătare, care cel mai adesea sunt reduse la proporțiile unor clipe. Viața asta-i atât de scurtă… De aceea dramul de minte pe care-l are bietul om ar trebui să-l pună în slujba propriei fericiri… Ei, dar ce înseamnă asta? Și Stuparu frână brusc.

În fața autoturismului, doi polițiști în uniformă, cu căști de motociclist, le cerură actele. Privind pașaportul

lui Stoian Voicu, unul din polițiști făcu o mină foarte mirată. Apoi, cu o încetineală de melc, își notă diverse date din pașaport, Oprindu-se ca să-i arunce câte o privire lui Voicu.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Stuparu furios.

— Ați intrat într-o zonă interzisă, spuse polițistul.

— N-am văzut niciun semn de interdicție.

— Aparatele de fotografiat sau filmat, vă rugăm! ceru polițistul. Altfel suntem nevoiți să…

— În primul rând nici nu avem aparate. În al doilea rând, vă repet: n-am văzut niciun semn de interdicție.

— Există, dar nu le-ați văzut… și probabil aveți interes să nu le vedeți, spuse polițistul pe un ton destul de aspru.

— Mi-e teamă de încurcături, domnule Stuparu, spuse Voicu. M-ați invitat la o plimbare. N-aveam de unde să cunosc itinerarul, așa că nu am nicio răspundere…

— Nu vă temeți, domnule, se poate? Voi lua asupra mea totul, absolut totul. Vă cer scuze pentru acest incident.

Primind în cele din urmă permisiunea să plece, Stuparu întoarse mașina într-o manieră de as al volanului, înjurând printre dinți. Cu toate insistențele soției, care-i cerea să se calmeze, el rămase posomorât tot restul drumului. După vreo oră opriră la un

restaurant situat într-o regiune frumoasă.

— Să bem și să uitam de necazuri, făcu Stuparu înveselindu-se brusc.

— Dar dumneavoastră, la volan… protestă timid Voicu, temându-se de alte complicații.

— Nicio grijă, la întoarcere o să conducă soția. Ea bea mai puțin. Și oricum, femeile nu prea sunt vizate de agenții de circulație.

— Da, da, desigur! spuse Voicu încet mustrându-se pentru că acceptase cu ușurință călătoria.

„Urma alege”, gândi inginerul, în timp ce se uita la o femeie de la alta masă care-l urmărea cu privirea. Stuparu îl surprinse și-i spuse zâmbind:

— Dragul meu prieten, pot să-ți fac cunoștință cu această crizantemă, dacă-ți face plăcere… Dar știu că ești moralist desăvârșit. Ce zici?

După câteva minute, prin tactul și bunăvoința lui Stuparu, tânăra era la masa lor…

Într-o seară, în timp ce Stoian Voicu se afla împreuna cu Stuparu în holul hotelului, se apropie de ei un bărbat slab, cu o față osoasă, cu ochii de un mobilism exagerat. Insul era impecabil îmbrăcat, în vorbe și gesturi păstra un aer distins, politicos și curtenitor. Văzându-l, Stuparu se ridică și-l salută cu respect.

— Doar printr-o întâmplare am aflat că sunteți aici,

domnule Stuparu. Sunteți ocupat tare?

— Nu, domnule. Dați-mi voie să vă prezint pe compatriotul meu Voicu Stoian, inginer specialist în construcții de mașini…

— Deosebit de încântat, spuse omul cu afectare. Dacă n-aveți nimic împotriva, să mergem într-un loc mai potrivit ca să stăm de vorbă.

Stoian se întoarse la hotel seara târziu. Pășind gânditor către ușa liftului, el își făcu socoteala: „Dacă este în folosul țării, de ce nu?” Doar n-o să divulg secrete, ci o să prezint insului câteva considerații de ordin general în legătură cu dezvoltarea țarii.

Își aminti frazele meșteșugit aduse ale lui Foly:

— Stimate domn, sunteți un bun român și doriți ca ceea ce face astăzi țara dumneavoastră să fie cunoscut de toată lumea. Cu România astăzi se petrece un miracol. De la o țară slabă, subdezvoltată, a ajuns să se înfrunte cu cele mai evoluate state industriale. Acest lucru a stârnit și în lumea științei semne de întrebare. Se fac cercetări, studii, analize, pe baza cărora s-au emis ipoteze… Care să fie cauza? Adevărata cauză. Am citit supozițiile emise de diverși cercetători. Mulți sunt departe de adevăr. Ambiția mea e să duc lucrurile până la capăt. Lucrez la un studiu amplu despre dezvoltarea României. Am adunat un material documentar imens,

dar prefer să stau de vorbă și cu oamenii. Vă solicit deci sprijinul…

— Dar eu nu am timp și nici nu sunt pregătit…

— N-am abuzat și nu voi abuza niciodată de răbdarea și bunăvoința cuiva. Am doar câteva întrebări la care v-aș ruga să-mi răspundeți. O faceți, repet, o faceți pentru binele țării dumneavoastră.

Întâlnirea următoare avu loc acasă la Foly. Un birou mic și drăguț, mobilat modern, cu o bibliotecă în care predominau lucrări de economie și geografic. Printre ele multe cărți românești.

— Cele ce-mi spuneți le găsesc în publicațiile românești care ne parvin, spuse el cu un zâmbet politicos. Or, vă dați seama că nu-mi pot permite, ca om de știință, sa prezint numai ceea ce este cunoscut. Aș dori date noi, proaspete și complete. Vă rog să-mi spuneți care sunt cele mai moderne fabrici din țară din domeniul pe care-l slujiți. M-ar interesa îndeosebi capacitățile de producție finită, care sunt parametrii produselor, construcțiile de perspectivă…

Fără să se abată de la datele ce fuseseră publicate în presă, Stoian îi dădu lui Foly numeroase amănunte. Acesta își notă cu febrilitate într-un bloc notes tot ce i se spunea, apoi ridică fruntea osoasă și bombată, cu un aer satisfăcut:

— Domnule Stoian, eu sunt, prin construcție, unul care urăște de moarte fanatismul și violența. Totuși nu pot să trec peste probleme care se înscriu firesc într-un anumit context social. Vreau să spun că ambiția urcușului pe cele mai înalte coordonate ale dezvoltării este însoțită de o alta, pentru a apăra valorile ce se realizează… Vă rog să priviți (și Foly desfășură o hartă a României pe care erau făcute diferite însemnări) și să-mi spuneți dacă obiectivele militare notate aici există într-adevăr.

— Domnule, cred că-i o confuzie! De unde vreți să știu eu?

— Bine, dar este vorba de apărarea țării dumneavoastră. Sunt date culese din presă. Ele nu constituie un secret. Tot ce vă rog este să confirmați exactitatea lor.

— N-aș vrea să vă dezamăgesc, spuse politicos inginerul. Dar vă spun sincer că nu sunt la curent cu problemele militare N-am avut tangență cu acest domeniu. V-aș sfătui să cereți oficial datele care vă interesează.

— Da, da, e o idee bună, spuse Foly crispat. Mă voi adresa ambasadei.

Într-o seară, Voicu Stoian cina la restaurantul de la parterul hotelului. Ridicând privirea, o zări pe fata

cunoscută la restaurant în timpul excursiei cu Stuparu. Fata se apropie de masa lui și inginerul o invită să ia loc.

— Bună seara, spuse ea. Ce bucurie să vă revăd!

— Bucuria mea e și mai mare, spuse inginerul. Ce coincidență plăcută să ne regăsim aici!

— De fapt nu e o coincidența, spuse fata cu îndrăzneală. M-am interesat la prietenii mei, familia Stuparu, unde vă pot găsi.

— Cum, îi cunoșteai dinainte? întrebă inginerul surprins.

— Da. Am uitat să-ți spun atunci, în seara aceea. De ce mă privești așa bănuitor?

Următoarea întâlnire cu Stuparu se desfășură într-o atmosferă destul de încordată. Inginerul devenise deodată circumspect. Nu-i plăcuse întâlnirea „întâmplătoare” cu fata la restaurantul rustic și o legă de incidentul cu polițiștii. Pe urmă curiozitatea excesivă a domnului Foly…

— Domnul Foly vrea să vă întâlnească, spuse Stuparu. I-ați făcut o impresie excelentă. Spunea că sunteți pe cale să vă înțelegeți. M-aș bucura, sincer vorbind. Un asemenea serviciu adus țării noastre…

— Care este țara dumneavoastră, domnule Stuparu?

— Țara mea e România, domnule Stoian. Chiar dacă în clipa de față… Eu nu sunt apatrid. Patria este una

singură, oricum ai lua-o.

— Și câți arginți ați primit ca s-o vindeți?

— Dar ce înseamnă acestea, domnule Stoian? Ce vreți să insinuați?

— Nu, domnule Stuparu, nu insinuez, ci spun de a dreptul. Dumneavoastră și domnul Foly ați avut un scop precis.

— Cred că e o mare confuzie…

— Am dovezi, îl întrerupe Voicu.

— Greșiți profund, domnule, spuse Stuparu furios. În condițiile astea nu mai avem ce discuta. Bună ziua!

Chiar în seara aceea primi un telefon de la Ely. Îl anunța că Stuparu se internase de urgență în spital din cauza unei crize cardiace.

— Aș putea să-l văd și cu la spital? întrebă Stoian cu o anumită ironie în glas.

— Nu știu dacă este permis să primească vizite, răspunse ea… dar am să te anunț. Când ne mai vedem?

— Când dorești, dragă Ely, răspunse Stoian.

În aceeași seară, Voicu primi o invitație: era rugat ca a doua zi dimineața să se prezinte la poliție, la camera 17, pentru a da unele relații.

După o noapte zbuciumară, în care-și reproșa amarnic ușurința cu care legase prietenii, se duse la poliție.

— Avem o reclamație, spuse funcționarul de la

camera 17.

— De la cine?

— De la domnul Stuparu. Din cauza dumneavoastră a făcut o criză cardiacă.

— Eu n-am nicio vină, domnule!

— Avem aici declarația soției lui, căreia noi va trebui să-i dăm curs. De altfel dumneavoastră mai aveți și alte treburi pe la noi.

— Ce treburi?

— O să aflați la momentul potrivit. Deocamdată vă conduc la camera 212.

— Bine, dar cu…

— Așa am primit ordin, spuse rece polițistul. Poftiți vă rog.

Îl conduse într-o altă aripă a clădirii și-l lăsă să aștepte mai mult de o jumătate de oră într-un salon, unde se afla un polițist în uniformă. În cele din urma se auzi o sonerie și polițistul îl introduse într-un birou spațios, unde îl întâmpină un domn cărunt și marțial.

— Luați loc, domnule Stoian. Cum vă merg treburile?

— Pentru asta m-ați chemat aici? întrebă Stoian supărat.

— Nu vorbeam de treburile de serviciu, obișnuite. Ci de celelalte. Mai precis, domnule, avem dovezi că vă ocupați cu spionajul.

— Cum? De unde această acuzație? Ce argumente

aveți?

— Să le luăm pe rând: Stuparu declară că a mers în zona unor unități militare ca urmare a insistențelor dumneavoastră. Iată fotografiile luate în timp ce „vizitați” zonele respective. Priviți-le domnule Stoian, sunt veritabile. Mai avem și niște fotografii cu întâlniri de-ale dumneavoastră realizate clandestin. Nu puteți afirma că rezolvați cu acest om probleme „oficiale”.

— Domnule, dar acest om și-a oferit serviciile fără să-l rog eu…

— Dar de asta ce spuneți? Declarația unei femei originare din România, din care rezultă de asemenea că i-ați cerut informații.

— Este o cunoștință a lui Stuparu, a venit la mine la masă. Argumentele sunt cusute cu ață albă…

— Cu toate că ați fost instruit, ați făcut totuși și o gafă… de neiertat pentru un agent ca dumneavoastră. Vă amintiți de profesorul Foly căruia dumneavoastră i-ați oferit niște date fără aprobarea oficialităților române. Să știți că în realitate acest profesor este un escroc internațional. După ce a strâns de la dumneavoastră și de la alții diverse date, le-a sortat, le-a catalogat și a venit la mine să le negocieze. Când l-am strâns cu ușa, mi-a destăinuit că era în legătură cu dumneavoastră. Priviți aici.

Stoian își aruncă privirea spre mapa în care

„profesorul” își păstra decupajele din ziare și reviste, diverse fotografii în care el era alături de alții sau singur, cartonașe cu desene papilare, fotocopii după documente, inclusiv după pașaportul lui.

„Există momente în viața omului, gândi Stoian, când povara unor clipe de neatenție atârnă infinit mai greu decât anii îndelungați de activitate conștiincioasă…”.

— Și mai avem ceva domnule Stoian, urmă anchetatorul. Iată câteva fotografii unde dumneavoastră apăreți ca un june îndrăgostit lângă Ely Steward… Ce ziceți dacă noi le-am pune în plic și le-am trimite pe adresa soției dumneavoastră?

— Stimate domn, începu Stoian. Dovezile dumneavoastră nu sunt decât încercări ale unor oameni care urăsc țara mea.

— Faptele sunt fapte, domnule, noi avem dovezi suficiente, inclusiv martorii. Dar până una alta vrem să știm câteva lucruri de la dumneavoastră. Ce însărcinări ați primit? Ce obiective viza activitatea neoficială pe care o desfășurați aici?

Discuția dura de două ore fără să se ajungă la rezultat. Stoian fusese scos de mai multe ori din birou, sfătuit să se mai gândească, după care era readus. În sprijinul celui ce ancheta veni un altul.

— Domnule, vrem să-ți dovedim că suntem

înțelegători. Am putea, în cazul de față, să trecem cu buretele peste tot, dacă consimți să ne ajuți în clarificarea unor probleme. Cu alte cuvinte să colaborezi cu noi. Îți putem oferi în schimb o deplină discreție în legătură cu ceea ce ai făcut pe aici. Și, în plus, o anumită sumă în valută forte…

— V-ați înșelat, n-am să trădez niciodată patria. Mă aveți în mână, știu asta. Dar în inima mea mă știu nevinovat. Cu toți martorii și toate dovezile, sunt ne-vi-no-vat!

Înfierbântat, anchetatorul se ridica brusc de la masă și strigă:

— Sa vină primul martor!

Pe ușă își făcu apariția Stuparu. Palid, călca rar, gârbovit. Îl privi câteva clipe pe Stoian, care stătea demn pe scaun. Se apropie de masa celor doi:

— Ce vreți, domnilor, de la mine? Aș vrea să mă feriți de surprize.

— Oh, nimica toată, o mică confruntare cu acest domn Stoian. Vă rog sa declarați tot ce știți privind activitatea lui de spion.

— Acest om n-are nicio vină. Principalul vinovat sunt eu, care am consimțit să… intru în acest joc murdar. Da, am fost plătit ca să-l compromit.

— Scoateți-l afară, scoateți-l afară! țipă disperat anchetatorul. Să vina următorul martor!

Următorul martor era tânăra de la restaurantul rustic.

— Ce informații v-a cerut acest om, stimată doamna?

— M-a întrebat, începu ca cu glas scăzut, de ce statuile din acest oraș sunt plasate în centru și nu se află și prin parcuri, de ce prin expoziții abundă pictura modernistă…

— Lasă astea! Informații în legătură cu așezarea unor întreprinderi, producția lor, dacă ai legătura cu poliția…

— Nu, nu m-a întrebat. Cine v-a spus asta?

— Afară! afara! țipă iarăși anchetatorul.

Rămas numai cu polițiștii, Voicu Stoian aștepta calm. Primul anchetator asista și el cu o liniște aparenta, la accesul de furie al colegului său.

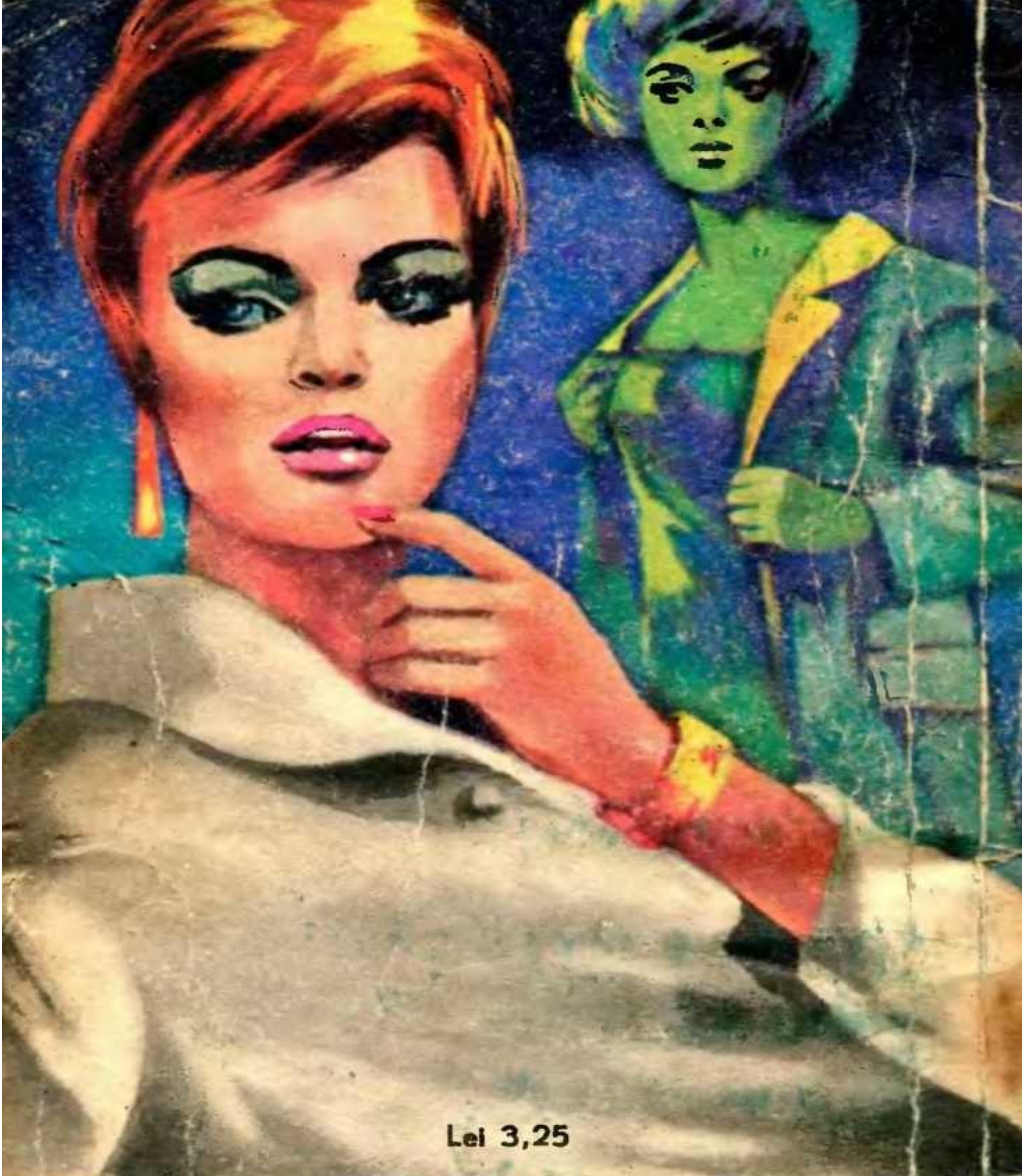
— Asta-i treabă făcută cu picioarele, striga acesta. Oameni nepricepuți, lucru de mântuială!

— Așadar, domnilor…? făcu Stoian ridicându-se.

— A fost o eroare, domnule Stoian. O regretabilă eroare, spuse primul anchetator. Eu am primit reclamațiile și eram obligat să cercetez. Știți, serviciul.

— Înțeleg, făcu Stoian. Mai sunt și eșecuri. Dar orice eșec are o cauză, domnilor.

Și, fără să salute, părăsi încăperea cu pas liniștit.

EDITURA
MILITARĂ